



T.C.

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

SPOR YAPAN VE SPOR YAPMAYAN ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNİN SOSYALLEŞME VE MUTLULUK
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YASİN YILDIZ

DOÇ. DR. SÜMMANİ EKİCİ

MAYIS, 2015
MUĞLA



**T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ**

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**SPOR YAPAN VE SPOR YAPMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYALLEŞME VE MUTLULUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YASİN YILDIZ

**Sağlık Bilimleri Enstitüsünde
“Yüksek Lisans”
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir**

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih :

Tezin Sözlü Savunma Tarihi :

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Sümmani EKİCİ

Jüri Üyesi : Yard. Doç. Dr. Murat ÖZMADEN

Jüri Üyesi : Yard. Doç. Dr. Ercan ZORBA

Enstitü Müdürü : Prof. Dr. Nilgün TURHAN

MAYIS, 2015

MUĞLA

TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün 29 /05/2015 tarih ve 02/35 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin maddesine göre, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi Yasin Yıldız'ın "Spor Yapan ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi" adlı tezini incelemiş ve aday 08/05/2015 tarihinde saat 14:00'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 90 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **BAŞARILI** olduğuna **OY BİRLİĞİ** ile karar verildi.

Doç. Dr. Sümmani EKİCİ
Tez Danışmanı

Yard. Doç. Dr. Murat ÖZMADEN
Üye

Yard. Doç. Dr. Ercan ZORBA
Üye

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Spor Yapan ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

08/05/2015
YASİN YILDIZ

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN

MERKEZİMİZCE DOLDURULACAKTIR.

Soyadı : Yıldız

Adı : Yasin

Kayıt No:

TEZİN ADI

Türkçe : Spor Yapan ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi

Y. Dil : The Investigation Of Socialization And Happiness Levels Of College Students Who Do Sport And Who Do Not.

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta

(X)

O

O

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite :Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Fakülte :Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Enstitü :Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayımlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN**Soyadı, Adı : Ekici, Sümmani****Ünvanı :Doç. Dr.****TEZİN YAZILDIĞI DİL: Türkçe
SAYISI:92****TEZİN SAYFA****TEZİN KONUSU (KONULARI): Spor Yapan ve Spor Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin İncelenmesi****TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:**

- 1.Spor
2. Sosyalleşme
- 3.Mutluluk
4. Üniversite Öğrencileri

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER: Konunuzla ilgili yabancı indeks, abstract ve thesaurus'u kullanınız.

1. Sports
2. Socialization
3. Happiness
4. College Students

Başka vereceğiniz anahtar kelimeler varsa lütfen yazınız.

- 1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum
- 2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir
- 3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir

Yazarın İmzası :**Tarih :/...../.....**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin incelenmesidir. Çalışma 2014-2015 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören 196 (n=69 kadın, n=127 erkek) öğrenci ile Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 229 (n=148 kadın, n=81 erkek) öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada öğrencilerin demografik özelliklerinin, spor yapma durumlarının, sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin belirlenmesine çalışılmıştır. Öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde Şahan (2007) tarafından geliştirilen Sosyalleşme Ölçeği (SÖ) kullanılmıştır. 5'li likert tipinde olan ve 34 maddeden oluşan ölçeğin iç tutarlılık kat sayısı (Cronbach Alpha) 0.77 iken çalışmamızda 0,79 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin mutluluk düzeylerini belirlemek için ise Hills ve Argyle (2002) tarafından geliştirilen, Türkçe uyarlaması Doğan ve Çötök (2011) tarafından yapılan Oxford Mutluluk Ölçeği (OMÖ) kullanılmıştır. 6'lı likert tipi ve 29 maddeden oluşan ölçeğin güvenirlik kat sayısı 0.80 iken çalışmamızda 0.88'dir. Veriler SPSS 22.0 (Statistical Package for Social Science) paket program kullanılarak analiz edilmiştir. Veri analizinde İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi (Independent Sample t-testi) ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda spor yapan öğrencilerin, haftalık spor yapma sıklıklarının düşük olduğu, spor yapma biçimlerinin ve amaçlarının sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri üzerinde etkisinin olmadığı görülmüştür. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları, sınıf düzeyleri, anne eğitim ve aile gelir düzeyleri sosyalleşmelerine; cinsiyetleri, kişisel iletişim ve hayattan memnuniyet düzeyleri mutluluklarının artmasına neden olduğu görülmektedir. Sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin medeni durum, yaş, baba eğitim durumu, ikamet edilen yerleşim merkezi ve ilgi alanları gibi değişkenlere göre değişmediği sonucuna varılmıştır. Dolayısı ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin Eğitim Fakültesinde öğrenim

gören öğrencilere göre daha sosyal ve mutlu oldukları anlaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkılarak sporun üniversite öğrencilerinin sosyalleşmelerinde ve hissettikleri mutluluk düzeylerinin artmasında etkili bir araç olarak kullanılabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Sosyalleşme, Mutluluk, Üniversite Öğrencileri.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the relations between socialization and happiness levels of college students who do sport and who do not. This study has been carried out between 2014-2015 academic year, in spring semester, at Adnan Menderes University, with the contribution of 196 (n=69 female, n=127 male) students from School of Physical Education and Sports, and 229 (n=148 female, n=81 male) students from Faculty of Education.

In the study we aimed to specify the demographical property, exercising frequency, socialization status and the happiness level of the students. For determining the socialization level of the students, Socialization Scale (SS) which has been developed by Şahan (2007) is used. Scale is composed of 5 point likert scale and has 34 articles. Cronbach Alpha number of the scale which its standard as 0.77, has been determined as 0.79 in our study. In order to determine the happiness level of the students, Oxford Happiness Scale (OHS) which has been developed by Hills and Argyle (2002) and adapted to Turkish by Doğan and Çötök (2011) is used. Scale is composed of 6 point likert scale and has 29 articles. Alpha reliability coefficient of the scale which its determined as 0.80, has been determined as 0.88 in this study. Data is analyzed by using SPSS 22.0 (Statistical Package for Social Science) package software. While analyzing the data, Independent Sample t-test and One Way Anova test is used for determining the difference between the two approximate.

As a result of the study it is found out that, exercising frequency of the students is low, and that exercising has no effect on their socialization and their happiness level. It is found out that socialization of the students from School of Physical Education and Sports are increased according to college they graduated, their success level in the classroom, education level of their mother and the level of income of their families. Also it is found out that their happiness level is increased according to their gender, personal communication and level of satisfaction they get from their life. It is found out that socialization and happiness levels are not changed according to the variables such as marital status, age, education level of the father,

residential area resided in and hobbies. Therefore it is found out that students from School of Physical Education and Sports are happier and more social when compared with the students from Faculty of Education. According to this result, it can be said that exercising and sports can be used as an effective tool for increasing the socialization and happiness level of the college students.

Key Words: Sports, Socialization, Happiness, College Students.

İÇİNDEKİLER**Sayfa No****BİRİNCİ BÖLÜM**

ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
ÖNSÖZ	xvii
1.GİRİŞ	1
1.1.Problem	1
1.2.Hipotezler.....	1
1.3.Araştırmanın Amacı.....	2
1.4.Araştırmanın Önemi.....	2
1.5.Sayıtlar	2
1.6.Sınırlılıklar	3
1.7.Tanımlar	3

İKİNCİ BÖLÜM

2.Sosyalleşme.....	4
2.1.Sosyalleşme Tanımı.....	4
2.2.Sosyalleşme Özellikleri	6
2.3.Sosyalleşme Süreci	6
2.4.Sosyalleşme Şartları.....	7
2.5.Sosyalleşme Araçları	8
2.6.Sosyalleşme Süreci ve Yaş Kategorileri.....	9
2.6.1.Sosyalleşme Süreci ve Çocuk	9
2.6.2.Sosyalleşme Süreci ve Gençlik	10
2.6.3.Sosyalleşme Süreci ve Yetişkinlik.....	12

2.7.Sosyalleşme Sürecini Etkileyen Faktörler	14
2.7.1.Aile.....	14
2.7.2.Okul.....	17
2.7.3.Toplumsal Gruplar	19
2.7.4.Kitle İletişim Araçları	19
2.8.Spor ve Sosyalleşme	21
2.8.1.Spor Tanımı.....	21
2.8.2.Üniversite Öğrencilerinin Sporla İlişkisi	22
2.8.3.Spor ve Sosyalleşme İlişkisi	23
2.9.Mutluluk.....	28
2.9.1.Mutluluğun Tanımı	28
2.10.Mutluluğu Etkileyen Faktörler.....	30
2.11.Gelişim Dönemleri.....	30
2.11.1.Ergenlik Dönemi	31
2.11.2.Gençlik Dönemi	31
2.11.3.Yetişkinlik Dönemi	32
2.12.Felsefede Mutluluk	33
2.13.Psikolojide Mutluluk	34
2.14.Mutluluğun Sporla İlişkisi	36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.Yöntem.....	38
3.1. Araştırmanın Modeli	38
3.2.Araştırmanın Evren ve Örneklemi	38
3.3.Veriler Toplama Tekniği.....	38
3.3.1.Sosyalleşme Ölçeği (SÖ)	38
3.3.2.Oxford Mutluluk Ölçeği (OMÖ).....	39

3.4.Verilerin Analizi.....	39
4.BULGULAR.....	41
5.TARTIŞMA VE SONUÇ	72
6.ÖNERİLER.....	80
7.KAYNAKLAR	82
8.EKLER.....	89
9.ÖZGEÇMİŞ	92

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Tanımlayıcı İstatistikleri.....	41
Tablo 2. Katılımcıların Ailelerinin Yaşam ve Eğitime İlişkin İstatistikleri.....	42
Tablo 3. Katılımcıların İlgili Alanı İletişim ve Hayattan Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler	43
Tablo 4. Katılımcıların Spor Yapma Amacı Biçimi ve Sıklıklarına Göre Frekans Dağılımları	44
Tablo 5. Katılımcıların Cinsiyete Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması	45
Tablo 6. Katılımcıların Cinsiyete Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	45
Tablo 7. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması	46
Tablo 8. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	46
Tablo 9. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Lisans Programlarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	47
Tablo 10. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Lisans Programlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	47
Tablo 11. Katılımcıların Ailelerinin Sağ Olup Olmamlarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	48
Tablo12. Katılımcıların Ailelerinin Sağ Olup Olmamlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	48
Tablo 13. Spor Yapan ve Spor Yapmayan Katılımcıların Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	49
Tablo 14. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	49
Tablo 14a. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Spor Yapma Durumlarının Çoklu Karşılaştırması (Scheffe ve Tukey Analizi).....	50

Tablo 15. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	51
Tablo 16. Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması	51
Tablo 16a. Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Spor Yapma Durumlarının Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi).....	52
Tablo 16b. Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Spor Yapma Sıklıklarının Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)	53
Tablo 17. Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	54
Tablo 17a. Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Tukey Analizi).....	55
Tablo 18. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	56
Tablo 19. Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	56
Tablo 19a. Katılımcıların Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Tukey Analizi).....	57
Tablo 20. Katılımcıların Anne Eğitim Durumuna Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması	58
Tablo 21. Katılımcıların Anne Eğitim Durumuna Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	58
Tablo 21a. Katılımcıların Anne Eğitim Durumuna Göre Mutluluk Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi).....	59
Tablo 22. Katılımcıların Baba Eğitim Durumuna Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması	60
Tablo 23. Katılımcıların Baba Eğitim Durumuna Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	60
Tablo 24. Katılımcıların Aile Gelir Düzeyine Göre Spor Yapma Durumu ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	61
Tablo 25. Katılımcıların Aile Gelir Düzeyine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	61

Tablo 25a. Katılımcıların Aile Gelir Düzeyine Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi).....	62
Tablo 26. Katılımcıların En Uzun Süre İkamet Ettikleri Yerleşim Merkezine Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	63
Tablo 27. Katılımcıların En Uzun Süre İkamet Ettikleri Yerleşim Merkezine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması.....	63
Tablo 28. Katılımcıların İlgi Alanlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	64
Tablo 29. Katılımcıların Hayat Memnuniyetlerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	64
Tablo 29a. Katılımcıların Hayat Memnuniyetlerine Göre Mutluluk Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi).....	65
Tablo 30. Katılımcıların İletişim Düzeylerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	65
Tablo 30a. Katılımcıların İletişim Düzeylerine Göre Mutluluk Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi).....	66
Tablo 31. Katılımcıların Spor Yapma Biçimlerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	66
Tablo 32. Katılımcıların Spor Yapma Amaçlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	67
Tablo 33. Katılımcıların Spor Yapma Sıklıklarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması	67
Tablo 34. Sosyalleşme Ölçeği Madde Analizi.....	68
Tablo 35. Oxford Mutluluk Ölçeği Madde Analizi	70

ÖNSÖZ

Son yıllarda yapılan araştırmalar doğrultusunda spor, bireylerin bir araya gelerek ortak hedefler belirlemeleri, dolayısıyla sosyal bir ortam kurmalarında ve spor sayesinde psikolojik olarak daha iyi durumda olmalarında etkili bir araç olduğunu göstermektedir. Sporun etkisini değerlendirmeye yönelik çalışmalar için güncel bir kaynak olacağını düşündüğüm bu çalışmanın niversite öğrencilerine yönelik spor ve sağlığa ilişkin doğru bir politikanın geliştirilmesi sürecine destek vereceğini umuyorum.

Aynı zamanda niversite ğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin artmasını sağlayacak bir araç olarak sporun, öğrenciler, akademisyenler, okul yöneticileri, spor yöneticileri ve ebeveynler tarafından nasıl daha etkili kullanılabiliceği konusunda bir bakış açısı oluşturacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede hem spor etkinliklerinin düzenlenmesinde hem de spora katılımın desteklenmesinde etkili olabilecek çalışmaların yapılması konusunda da katkı sağlamasını temenni ediyorum.

Yüksek lisans eğitimime başladığım günden bu yana güvenini ve desteğini her zaman hissettiğim araştırmanın bu seviyeye gelmesinde bilgi ve deneyimlerini esirgemeyen danışman hocam sayın Doç.Dr. Sümmani EKICI'ye, araştırma kapsamında fikirlerine danışarak varlığı ile g aldığım hocam sayın Yard.Doç.Dr. Murat ÖZMADEN'e, yardımları ile destek olan değerli hocam sayın Yard.Doç.Dr. Halil TANIR'a, üzerimde emekleri olan değerli hocam sayın Yard.Doç.Dr. Nurgül ÖZDEMİR'e, son olarak manevi desteklerini daima hissettiren sevgili eşim Gözde YILDIZ ve kızım Derin YILDIZ'a teşekkürlerimi sunarım.

Yasin YILDIZ

Mayıs, 2015

1. GİRİŞ

Araştırmanın yapılmasını gerektiren problem durumu ve hipotezler, araştırmanın amacı, önemi, araştırmanın sayıltıları, sınırlılıkları ve tanımlar bu bölümde sunulmuştur.

1.1. Problem

Araştırmada, Problem cümlesi: Sporun, üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi ve mutluluk düzeyleri üzerinde etkisi var mıdır?

Bu amaçla, çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinde, sporun, sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri üzerindeki ilişkileri araştırılmıştır.

1.2. Hipotezler

Araştırmada spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi için aşağıdaki hipotezler doğrultusunda araştırmalara yer verilmiştir.

- 1- Araştırmaya katılan spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri arasında ilişki vardır.
- 2- Araştırmaya katılan spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin yaş gruplarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri arasında ilişki vardır.
- 3- Araştırmaya katılan spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri lisans programlarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri arasında ilişki vardır.
- 4- Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin spor yapma durumlarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri arasında ilişki vardır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin demografik bulguları ile sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada, spor aktivitelerinin, üniversite öğrencileri üzerinde, sosyalleşme ve mutluluk düzeylerine olan etkisinin olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bireylerin sosyalleşmelerinde ve mutlu olmalarında, sporun bir araç olup olmadığı araştırılmıştır. Sporun, özellikle gençlerde sosyalleşme ve mutluluk düzeylerine olumlu etkisinin ve etki ettiği alanların belirlenmesi hedeflenmiştir.

Spor ve sportif etkinlikler, bireyin ruhsal ve çevresel gelişimlerinde de büyük rol oynamaktadır. Spor yapan bireylerin kendi iç dünyalarıyla barışık, çevrelerinde ise daha pozitif eylemlerde bulunarak ruhsal ve çevresel olarak verimli ve olumlu davranışlar sergilemeleri beklenmektedir. Bu sebeple çalışmanın, spor konusunun sosyal ve psikoloji gibi disiplinlerle aynı çatı altında buluşarak bireyin kendisine, dolayısıyla topluma olumlu katkılar sağlayacağını varsayarak akademik anlamda katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

1.5. Sayıtlar

-Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin, kullanılan veri toplama araçlarını doğru ve objektif bir şekilde cevapladıkları varsayılmaktadır.

-Kullanılan ölçme araçlarının, istenilen bilgiyi elde etmede geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

-Seçilen örneklemin evreni yansıttığı varsayılmaktadır.

1.6. Sınırlılıklar

Bu çalışma, Adnan Menderes Üniversitesi'nde, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ve Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma, üniversite öğrencilerinin “Sosyalleşme Ölçeği” ve “Oxford Mutluluk Ölçeği” sonuçları ve araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formuna verilen cevaplar ile sınırlıdır.

Uygulama 2014-2015 Eğitim ve öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir.

1.7. Tanımlar

Spor: Spor, yenme ve muktedir olma, insanın şuuraltı arzularının tatminini amaç edinen, belirli kurallar içerisinde yapılan, rekabete dayalı sosyalleştirici bütünleştirici, fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin bütünüdür (Şahin, 2002).

Sosyalleşme: Bireyin belirli bir sosyal grubun ya da toplumun oluşturulmuş normlarını ve yollarını öğrenmesi ya da bunları genel olarak kabul etmesi sürecidir (Parlak, 2005).

Mutluluk: İyi, sevinçli ve halinden memnun olma durumu olarak da belirtilmektedir. Mutluluk, en yoğun olarak ağız ve göz bölgesinde izlenir. Mutluluğun en iyi göstergesi gülümsemedir (Akpınar, 2004).

İKİNCİ BÖLÜM

2. SOSYALLEŞME

2.1. Sosyalleşme Tanımı

Sosyalleşme, bir sosyal olgu olarak bireyin doğuştan itibaren toplumun üyeliğini kazanmasında belli aşamalardan geçerek kendinden beklenen uygun rol ve ilgili normlardan haberdar olması olarak tanımlanmaktadır. İnsanoğlu, aile, okul, akraba ve arkadaş çevresiyle içinde yaşadığı toplumun örf, adet ve geleneklerini öğrenmekte ve o toplumun norm ve değerlerine uygun davranışlar sergilemeye çalışmaktadır, bu da sosyalleşmenin başlangıç aşamasını oluşturmaktadır (Erkal, 2006).

Kaplan ve Çetinkaya (2014)'ya göre; toplumsal bir varlık olan insan hayatını devam ettirebilmek için diğer insanlarla işbirliği yapmak zorundadır. Bireyin diğer bireyler ile işbirliği ve etkileşimi sonunda bir toplumun yapma, duyma ve düşünme biçimlerini tanıma, öğrenme ve benimseme sürecine sosyalleşme adı verilmektedir.

Kağıtçıbaşı'na (1999) göre sosyalleşme; öğrenme süreci olarak yaşanan toplumun istediği şekilde toplumun üyesi haline gelmek için toplumun sosyo-kültürel değerlerinin çocuğa aktarılması süreci olarak tanımlanmaktadır. Çocukların eğitiminde aile, okul, toplumsal çevre çok önemli ve etkili araçlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunların birisinden bile eksik alınan eğitim, insanın zayıf bir kişilik geliştirmesine neden olabilmektedir. Eğitim açısından bu üç yapı birbirini tamamlayan fonksiyonlara sahip bulunmaktadır (Elmacıoğlu, 2002).

Kenyon ve Person'a (1974) göre; sosyalleşme toplumdaki mevcut ya da beklenen rolleri yerine getirmek için gerekli olan becerilerin, bilgilerin, değerlerin, eğilimlerin ve benlik algılarının özümsemesi ve gelişimi olarak tanımlanmaktadır.

İnsanlar, yaşadıkları toplumda davranışlarıyla kendilerini ifade etmekte ve bu davranışları ile birlikte toplumun diğer bireylerinden tamamen ayrılmaktadırlar ve birey olarak toplum içerisinde yaşamaktadırlar. Tüm bireyler bir grup içinde doğmakta ve toplumsal niteliklerini bu gruplarda kazanmaktadırlar. Bir toplumun

yaşam biçimiyle, o toplumda yaşamak için gereken bilgilerle değerler, gruplar aracılığıyla bireye aktarılmaktadır. Bu bilgi ve değerlerin benimsetilmesiyle birey, belirli bir toplumun üyesi olma özelliği kazanmaktadır (Elmacıoğlu, 2002).

İnsanların fiziksel çevrelerine uyum çabalarının neticesinde tarihsel bir gelişme ile birlikte ortaya çıkmış örgütler “toplum” olarak adlandırılmaktadır. Toplumlar bireylerden oluşmaktadır ve toplumlar bireylerin bir arada yaşaması sonucu oluşmaktadır. Toplumsal örgütlenme, insanın varlığını devam ettirebilme ve çoğalma imkânını artırdığı için onun, zaman içinde geliştirdiği bir uyum biçimi olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal hayat sayesinde, insan kendisini diğer canlı türlerinden ayıran niteliklerini ortaya çıkarmış, sosyalleşmiş, geliştirmiş ve kültürünü yaymıştır (Yetim, 2000).

Sosyal bir varlık olan bireyin sosyal hayata ilişkin toplumsal normları, değerleri, inançları, alışkanlıkları, eğilimleri ve davranış modellerini benimsemesi sosyalleşme süreci dahilinde siyaset, eğitim, ekonomi, kültür ve diğer toplumsal kurumlar aracılığıyla gerçekleşmektedir (Yılmaz, 2013).

Sosyalleşme; hangi yaklaşımla değerlendirilirse değerlendirilsin bireyin toplumda diğer bireylerle olan benzerliklerinin yanı sıra farklılıklarının da oluştuğunu göstermektedir. Kişileri bir örnek biçimlere sokmaktan çok, onları kişilikleriyle uyuşan, toplumun bir işlevi durumuna getirmeyi amaçlayan toplumsal süreçlerden biri olarak sosyalleşmenin aşamaları görülmektedir. Sosyalleşme terimini kullanan bilimsel disiplinlerde bu sürecin çeşitliliği ve genişliği karşısında birçok dallara ayrılmıştır. Örneğin çocuk sosyolojisinden, gelişim psikolojisine, klinik psikolojisinden, grup psikolojisine, antropolojiden, kişilik kavramlarına kadar çok çeşitli alan sosyalleşmeyi kendilerine başlık olarak seçmişlerdir (Tolon, 1991).

Sosyalleşme, toplumun bir üyesi olma, diğer insanlarla birlikte yaşamayı öğrenme süreci olarak da görülmektedir. Bu süreç içinde birey, diğer insanlarla etkileşim yoluyla kendine özgü toplumsal davranış ve değerleri geliştirmektedir (Uluğtekin, 1991).

2.2. Sosyalleşme Özellikleri

Sosyalleşme, daima bir toplum için geçerli olarak görülmektedir. Soyut bir toplum ya da bireyin içinde bulunmadığı toplumlara göre sosyalleşme olmaz. Toplumların kültür farklılığı, mutlaka belli bir yerde, belli bir zamanda yaşamakta olan belli bir topluma göre sosyalleşmeyi gerekli kılmaktadır. Her birey ancak içinde yaşadığı toplum içinde sosyalleştirilmektedir. Sosyalleşme sürecini tamamlamaktadır. Çünkü toplumların kendine özgü sosyalleşme süreci farklılık göstermektedir (Aytan, 2010).

-Sosyalleşme bireyin dünyaya gelmesi ile başlamakta ve hayat boyu devam etmektedir.

-Sosyalleşme kesinlikle tek yönlü bir süreç olarak görülmemektedir.

-Bireyi çevresindeki modellerin, simgelerin, beklentilerin ve duyguların öğrenilmesine yetenekliliği yönünde ele almaktadır (Tezcan, 1984).

-Sosyalleşme insanların toplumsal yaşamın etkili ve önemli bir üyesi olma durumunu incelemektedir (Güney, 2000).

2.3. Sosyalleşme Süreci

Sosyalleşme, bireyin, içinde yaşadığı toplumun normlarını, değerlerini, kendisinden beklenen rolleri, tutumları ve davranış yapılarını, toplumsal etkileşim için gerekli becerileri, benlik ve kimlik duygusunu kazanma, içinde yaşadığı kültürü içselleştirme süreci olarak tanımlanmaktadır. Sosyalleşme süreci, aile içinde, arkadaş grubu içinde, kısacası toplum içinde nasıl yaşanılacağına ve davranacağına dair sayısız kuralları içermektedir. Bu süreçte birey, sosyal çevreye hazırlanmaktadır, kişilik kazanmaya ve sosyal çevreye entegre olmaya başlamaktadır. Bir nevi, içinde yaşadığı topluma adapte olmaya çalışmaktadır. Dış dünya ile karşılıklı bir iletişim ve etkileşim içerisine girmektedir. Sosyalleşme, kişiye toplum normlarına uyum sağlama ve ötekiyle yaşama bilincini aşlamaktadır. Sosyalleşmeyle birlikte fert, toplumun değer yargılarını, kültürünü ve o toplum içerisindeki rolünü öğrenmektedir (Koştaş, 1990).

Sosyalleşme sürecinde, kişilerin sosyal gelişimini olumlu ve olumsuz yönde etkileyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Küçük yaşlardan itibaren bireyin çevresiyle kurduğu ilişkilerin niteliği, iletişim kurabilme yeteneği ve ayrıca çevrenin izlenimi sosyalleşme sürecinde etkili faktörlerdir. Bazı çocukların diğerlerine göre daha sosyal olmasında bu durumlar önemli bir yer teşkil etmektedir. Zeka ve dil gelişimi bakımından üstün olan kimselerin genellikle sosyal yönden de üstün oldukları kabul edilmektedir ve başkaları ile çabuk etkileşim kurmaktadır. Sosyal yönden gelişmiş yani sosyalleşmiş bir birey, içinde yaşadığı toplumun normlarına ve beklentilerine uygun davranışlar gösterir, kendi gereksinim ve istekleri ile toplumun istek ve beklentileri arasında denge sağlayabilmektedir. Yine, birlikte yaşadığı insanlarla yardımlaşmayı, paylaşmayı, işbirliği yapmayı başarır ve duygularını yaşadığı kültüre uygun bir biçimde ifade edebilmektedir (Köksal vd., 2013).

Sosyalleşme, bir zaman ve mekânda toplumsal bir ortamda gerçekleşmektedir. Bütün bireylere aynı türde ve tek düze bir etkide bulunmamaktadır. Eğer bu şekilde olsaydı, bireyler aynı tornadan çıkmış vidalar gibi benzer olurlardı. Sosyalleşme bir etkileşim süreci olarak da tanımlanmaktadır. Hem toplum bireyi etkiler, şekillendirir; hem de birey toplumu etkilemektedir. Doğumla başlar, yaşam boyu sürer. Çevre ile birlikte, doğuştan getirilen özellikler toplumsallaşmada etkilidir. Toplumsallaşmada bireyin ilk karşılaştığı ve genellikle en etkili olan grup, ailesi ve akrabalarıdır. Bunları komşular, arkadaşlar ve okul izlemektedir. Sosyalleşme literatüründe aile, okul, arkadaş grubu ve kitle iletişim araçlarının en önemli sosyalleşme araçları olduğu vurgulanmaktadır (Kaplan ve Çetinkaya, 2014).

2.4. Sosyalleşme Şartları

Sosyalleşme sürecinde, kişilerin sosyal gelişimini olumlu ve olumsuz yönde etkileyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Kişinin mizacı dışında, dış etmenler de onun sosyalleşmesi sürecinde büyük önem arz etmektedir. Küçük yaşlardan itibaren bireyin çevresiyle kurduğu ilişkilerin niteliği, iletişim kurabilme yeteneği ve ayrıca çevrenin izlenimi sosyalleşme sürecinde etkili olan faktörler arasında sayılmaktadır. Bazı çocuklarının diğerlerine göre daha sosyal olmasında bu durumlar önemli bir yer teşkil etmektedir (Köksal vd., 2013).

Sosyalleşme; çocuğun başkalarıyla iyi ilişkiler kurması onlara güven vererek toplumda kabul gören davranışlar göstermesi yönünde bir etkiye sahip olmasını sağlamaktadır. Ayrıca çocuğun içinde bulunduğu çevrenin izlenimi de büyük önem taşımaktadır. Çocuk dünyaya gözlerini açtığı andan itibaren, çevresindekilerle etkileşim içerisine girerek onların davranışlarını anlamaya ve anlamlandırmaya çalışmaktadır. Çocuğun çevresiyle etkili bir iletişim kurabilmesi, kendini ifade edebilmesi onun sosyalleşmesinde en büyük role sahiptir. Bu süreç içerisinde çocukta, başkalarına olan saygı, yardım-dayanışma, iletişim kurma, işbirliği, kurallara uyma, arkadaşlığı keşfetme, kendini ifade edebilme, kendi kendini kontrol edebilme bilinci gelişmekte ve ahlaki bir bilince sahip olmaktadır. Oyun ile çocuk, kontrolü elinde bulundurmaktadır, ayrıca kendi kendini kontrol edebilme potansiyelini geliştirmektedir. Her şeyden önce dış dünyaya ayak uydurmayı, yani sosyal çevreye göre davranmayı öğrenmektedir (Koştaş, 1990).

2.5. Sosyalleşme Araçları

Sosyalleşme süreci bireyin topluma uyum süreci olarak da tanımlanmaktadır. Çünkü kendi dışındaki bireylerle çatışma halinde olmak genellikle sosyalleşmemenin ve toplumla uyum sağlayamamanın bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireyin sosyalleşme süreci doğmasıyla başlamaktadır. Fakat gençlik çağlarında arayış içinde olan ergenin sosyalleşme süreci hız kazanmaktadır. Bu dönemde kişi sürekli olarak benliğini aramaktadır. Sosyalleşmede diğer önemli bir konuda bireyin sahip olduğu roller olarak görülmektedir. Sağlıklı bir şekilde sosyalleşmenin kişi üzerinde pek çok olumlu etkisi bulunmaktadır. Bireyin kendine güven duygusu duyması, kural ve değerler sistemini geliştirmesini sağlamaktadır (Öztürk, 1998).

Sosyalleşme diğer insanlara karşı anlayış ve hoşgörü geliştirmeyi sağlamaktadır. Sosyalleşme toplumsal bütünleşmenin gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır. Gençler açısından en belirleyici sosyalleşme araçları olarak aile, okul, arkadaş çevresi ve televizyon sıralanabilmektedir. İnsan toplumsal bir varlık olarak düşünülmektedir ve hayatını sağlıklı bir biçimde sürdürebilmek için düzenli bir toplumsallaşma sürecinden geçmesi gerekmektedir. Bu süreç ailede başlamaktadır (Aydın, 2000). Aileden sonra girilen sosyal ortam okuldur. Fakat bir öğrenci için lise yılları diğer okul dönemlerine göre daha önemlidir. Bu dönemde artık kişi pek çok

değişiklik yaşamakta ve bu değişime uyum sağlamaya çalışmaktadır. Sosyalleşme sürecinde genç çevrenin taleplerine cevap vermek zorundadır yani çevresi ondan başarı beklemektedir. Her toplumda eğitimin temel işlevlerinden birisi, toplumun kültürel mirasının birikimi ve sürekliliğini sağlamaktır. Aslında çocuğun toplumsallaşmasında aileden sonra gelen okulun önemi çok büyüktür. Gençler için arkadaşlık ilişkileri büyük önem taşır. Bu arkadaş çevresi ise genelde okulda edinilmektedir. Gencin sosyal yönden gelişebilmesi için arkadaş grubuna katılması şarttır (Aydın, 2000).

Sosyalleşme sürecinde, kişilerin sosyal gelişimini olumlu ve olumsuz yönde etkileyen çeşitli faktörler vardır. Bireyin mizacı dışında, dış etmenler de onun sosyalleşmesi sürecinde büyük önem arz etmektedir. Küçük yaşlardan itibaren bireyin çevresiyle kurduğu ilişkilerin niteliği, iletişim kurabilme yeteneği ve ayrıca çevrenin izlenimi sosyalleşme sürecinde etkili faktörlerdir. Bazı çocuklarının diğerlerine göre daha sosyal olmasında bu durumlar önemli bir yer teşkil etmektedir (Coşgun, 2012).

2.6. Sosyalleşme Süreci ve Yaş Kategorileri

Sosyalleşme süreci ve yaş kategorileri; sosyalleşme süreci ve çocuk, sosyalleşme süreci ve gençlik, sosyalleşme süreci ve yetişkinlik açısından incelenmiştir.

2.6.1. Sosyalleşme Süreci ve Çocuk

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi'nde; çocuğa uygulanabilecek kanunlara göre 18 yaşından daha erken reşit olma durumu hariç, 18 yaşına kadar her insan çocuk olarak kabul edilmektedir (Madde 1). Toplum içerisinde çocukluk dönemi 0–14 yaş arası olarak tanımlanmaktadır. 15 -25 yaş grubu ise ergenlik döneminde olan kişi yani genç olarak görülmektedir (Kağıtçıbaşı, 1990).

İnsanın çocukluk evresi sosyalleşme sürecinin en önemli aşamasını oluşturmaktadır. Bu süreçte, başta aile ve okul olmak üzere birçok faktör rol oynamaktadır. Günümüzde aile ve okulun yanında, kitle iletişim araçları sosyalleşme işlevini yerine getiren en önemli unsurlardandır. Bu unsurlardan kitle iletişim araçları

ve özellikle televizyon, diğerlerine göre bu süreçte her geçen gün etkisini daha da arttırmaktadır (Giddens, 2005).

Çocuklar açısından bakıldığında sosyalleşme, bir “öğrenme” ve “öğretme” süreci olarak tanımlanmaktadır. Sosyalleşme süreci içerisinde çocuk; aile, okul, toplumsal çevre ve kitle iletişim araçları aracılığı ile toplumun kendisinden beklediği rol ve beklentileri öğrenmektedir. Çocuklar öğrendikleri sayesinde ailesini ve toplumsal çevresini sosyalleştirmektedir (Kaya ve Tuna, 2008).

Sosyologlar sosyalleşmenin genellikle iki aşamada gerçekleştiğini bildirmektedir. Birincil sosyalleşme, bebeklik ve çocukluğun ilk döneminde gerçekleşmektedir ve bu sosyalleşme süreci birincil grup olarak adlandırabileceğimiz ailede başlamaktadır. İkincil sosyalleşme ise, çocukluktan sonraki dönem ile olgunluk döneminde gerçekleşmektedir. Bu aşamada, sosyalleşmenin ilk aracı olan aileden sorumluluğun bir kısmını almaktadır ve bunu okullara, toplumsal gruplara ve iletişim araçlarına devretmektedir (Giddens, 2005).

Sosyalleşme sürecinin başarılı olması için tekrar ve taklit son derece büyük önem taşımaktadır. Çocuklar deneme ve yanılma yoluyla doğru ve yanlış davranışları, yaptıkları hataları bir daha yapmamayı öğrenmektedirler. Böyle bir öğrenme herkes için yaşadığı süre içerisinde geçerli olan bir sosyalleşme yolu olarak adlandırılmaktadır. Çocukların pratik yaparak öğrendikleri diğer bir süreç ise, ileriye dönük sosyalleşme adı verilen yol olarak görülmektedir. Burada çocuklar çeşitli oyunlar ile gelecekte yerine getirecekleri rolleri tekrar etmektedirler. İleriye dönük sosyalleşme ile ilgili başka bir olgu da model alma olarak tanımlanmaktadır. Çocuklar genellikle takdir ettikleri, saygı duydukları kişileri kendilerine örnek alarak onun davranışlarını taklit etmeye çalışmaktadırlar. Bu kişilere özenir, onlar gibi olmaya uğraşmaktadırlar. Bu da sosyalleşmede rol öğrenme açısından büyük önem taşımaktadır (Özkalp, 1993).

2.6.2. Sosyalleşme Süreci ve Gençlik

Genç, sosyalleşmesini henüz tamamlamamış bir birey olarak tanımlanmaktadır. Genç, çocuk olarak adlandırılmamaktadır ama henüz olgun ya da

yetişkin bir birey de denilememektedir. Genç, çocukluk ve olgunluk arasında geçiş aşamasında olan kişi olarak tanımlanmaktadır (Çelebi, 1990).

Gençlik dönemi, bireyi sosyal olgunluğa hazırlayan ergenlik ve delikanlılık özelliklerinin bir arada görüldüğü süreç olarak görülmektedir. Bu dönemde çocuklar bir taraftan kendilerini yetişkin sayarak tutum ve davranışlarını çevrelerindeki büyüklere göre ayarlarken diğer taraftan çocukluklarına devam etmektedirler (Çelebi, 1990).

Genç, yaş grupları bakımından 15–25 yaş arasında yer alan ve hızlı bir sosyalleşme dönemi içerisinde geçirmekte olan kişi olarak tanımlanmaktadır (Çelebi, 1990). Sosyalleşme ömür boyu süren bir süreç olarak görünse de, bireyin yukarıda belirtilen yaş grupları arasında sosyalleşmesi ile anlatılmak istenen; bireyin çocukluktan gençliğe geçiş aşamasında sosyalleşme araçlarıyla birlikte devamlı olarak bedensel ve zihinsel bir olgunluğa erişmeye çalışması olarak görülmektedir (Özyurt ve Doğan, 2002). Bireyin çocukluktan gençliğe geçiş sürecinde bir takım değişimler meydana gelmektedir. Çocukluktan gençliğe geçişte bedensel gelişmenin yanında zihinsel olarak duygu, düşünce, davranış ve tutum biçimlerinde de bir değişim görülmektedir.

Gençlik, çocukluk ve yetişkinlik çağları arasında yer alan bir geçiş dönemi olarak değerlendirilmektedir. Geçiş dönemi; özelliği gereği biyolojik, psikolojik ve toplumsal gelişim bakımından bireyin en zor ve bunalımlı dönemi olarak adlandırılmaktadır. Çünkü içinde bilinmeyenleri ve yeni keşifleri barındıran ve çocukluktan çıkıp yetişkinliğe adım atılan bir dönemeç olarak görülmektedir. Bu dönemde gencin, kimlik ve kişiliğin gelişimi, duygusal boyutta sevgi arayışı, meslek seçimi, idealizmin yarattığı çatışmalar ve otorite ile olan ilişkileri bağlamında zorlukları yaşandığı ifade edilmektedir. Böylelikle gençlik dönemi, doğrudan sorun olarak algılanan bir dönem değil, fakat gencin yaşına ve gelişimine özgü yaşayabileceği karmaşık duygular nedeniyle bilim insanları, bu sorunları potansiyel olarak gencin içinde taşıdığına işaret etmektedir. Bu açıdan gençlerin sorunları toplumsal yapıdan, psikolojik durumdan, biyolojik ve fizyolojik gelişimden bağımsız değildir. Genç bu anlamda, biyolojik, psikolojik, ekonomik, siyasal ve kültürel olmak üzere birçok dinamiğin etkisinde, çok boyutlu bir sorun ile karşı karşıya

kalabilmektedir. Sosyolojide gençlik ana akım kuramlar etrafında analiz edilmektedir. Sosyolojide gençlik perspektifinden ele alınan kuramlar; yapısal işlevsel, yapısal çatışmacı, sembolik etkileşimci ve alt kültür olarak sınıflanmaktadır (Baran, 2013).

Sosyalleşme süreci içerisinde olan gençler her ne kadar geleneksel değerlere bağlı olsalar da modernleşmenin etkisiyle sahip oldukları bir takım kültürel öğelerde değişiklikler gözlenmektedir. Örneğin genç, sosyalleşmenin bir aracı olan kitle iletişim araçları aracılığı ile yurt dışında olup bitenleri, günlük hayatını ilgilendiren trendleri ve modayı rahatlıkla takip edebilmektedir (Tezcan, 2000). Ancak toplumun adet ve göreneklerinden daha çabuk değişen ve taklitle yoluyla yayılan moda, günümüzde birbirine benzer tipte kişilerin oluşmasına neden olmaktadır (Özyurt ve Doğan, 2002).

2.6.3. Sosyalleşme Süreci ve Yetişkinlik

Toplumsal hayat, bireyleri sosyalleştiren süreçlerle onları kendine bağlayan ve bireylerin kimliklerini kendisi üzerinden tanımlayan süreçlerle betimlenmektedir. Rol ve statüler, gelenek ve görenekler, hukuk, siyaset, ekonomi gibi temel kurumlar, sosyal ve bireysel ilişkiler ya da etkileşimler toplumsal hayatı tanımlayan başlıca unsurları oluşturmaktadır. Bireyin toplum içerisindeki yerini belirleyen temel ölçüt kuşkusuz toplumsal davranışı öğrendiği sosyalleşme süreçleridir. Toplumsal davranışı kazandıran ve sosyalleşmenin de temel görünümünü belirleyen araçlar ise statü ve rollerin kazanımıdır. Her toplumsal parçanın bireye kazandırdığı toplumsal davranış biçimleri vardır ki bunların toplamı, kültürün ve yapıların temsilini vermektedir (Sağır, 2013).

Sosyalleşme, bireyin içinde yaşadığı topluma, toplumla ilgili gruplara ilişkin bilgilerin, değerlerin, inançların ve bununla birlikte düşünme ve duyma biçimlerinin elde edilmesi süreci olarak da tanımlanmaktadır (Sayın, 1994). Sosyalleşme farklı kuşakları da birbirine bağlayan bir süreç olarak görülmektedir. Örneğin, bir bebeğin doğumundan sonra yalnızca onun değil, yetişmesinden sorumlu olan kişilerin de yaşamları değişmektedir. Böylece çocuğun yetişmesinden sorumlu olan bireyler, o çocukla birlikte yeniden bir öğrenme ve öğretme süreci içerisine girmektedir. Yaşlı

insanlar büyük anne ve büyük baba olduklarında hem anne ve baba olmayı sürdürmekte hem de kendi çocukları anne baba olmaktadır. Dolayısıyla sosyalleşme süreci, aynı aile içerisinde yer alan farklı kuşakları birbirine bağlamaktadır (Giddens, 2005).

Klasik bir sosyalleşme süreci, bireylerin aile içerisindeki kazanımları ile başlatılmaktadır. Aile ile başlayan süreç, onları bir sonraki aşamada okul ve meslek hayatı ile karşılaştırmaktadır. Bireyin son dönemi ise meslek hayatından çıkışı temsil eden emeklilik dönemiyle tanımlanabilmektedir. Her dönem, kendi içerisinde taşıdığı özelliklerle açıklanır ki toplumsal davranışın açıklanabilmesinde de bu betimleme biçimleri kullanılmaktadır. Aslında bütün bu bağlamın, insanın doğum, yetişkin, orta yaş ve yaşlılık dönemleriyle de paralel gittiğini iddia etmek mümkündür. Emeklilik dönemi, böylece bireyin yaşlılık dönemine denk gelen bir toplumsal süreci yansıtmaktadır. Yaşlılık kavramı ise toplumsal bir durum olarak sosyal hayatın sekteye uğradığı, bireysel kimliklerin, fizyolojik ve sosyolojik süreçlerle ilişkilendirilerek yeniden tanımlandığı bir olgusal gerçekliğe gönderme yapmaktadır (Sağır, 2013).

Üniversiteye ilk gelen lise mezunu gençler, fakültede yeni bir sosyalleşme ortamına girmektedirler. Yeni bir ülkeye gelen göçmenler, orduya ilk kez katılan askerler, mesleğe yeni başlayan elemanlar buldukları çevrede sosyalleşmektedirler ve sürekli olarak sosyalleşmeye devam etmektedirler. Yetişkinlerin sosyalleşmesi çocuklarınkinden çok daha farklı şekilde görülmektedir. Yetişkinler, genellikle fiziksel ve zihinsel bakımdan olgunlaşmış olduğu düşünülerek büyümüş kişi kabul edilmektedirler (Onur, 2004).

Yetişkinlik ve olgunluk dönemi bazı insanlar için sorumlulukların en ağır olduğu dönemi, bazıları için de gençlikteki aşırılıkların azaldığı daha düzenli bir dönemi kapsamaktadır. Ancak, yetişkinlik ve olgunluk döneminde artık gençlik dönemi sona ermiş ve insanlar daha az hareketlilik taşıyan ve geleceği için mücadele etmeye çalışan kimseler olmuşlardır (Özkalp, 1990).

Yetişkinlerin sosyalleşmesi, çocuklarınkinden farklılık göstermekle birlikte, çocukların sosyalleşmesini etkileyen faktörlerden yetişkinlerin de etkilendiği

söylenilmektedir. Sosyalleşme sürecini etkileyen ve çok önemli bir kurum olan ailede anne ve babalar da yaşadıkları süre içerisinde sosyalleşmelerini sürdürmektedirler. Anne ve babalar, edindikleri tecrübe ile bu rollerini öğrenmekte ve daha sonra bu öğrendiklerini kendi çocuklarına da aktarmaktadırlar. Buna göre sosyalleşmenin sürekli bir öğrenme ve aktarma süreci olduğu söylenilebilmektedir (Özkalp, 1990). Bununla birlikte toplumların hızla değişmesiyle yetişkinlerin de kendilerini sürekli yenilemesi gerekmektedir. Bu durumda çocuklar, yeni ilişkileri ve yeni gelişmeleri anne ve babalarına öğretmek zorunda kalabilirler. Örneğin yetişkinler, cep telefonunu kullanmayı, bilgisayarda oyun oynamayı, teknolojinin gelişmesiyle kullanılan yeni kelime ve kavramları çocuklarından öğrenmek durumunda kalabilirler (Tezcan, 1996). Özellikle son yıllarda çocuklar ve ergenlik çağındakiler, bir taraftan kendileri popüler kültür ürünlerinin önemli tüketicileri olurken diğer taraftan da yetişkinlere çok sayıda yeni tüketim aracını tanıtmada merkezi bir rol oynamaktadırlar (Ritzer, 2000).

2.7. Sosyalleşme Sürecini Etkileyen Faktörler

Sosyalleşme sürecini etkileyen faktörler; aile, okul ve toplumsal gruplar olarak sıralanmaktadır.

2.7.1. Aile

Aile; anne, baba ve çocuklardan oluşan en küçük insan topluluğu olmasına rağmen toplumun temel taşı durumundadır. Birey doğduğu andan itibaren ailesiyle tanışmakta ve aile bireyleriyle iletişim kurmaktadır. Böylelikle sosyalleşme süreci başlamakta, hayata dair deneyim ve bilgiler elde edilmektedir. Sosyalleşmenin ilk aşaması aile içerisinde gerçekleşmektedir. Özellikle aile bireylerinin karakteri, davranışları ve hayata bakış açıları çocuğun gelişim sürecine doğrudan etki etmektedir. Bu açıdan ailenin çocuk gelişimindeki önemi yadsınamaz derecede büyüktür. İlk eğitim okuldan önce aile içerisinde gerçekleşmektedir. Anne ve babalar, çocuğun hayata dair bilinçlenmesini sağlamaktadır. Çocuk ve aile üzerine önemli çalışmaları bulunan Haluk Yavuzer, ailenin çocuk üzerindeki rolünü sekiz başlık altında sıralamaktadır (Kırık, 2014):

-Aile, çocuğun toplum tarafından kabul görmesine yardımcı olmaktadır.

-Aile, çocuğun sosyal hayatta ve çalışma ortamında başarılı olabilmesi için yönlendirici bilgiler sunmaktadır.

-Aile, çocuğun karakter ve yeteneklerinin ortaya çıkmasında yol gösterici olmaktadır.

-Aile, çocuğun hayatta karşılaştığı ya da karşılaşacağı problemlerin çözümüne yardımcı olmaktadır.

-Aile, toplum tarafından kabul görmüş tutum ve davranışları çocuğa aşılarmaktadır.

-Aile, çocuğun gelecekte zorluk çekmemesi adına güven duygusunu kazandırmaktadır.

-Aile, ahlaki alışkanlıkların kazanılmasında çocuğa örnek olmaktadır.

-Aile çocuğun sosyalleşebilmesi adına çocuk için rol model olmaktadır.

Aile, anne, baba ve çocuklardan oluşan toplumsal bir kurum olarak adlandırılmaktadır. Aile, üyeleriyle birlikte sosyo-kültürel görevlerini ve biyolojik işlevlerini yerine getiren, bu şekilde neslin devamını sağlayan sosyal bir kurum olarak tanımlanmaktadır (Serter, 1994).

Aile; yapı ve işlevleri zamanla değişmekle birlikte, insan neslinin devamını sağlayan, sosyalleşme sürecinin ilk ortaya çıktığı, üyelerinin duygusal olarak doyuma ulaştıkları, toplumun maddi ve manevi zenginliklerinin kuşaktan kuşağa aktarıldığı, biyolojik, psikolojik, ekonomik ve hukuksal işlevleri bulunan toplumsal kurumlardan biri olarak tanımlanmaktadır (Sayın, 1990). Aile, nüfusu yenileme, milli kültürü taşıma, çocukları sosyalleştirme, ekonomik, biyolojik ve psikolojik tatmin fonksiyonlarının yerine getirildiği sosyal bir kurum olarak tanımlanabilmektedir (Erkal, 2006).

Nirun'a (1994) göre aile, sosyal grup ile aile bireyleri arasındaki ilişkileri içeren, aynı zamanda örf, adet, gelenek ve göreneklere sahip olan, içinde yaşadığı toplumun kültürünü yansıtan sosyal bir kurum olarak tanımlanmaktadır.

Gökçe (2000); aileyi anne, baba, çocuklar ve eşlerin kan akrabalarından oluşan ekonomik ve toplumsal bir birlik olarak ele almaktadır. Gökçe'ye göre ailenin işlevleri aşağıda sıralanmaktadır;

-Neslin devamını sağlama,

-Üyelerinin her türlü maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılama,

-Duygusal dengeyi geliştirme ve eğitim yoluyla üyelerini yetiştirme gibi biyolojik, ekonomik, psikolojik ve toplumsal işlemleri olarak belirlenmiştir.

Çocuğun sosyalleşmesi ilk olarak ailede başlamaktadır ve çocuk toplumsal rollerini bu kurum içinde öğrenmektedir. Aile, çocuğun eğitimini sağlayarak onu geleceğe hazırlamakta ve ona yaşadığı toplumun kültürünü aktarmaktadır (Gökçe, 2000).

Kurtkan'a (1982) göre aile, bireyin topluma uyum sağlamasında önemli bir fonksiyonu yerine getirmektedir. Topluma ait değer yargıları, dünya görüşleri, örf ve adetler, aile aracılığıyla bireylere aktarılmaktadır. Toplumda hâkim olan "doğru" ve "yanlış", "iyi" ve "kötü" değer yargıları aile süzgecinden geçerek bireyin bilincine yerleşmektedir. Böylece aile, çocuğun sosyalleşme sürecinde ilk ve en önemli fonksiyonu yerine getiren sosyal bir kurum olarak tanımlanmıştır.

Kağıtçıbaşı'nın (1990) "Çocuğun Değeri: Türkiye'de Değerler ve Doğurganlık" adlı araştırmasında, ailenin sosyo-ekonomik durumu ile anne ve babanın çocuğa yüklediği değer arasındaki ilişki ele alınmıştır. Ailenin sosyo-ekonomik durumu yükseldikçe anne ve babanın çocuğa yüklediği ekonomik değer ve ondan beklediği maddi katkı azalmaktadır. Buna karşılık ailenin sosyo-ekonomik durumu düştükçe aile tarafından çocuğa yüklenen değer de artmaktadır. Burada anne ve baba için çocuklar yaşlılık güvencesi olarak düşünülmüştür (Kağıtçıbaşı, 1990).

Ailelerin sosyal, ekonomik ve kültürel durumları, çocuğun sosyalleşmesini belirlemektedir. Özellikle kültürel bakımdan zengin bir aile ile sadece günlük olay ve ihtiyaçları ifade edecek kadar bir kelime hazinesiyle konuşan bir ailede yaşayan çocuğun sosyalleşme süreci aynı olmamaktadır. Bu bakımdan aile, çocuğun sosyalleşmesinde son derece önemli bir kurumdur (Akyüz, 2002). Farklı sosyal sınıf veya eğitim seviyesindeki ailelerde dünyaya gelen çocukların zihinsel gelişme düzeyleri birbirinden farklılık göstermektedir. Statü esasına dayalı alt sınıfa mensup bir ailede yetişen çocuk bir birey olarak dikkate alınmaz, soruları çoğu defa cevapsız bırakılmaktadır, duygu ve isteklerine önem verilmemektedir. Buna karşılık orta sınıf bir ailede ise çocuğun istekleri, arzuları ve merakları dikkate alınmaktadır ve çocuğa her konuda gereken açıklama yapılmaktadır. Böylece alt sınıftaki aileden farklı olarak orta sınıfa mensup bir ailede dünyaya gelen çocuklar, zihinsel gelişme ve sosyalleşme bakımından daha avantajlı bir konuma sahiptir. Buna göre aile, çocuğun sosyalleşmesinde, hayata ve topluma uyum sağlamasında olumlu ve olumsuz etkileri olan önemli bir kurumdur (Kurtkan, 1982).

Çocuğun sosyalleşme sürecinde aile tipi de oldukça önemlidir. Çünkü anne, baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile ile anne ve babası boşanmış ya da anne veya babası vefat etmiş parçalanmış bir ailede yetişen çocukların sosyalleşmesi aynı değildir. Her anne ve babanın amacı, mutlu, başarılı ve sağlıklı çocuklar yetiştirmektir. Çekirdek aile tipinde çocuk, anne ve babası yanında sosyalleşirken, parçalanmış aile tipinde çocuk annesi veya babasıyla ya da akrabalarının yanında sosyalleşmektedir (Özen, 1990).

2.7.2. Okul

Okul, bütün toplumlarda ailenin yanında sosyalleşmeyi sağlayan unsurlar arasında, çocuğun psiko-sosyal gelişimindeki beklentilerine cevap veren bir eğitim kurumu olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda resmi bir öğrenme kurumu olan okulun amacı, çocukların bilgi ve kültürlerini arttırmak, onları sosyal sistemin sürekliliğini sağlayan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır (Öztürk, 2004). Okulun fonksiyonlarında zamanla büyük değişiklikler meydana gelmekle birlikte çocuğun hayata hazırlanmasında ve sosyalleşmesindeki rolü önemini korumaktadır. Eskiden okul sadece öğretmenler aracılığıyla bilgi veren bir eğitim kurumu iken,

günümüzde özellikle kitle iletişim araçlarının da etkisiyle okulun ve öğretmenin rolü azalmış gibi gözükmeyle birlikte, modern teknoloji okul ve öğretmenin rolünü ve önemini daha da arttırmıştır. Çünkü öğretmen artık sadece bilgi aktaran bir kişi olmaktan çıkmış, öğrencilerine modern teknoloji ve yayın araçlarının türlerini tanıtan, öğrenimin stratejisini gösteren bir uzman haline gelmiştir (Kurtkan, 1982).

Okul çağında bedensel gelişim, okul öncesi dönemde olduğundan daha yavaştır. Bununla birlikte dönemin sonlarına doğru vücut biyokimyasındaki farklılaşmalara bağlı olarak bedensel gelişim aniden hızlanmaktadır ve bireyler kendi cinslerine özgü bir görünüm kazanmaya başlamaktadırlar. Okul çağı çocukları hareket gelişimi açısından son derece canlıdırlar. İlgileri evden sokağa kaymıştır. Büyük kas hareketlerini gerektiren, güç ve enerji harcayan faaliyetlere katılmaya isteklidirler. Oyun, spor vb. etkinlikler vasıtasıyla motor becerilerini daha iyi şekilde kullanmayı ve kontrol etmeyi öğrenmektedirler (Koç, 2008).

Okul, sosyalleşme sürecinde ilk temel toplumsal kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Aile ve arkadaş çevresi çocuğa, öteki bireylerle çalışma ve oynama alışkanlığı kazandırırken, okul bir toplumsal kurum olarak bu alışkanlığı sürdürmektedir. Modern toplumlarda, eğitimciler, öğretmenler ve ebeveynler sürekli olarak çocukların daha başarılı olması için çareler aramaktadırlar. Bunun için de başarısızlıkların nedenlerini belirleyip, önlemler almaya çalışmaktadırlar. Uyumun sağlanabilmesi için de yüksek düzeyde zihni faaliyeti gereklidir. Zihnin gelişmesindeki en önemli etken ise, onun sürekli olarak yeni bilgilere açık ve karmaşık problemleri çözmeye hazır olmasıdır (Kurtkan, 1982).

Okulun yapısı çocuğun sosyalleşmesinde farklılıklar göstermektedir. İlkokuldaki öğrenci, tek bir sınıfta erkek ya da kadın tek bir öğretmenin denetimine girmekte; ortaokuldaki öğrenci ise, birden çok sınıfta çok sayıda farklı cinsten öğretmenle karşılaşabilmektedir. Okuldaki öğretmen, çocuğun sosyalleşmesini sağlayan bir araçtır. Çocuğun anne ve babasından sonra kendisine örnek aldığı kişi öğretmendir. Öğretmen, tıpkı anne ve babası gibi çocuğun psikolojik ve toplumsal görünümüyle ilgilenen ve çocuğun sosyalleşme sürecine katkıda bulunan kişidir (Tezcan, 1996).

2.7.3. Toplumsal Gruplar

Toplumsal grupları, sosyal sistemin küçültülmüş bir örneği olarak ele almak ve sosyal sistemin bir alt sistemi olarak değerlendirmek mümkündür. Buna göre, genellikle toplumsal grup kavramıyla, yoğunluğu, büyüklüğü ve sayısı çok değişik olabilen, üyeleri arasında karşılıklı ilişki ve etkileşim bulunan insan toplulukları kastedilmektedir (Kaya, 2002).

Toplumsal grup, aralarında karşılıklı iletişim ve etkileşim bulunan, ortak duygu ve değerleri paylaşan, birbirlerinin varlığından haberdar olan ve kendilerini aynı gruba mensubiyet duygusuyla bağlı hissedilen insan topluluğu anlamına gelmektedir. Bu bakımdan toplumsal grupları, insanların ortak amaçlarını gerçekleştirmek için, aralarında belli bir işbirliği kurarak, karşılıklı ilişkiler sonucu oluşturdukları organizasyonlar şeklinde tanımlamak da mümkündür (Günay, 2003). Buna göre birden fazla bireyin bir araya gelerek birbirleriyle etkileşim içerisinde bulunması sonucu ortak değerleri paylaşan ve özelliklerinin farkına vararak belirli rollere, statülere, değer yargılarına ve inançlara sahip olan insan topluluğuna toplumsal grup adı verilmektedir (Erkal, 2006).

Grup-birey ilişkisi üzerinde yapılan araştırmalarda grubun fonksiyonları ele alınırken toplumsal grupların sosyalleştirme işlevine de yer verilmiştir. Yapılan değerlendirmelere göre birey, katıldığı sosyal grubun davranış örneklerini ve olaylara bakış tarzını benimseyerek hem sosyalleşmekte hem de kişiliğini geliştirmektedir. Sosyal gruplar, bireylerin eğitiminde ve değerlerinin oluşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle küçük gruplarla ilgili yapılan çalışmalarda, bir grupta yer alan bireylerin, grubun diğer üyelerinin değer, düşünce ve duygularından etkilendiği, hatta onlarla aynılaşıma eğilimi gösterdiği deneysel olarak ortaya konmuştur. Örneğin, grup halinde yenen bir yemekte, herkes kendi yanındaki veya karşısındaki kişinin, genel olarak da diğer üyelerin ısmarladığı yemekleri dikkate alarak kendi isteğini belirlemektedir (Tolan, 1996).

Çocukların ve gençlerin sosyalleşmesinde ailenin ve okulun dışında toplumsal grupların önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Özellikle çocukların sosyalleşmesinde oyun ve akran gruplarının etkisi oldukça büyüktür (Akyüz, 1991).

Çünkü belirli bir yaştan itibaren çocuklar, kendi dünyalarına ait bir takım problemleri konuşmak ve paylaşmak için ailesinden çok akran gruplarına ihtiyaç duymaktadırlar (Gökçe, 1990). Bireyler çocukluklarından itibaren hayatın her aşamasında arkadaş gruplarına girmektedirler. Örneğin, okul çağında olan çocuklar, arkadaş grupları ile birlikte zorlukların üstesinden nasıl gelinebileceğini, okul içi ve okul dışı hareketlerini, karşı cinse yaklaşmanın yollarını öğrenmeye çalışmaktadırlar. Benzer bir durum yetişkinlik ve yaşlılık dönemleri için de geçerli görünmektedir. Yetişkinlik döneminde bireyler anne veya baba olduklarında, emekliliklerinde ve eşlerinin ölümü gibi durumlarda arkadaş gruplarına daha çok ihtiyaç duymaktadırlar ve onların desteğini almak istemektedirler (Özkalp, 1990).

Sosyalleşme sayesinde insan toplumun ortaya koyduğu tavır ve hareket modellerini, örnekleri ve düşünme biçimlerini öğrenmektedir. Böylece sosyalleşme, bireyin toplumsal kültürle bütünleşmesini ve içinde yaşadığı toplumla uyum sağlamasını mümkün kılan bir mekanizmadır. Bireyin toplum içinde diğerleri ile birlikte ortak bir hayat sürdürebilmesi, toplumun örf ve adetlerine, geleneklerine, göreneklerine itaat etmesi, yeme, içme, giyinme, uyuma, oynama, çalışma bakımlarından asli bir takım teknikleri kabul etmiş bulunması, sosyal hayatın norm ve ayınlarına uyması ve grup içerisinde kendisine verilecek rolleri gereğince yerine getirebilmesi ile mümkün olabilmektedir (Küçük ve Koç, 2011).

2.7.4. Kitle İletişim Araçları

Gelişen teknoloji ile insanların iletişim ağları da daha pratik ve kolay bir hal almıştır. Kitle iletişim araçları getirmiş olduğu bu avantajlar sayesinde toplumun parçası olarak önemli bir unsur olmuştur. Yetim'e göre tek taraflı bir sosyalleşme aracıdır. Fakat çok geniş çevrelere ulaşması bakımından da kişinin değişik çevre veya kişilerle sosyalleşmesini sağlaması bakımından da çok önemli ve günümüzde etkisi giderek artan bir sosyalleşme aracıdır (Yetim, 2000).

2.8. SPOR VE SOSYALLEŞME

2.8.1. Spor Tanımı

İnsanoğunun fikir ve ruh unsurlarıyla birlikte bütünlüğünü meydana getiren maddesinin yani vücudunun belli maksatlar için eğitilmesi düşüncesi, insanlığın evren üzerindeki varlığı kadar eskidir. Canlılığın en önemli belirtisi olan hareket aynı zamanda vücut eğitiminin de başlıca vasıtasıdır. Spor, kronolojik olarak insanlığın doğuşu ile karşımıza çıkmaktadır. Savaşların beden gücüne dayandığı çağlarda spor olayı savaşa adeta bir hazırlık dönemini oluşturmakta idi. Nitekim sporun tarihî perspektiften yapılan tanımı şudur. Spor, yarışma ve rekabet üzerine kurulmuş, savaşçı güçleri olgunlaştıran disiplinli bir kolektif oyun tarzı olarak da tanımlanmaktadır (Yazıcı, 2014).

Spor, yaşamın bir parçası olarak gerçek ve sosyal hayatın doğallığı ile ilişkilidir ve spor amacı kendisinde olan bir eylem olarak tanımlanmaktadır. Sosyal hayatın temelinde duygular ve coğrafyanın dünyası bulunmaktadır. Spor; toplum yaşamında daha fazla yer tutmasıyla birlikte, son yüzyılda bir bilim dalı olarak büyük gelişme göstermiştir. Spor konusunda alanlarına göre farklı tanımlar olduğu görülmektedir. Bu tanımlardan bazıları; spor, ekonomi, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel faktörleri olan bireylerin, fizyolojik ve psikolojik yapısını geliştirmek, kişiliğın oluşumunu karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak topluma uyumunu kolaylaştırmak; kişiler, toplumlar ve uluslararası dayanışma, kurallara göre rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme faaliyetleri olarak belirtilmektedir (Ünsal ve Ramazanoğlu, 2013).

Spor; insanları hem ruhen hem fikren ve bedenen olgunlaştıran, geliştiren en az yorgunluğa karşılık en çok fayda sağlayan jimnastik, oyun ve spor faaliyetlerini içine alan bir ilim olarak tanımlanmaktadır. Başka bir tanıma göre ise spor; sosyal gerekliliklerine uygun olarak, insanın biyolojik potansiyelinin geliştirilmesi amacı ile yapılan çeşitli fizik eksersizlerinin tümünü değerlendiren ve sistematik olarak sürdürülen etkinlik olarak da tanımlanmıştır (Sonuç, 2012).

2.8.2. Üniversite Öğrencilerinin Sporla İlişkisi

Aile fertleri arasında spor yapan birinin olması, bireyi spora katılıma teşvik eden bir unsurdur. Ancak, ailede spor yapan bir fert olmasa dahi birey sportif aktivitelere katılım eğilimi göstermektedir. Bu durum, gençlerin sporun ruhsal ve fiziksel olumlu etkiler sağladığının bilincinde olduklarına işaret etmektedir. Spor ve toplum birbirinin ayrılmaz bir parçasıdır. Toplumda mutlu ve huzurlu bireyler oluşması için spor çok büyük rol oynamaktadır (Erkal, 1992).

Öğrenciler arasında spor yapmayanlar da bulunmaktadır. Spor yapmayan erkeklerin belirgin gerekçeleri arkadaş gruplarında spor yapan olmamasıdır. Arkadaş grubu spora teşvikte erkek öğrencileri etkileyen önemli bir faktördür. Hatta bu faktör, ailede spor yapan bir ferdin teşvikinden daha kuvvetlidir. Spor yapmayan kadınların gerekçeleri ise yine ben merkezlidir. Kadınların gerekçesi üşenmedir. Bu bulgular ışığında, erkeklerin sporla sosyalleşmeye daha eğilimli oldukları söylenebilmektedir. Türk toplumu göz önünde bulundurulursa, buraya kadarki saptamalar tutarlıdır. Çünkü Türk toplumunda, grup spor aktivitelerine (halı saha futbol maçı vb.) katılan, tribünleri doldurup ortak bir amaç için uyum içerisinde tezahürat eden, gazete ve televizyondan spor haberlerini takip eden çoğunlukla erkeklerdir. Türk kadınları genellikle bu tür katılımlarda bulunmazlar. Dolayısıyla, spor vesilesiyle Türk erkeğinin sosyalleşme sürecini kadınlara göre daha fazla yaşadığı söylenebilmektedir. Üniversite öğrencileri sporun insanlar arası etkileşime olumlu katkılar sağladığı görüşündedirler. Özellikle yaş arttıkça bu görüşe katılım da artış göstermektedir. Bu durum, üniversitedeki öğrenimi süresince çeşitli spor aktivitelerine ve etkinliklerine (spor şenlikleri vb.) gerek pasif gerekse aktif olarak katılım miktarıyla alakalı olabilmektedir. Tesis elverişliliği ve sportif aktivite çeşitliliği, bireyi spora teşvik etmede önemli etkenlerdir (Özdiç, 2005).

Ülkemizde üniversite öğrencilerinin spora katılımları ile ilgili üniversite öğrencilerine destek veren birçok kurum bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi Türkiye spor federasyonlarıdır. Türkiye’de spor federasyonlarına bağlı 60’a yakın amatör spor federasyonu mevcut bulunmaktadır. Spor federasyonları 5 kategoride incelenmektedir. Bunlar; Yaz ve Kış Olimpiyatları, Paralimpik Sporları, uluslararası

spor oyunları olan spor federasyonları ve diğer federasyonlar olarak sıralanmaktadır (www.tusf.org, 2015).

Üniversitedeki sportif aktivite çeşitliliği ve bu aktiviteler için gerekli tesislerin elverişliliği öğrencileri spora teşvik edici en önemli unsurlardır. Ayrıca üniversite takımlarının ev sahibi olarak mücadele ettiği spor müsabakalarını izlemeye gelen öğrenciler de, pasif katılımı; farkında olunmasa bile sosyalleşme sürecini yaşamaktadırlar. Spor sosyalleşme sürecine olumlu katkılar sağlamaktadır. Dolayısıyla, spor eğitimi alan bireylerin sosyalleşme sürecini daha etkin bir biçimde yaşayabilecekleri kaçınılmazdır. Ancak, söz konusu spor eğitimi bireyin sadece belirli bir spor branşına dair yeteneklerini geliştirici içerikte olmamalıdır. Etkin bir sosyalleşme için spor eğitiminin ahlaki içeriğe de sahip olması gerekmektedir. Spor eğitiminin topluma faydalı bireyler sağlayacağı görüşü kadınlarda; erkeklere göre, daha baskındır. Sportif aktivitelerde sosyalleşmeye daha eğilimli olan erkeklerin, spor eğitiminin topluma faydalı bireyler sağlayacağı görüşüne, kadınlar kadar katılmamalarının nedeni söz konusu eğitimin içeriği ile ilgili olabilmektedir (Özdiç, 2005).

Toplumlar ferdin sıkıntılarını çözmeye ve çareler aramaya mecbur hale gelmişlerdir. Çünkü ferdin rahatsızlığı, sıkıntısı topluma yansiyacaktır. Toplumun en önemli yapı taşlarından biri de insan unsurudur. İnsanlar huzurlu, mutlu, sağlıklı oldukları oranda toplumlarda mutlu ve sağlıklı olacaklardır. Öğrencilere göre sporun toplumsal ve bireysel işlevleri gurupta kurallara uymayı sağlayan bir araç olması yaratıcılığı ve kendini ifade etmeyi geliştirme olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilere göre sporun evrensel işlevleri arasında en büyük rolü toplumların biri birlerini daha iyi tanıma ve anlamasını sağlaması gelmektedir (Yıldırım vd., 2006).

2.8.3. Spor ve Sosyalleşme İlişkisi

Sosyalleşme, bir bireyin doğumdan yetişkin oluncaya kadar, başka insanlarla olan ilişkilerinin ve onlara karşı geliştirdiği bilgi ve duygular bütünü olarak ifade edilmektedir. Başka bir ifadeyle sosyalleşme, bireyin yetişkin çevresinde geçerli olan norm ve değer yargılarında uygun bir davranış geliştirme süreci olarak da

tanımlanmaktadır (Binbaşıoğlu, 1982). Sosyalleşme bireylerin grup normuna uyması ve bunları öğrenmesini sağlayan bir süreç olarak da tanımlanmaktadır.

Spor ve sosyalleşme ilişkisinin temelinde her yaştan ve gruptan insanın spora nasıl yönlendirildiği ve buradan edinilen tecrübelerin onun yaşamını nasıl etkilediği soruları yatmaktadır. Bu sorular, sporda toplumsallaşmanın iki aşamada gerçekleşmesini ortaya koymaktadır. Ön sosyalleşme denilen birinci aşama, kişinin bir sosyal davranış alanı olan sporla ilişkiye geçmesi sürecidir. Sporda sosyalleşmenin ikinci aşamasının konusu, sporda edinilen tecrübelerin kişinin yaşamını nasıl etkilediği sorusu oluşturmaktadır (İkizler, 2000).

Sosyalleşme sayesinde birey, toplumun ortaya koyduğu tavır ve hareket modellerini, örnekleri ve düşünme biçimlerini öğrenmektedir. Böylece sosyalleşme, bireyin toplumsal kültürle bütünleşmesini ve içinde yaşadığı toplumla uyum sağlamasını mümkün kılan bir mekanizmadır. Bireyin toplum içinde diğerleri ile birlikte ortak bir hayat sürdürebilmesi, toplumun örf ve adetlerine, geleneklerine, göreneklerine itaat etmesi, yeme, içme, giyinme, uyuma, oynama, çalışma bakımından asli bir takım teknikleri kabul etmiş bulunması, sosyal hayatın norm ve ayinlerine uyması ve grup içinde kendisine verilecek rolleri gereğince yerine getirebilmesi ile mümkün olabilmektedir (Dönmezer, 1994).

Birey sosyal hayattan haberdar olduğu oranda bir takım sosyal faaliyetlere katılacaktır. Bireyler toplumda sosyalleştikleri oranda, mevcut faaliyetlere katılma eğilimleri artmaktadır. Bu noktada spor sosyalleşen ve sosyalleşme eğilimi artan bireylerin uğraşacakları bir konu haline gelmektedir (Erkal vd., 1998).

Spor bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımı sağlayan bir sosyal etkinlik olması özelliğinden dolayı kişinin sosyalleşmesinde önemli bir role sahiptir. Modern toplumlularda sporun çoğunlukla kolektif bir etkinlik olduğu göz önünde bulundurulduğunda, sportif faaliyetler aracılığı ile, spor ile ilgilenen bireyler değişik insan grupları ile sosyal ilişkiye girmektedir. Spor, bireyin kendi dar dünyasından kurtularak başka ortamlarda, başka bireylerden, inançlardan, düşüncelerden insanlar ile diyalog içinde bulunmasını, onlardan etkilenmesini ve onları etkilemesini sağlamaktadır. Bu yönü ile sporun, yeni dostluklara kurulmasına, pekiştirilmesine ve

sosyal kaynaşmaya destek sağladığı söylenebilmektedir. Spor sadece spor yapanlar değil izleyici kitleler arasında da önemli bir sohbet ve muhabbet konusu oluşturmaktadır (Çaha, 2000). Başlangıçta bireysel bir olgu olarak başlayan sportif faaliyetler, daha sonraları toplumsal bir nitelik kazanmasıyla daha geniş kitlelere ulaşmayı başarmıştır (Küçük ve Acet, 2002).

Spor günlük hayatın hemen hemen tüm yönlerine etkileyen çok önemli bir kurum olarak tanımlanmaktadır. Spor toplumların sosyal hayatında önemli bir yere sahiptir. Sporun gücü, onun bir sosyalleştirme aracı olmasıyla ve insanları birleştirici rolünü yerine getirmesi ile ölçülmektedir (Çaha, 2000).

Spor bireyleri bir ailenin, komşuluğun, şehrin veya milletin takım üyeleri haline getirecek güce sahiptir. Bazı araştırmacılar sporun çoğu kez karşı koyma ve sosyal değişim için bir katalizör işlevi gördüğünü iddia etmişlerdir. Günümüz toplumların spor yapmaya ve izlemeye duyulan ilginin artması çağdaş sosyal hayatın ayırt edici özelliklerindedir. Dil, din, ırk ve cinsiyet ayrımı olmadan tribünler ve televizyonların başında dünyanın her tarafından milyonlarca insanı aynı anda toplayabilen başka bir olay yoktur (Yetim, 2000).

Her türlü spor etkinliği sosyal bir deneyimdir ve çoğu zaman duyguları içerir sportif etkinliklere katılan birey oyun ve hareketler aracılığı ile duygularını ifade etme imkânı bulmaktadır. Saldırganlık, öfke, utangaçlık vb. duygularında boşalım sağlamaktadır ve bunları kontrol etmesini öğrenmektedir. Baskı altındaki enerjiden kurtulmanın yolu oyun ya da spor etkinliklerine katılmaktır. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmak bireyin fiziksel olduğu kadar benlik gelişimine de katkıda bulunmaktadır. Benlik genelde bireyin ne olduğu ne olmak istediği ve çevresini nasıl tanıdığı konularındaki bilinçliliği olarak ifade edilmektedir. Birey bu bilince kendini başkaları ile karşılaştırarak uğraşmaktadır. Çocuk diğer çocuklar ile oynamaya başladığında kendisinin güçlü ve zayıf yönlerini anlamaya başlamaktadır. Oyunlar sırasında kendisi ile başkalarını karşılaştırmaktadır. Yeterlilik ve yetersizliklerini fark etmektedir (Aracı, 2001). Böylelikle sportif ortam sayesinde çocuğun sosyalleşmesi de daha hızlı ve olumlu gerçekleşmektedir.

20. yüzyıldan başlayarak gelişen ve geliştikçe de çeşitlenen modern spor, günümüzde toplumların ilgilerini daha fazla çekerek kitleleri arkasından sürüklemektedir. Dolayısıyla bu yükselen ilgi sporu bir endüstri haline getirmiştir. Teknolojik ilerlemelerin sporun endüstri halini almasında büyük etkisi olmuş; tesisler, araç gereçler, organizasyonlar ve kitle iletişim araçlarının gelişmesi spora olan yönelimi hızla artırmıştır. Spor, yeteneği olanlara para ve statü kazanma yolunu açarken, izleyicilere de zevk alma ve eğlence kaynağı olmaktadır (Yıldız, 2009).

Snyder ve Spreitzer'e (1989) göre bir etkinliğe "spor" denilebilmesi için rekabet, beceri ve efor gereklidir. Ancak fiziksel etkinlikte rekabet ve beceriye gereksinim yoktur. Bu durumdan, sporun fiziksel bir etkinlik olduğu, ancak tüm fiziksel etkinliklerin bir spor olmadığı anlaşılmaktadır (Synder ve Spreitzer, 1989; akt: Yıldız, 2009).

Gelişmiş ülkelerde sportif yarışmalar da sosyalleşmenin önemli bir aracı olarak kabul edilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde fikir olarak bu eğilimde olan yetişkinleri, oyunlu aktiviteler düzenlemekte ve amaç edinmeyi, beceri geliştirmeyi ve ödül alma başarısının önemini vurgulayan spor programlarına katılması için çocuklarını teşvik etmektedirler. Çocuğun temel gelişiminde zaten oyuna sınırsız ihtiyacı bulunmaktadır. Organize edilmiş sportif oyunlar yoluyla çocukların hem kendi akranları ile bir arada olması sağlanmaktadır hem de kurallara ve kararlara uyma, yenme ve yenilmeyi hazmetme gibi deneyimler kazandırılmaktadır. Ancak bu organizasyonlarda çocuğun insan yönü üzerinde durulmalı sporcu yönü ön plana çıkarılmamalıdır. Böylece çocuk kendi vücudunu tanıma, fiziksel özelliklerinin farkına varma fırsatını elde etmektedir. Kendinden daha çok iyi ve daha az iyi kişiler olduğunu fark etmektedir (Öztürk, 1998).

Spor ve sosyalleşme ilişkisinin temelinde her yaştan ve gruptan insanın spora nasıl yönlendirildiği ve buradan edinilen tecrübelerin onun yaşamını nasıl etkilediği soruları yatmaktadır. Bu sorular; sporda sosyalleşmenin iki aşamada gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Ön sosyalleşme denilen birinci aşama, bireyin bir sosyal davranış alanı olan sporla ilişkiye geçme süreci olarak belirlenmiştir. Sporda sosyalleşmenin ikinci aşamasının konusu sporda edinilen tecrübelerin bireyin yaşamını nasıl etkilediği sorusu oluşturmaktadır (Filiz, 2010).

Spor, sosyalleşme ve sosyal değişim aracı olarak hizmet veren olağanüstü bir güce sahip bulunmaktadır. Spor, büyük önem verilen birçok sosyal değer oluşmasına sürekli hale gelmesine yardımcı olmaktadır. Bu değerler çok çalışmayı, fedakârlığı, hakkaniyeti, sadakati, sorumluluğu, güvenilirliği hoşgörüyü ve kendine disiplin altına almayı kapsamaktadır (Yetim, 2000).

Spor, bireylerin ve toplumun istikrarına gerekli değer kurum ve davranışların oluşumuna katkı sağlamaktadır. Sosyalleşme sürecinin önemli bir sonucu rol öğrenmektir. İnsanlar onlara uygun olan sosyal rolleri öğrenmektedirler, hemen tüm insanlar çocukken oyun, spor ve diğer aktiviteler ile sosyalleşmektedirler. Bu faaliyetler iyi yurttaş, iyi arkadaş, sorumluluk sahibi komşu, iyi öğrenci, birlikte çalışma, liderlik vb. rolleri öğrenmede önemli hazırlayıcılık görevi yapmaktadırlar. Spor bu işlevi birçok yol ile başarabilmektedir. Sporun popülerliği sosyal sınıf ırk, cinsiyet ve yaş ayrımı gözetmeyen bir olgu olması sosyal rollerini daha kolay yerine getirmesini sağlamaktadır. İnanılmaz çekiciliği ve görüntüsü ile spor ayrıca gerilim ve çatışmanın sınırını aşarak insanlar ve toplumlar arasında iletişimin kurulmasını sağlamaktadır (Küçük ve Acet, 2002).

2.9.MUTLULUK

2.9.1.Mutluluğun Tanımı

İnsanlık tarihinin başlangıcından bu yana mutluluk hep arzulanan bir şey olmuştur. Kişiler bireysel olarak mutluluğu elde etme çabasında oldukları gibi her çeşit topluluk ve toplumlar da bu amaca yönelik arayışlar içerisine girmişlerdir. Geçmişten bu yana bu arzunun elde edilmesi için mutluluk nedir ve nasıl elde edilir soruları sorulmuştur. Arapça “saide” kökünden türetilen saadet kelimesi mutlu olmak, kuvvetli ve uğurlu olmak gibi manalara gelmektedir. Mutluluk, insanların sürekli arzuladıkları ve hiçbir zaman vazgeçemedikleri bir eğilim olarak tanımlanabileceği gibi hayra nail olma, mesut ve bahtiyar olma, insanın haz duyacağı bir hal içinde olma olarak da değerlendirilebilmektedir (Yıldız, 1997). Akarsu mutluluğu, insanın kendisine en yüksek erek olarak koyduğu değerler olarak tanımlamaktadır (Akarsu, 1998). Saadetin zıt anlamı olarak şekavet kelimesi gösterilebilmektedir. Şekavedin, sıkıntıya girmek, başını derde sokmak, meşakkat ve acı çekmek gibi anlamları bulunmaktadır. Yıldız’a göre saadet yani mutluluk ilahi yardımla gerçekleşen huzurlu bir hali, şekavet ise ilahi yardımın olmadığı huzursuz bedbaht bir ruh halini ifade etmektedir (Yıldız, 1997).

Arapçada saadet olarak tanımlanan kelimenin İngilizce karşılığı olarak “happiness” kavramı kullanılmaktadır. “Happiness” zengin olma talihi anlamına gelmektedir. Türkçede ise mutluluk sözcüğü bütün isteklerin yerine getirilmesi anlamında kullanılmaktadır. Mesut olma kavramı mutluluk ile eş anlamlıdır (TDK, 1983). Çeşitli diller incelendiğinde mutluluk kavramının, bolluk anlamındaki “aug” kökünden türediği görülmektedir. Bu kökten türeyen hemen hemen bütün sözcükler başarıliliği ve zenginliği ifade ederler. Mutluluk kavramı, bolluk içinde yaşama isteğinden doğmuştur. Genel olarak denilebilir ki mutluluk bireyselle toplumsalın bağımlılığı içinde gelişmektedir. Bireysel mutluluk ancak toplumsal mutluluk ile mümkündür. Çünkü bireyin özgürce gelişmesi, herkesin özgürce gelişmesine bağlıdır (Hançerlioğlu, 1996).

Mutluluk (ya da alanyazında daha çok kullanılan haliyle öznel iyi oluş) insan yaşamının bütün alanlarını etkileyen önemli bir kavram olarak uzun zamandır

araştırmacıların ilgisini çekmektedir. Öznel iyi oluş kişinin hissettiği olumlu duyguların olumsuz duygulardan çok olması ve genel olarak yaşamdan alınan doyum olarak tanımlanmaktadır. Mutlu insanların daha az mutlu insanlardan yaşam olaylarını yorumlamaları, değerlendirmeleri ve onlara tepkide bulunma biçimleri açısından farklılık gösterdikleri belirtilmiştir. Evrimsel bakış açısından olumlu iyilik halinin bireyi keşfetmeye güdülemede ve stresli yaşam olayları ile baş etmede sağladığı destekle uyum sağlamaya yönelik bir işlevinin olduğu vurgulanmaktadır. Araştırmalarda mutluluğun çeşitli olumlu sonuçları olduğu ve psikolojik rahatsızlıklara karşı koruyucu bir etkisi olduğu gösterilmiştir. Örneğin mutluluğun sağlıklı olma, yüksek yaşam doyumu, olumlu kişilerarası ve duygusal ilişkiler ve iş yaşamında başarılı olma gibi değişkenlerle ilişkili olduğu bulunmuştur (Özdemir ve Koruklu, 2011).

İnsan, doğumundan ölümüne kadar hep mutlu olmak arzusu içerisinde. Mutluluk insanın yaşamının amacı ve anlamıdır. Bu nedenle de daima ona mutluluğu yaşatacak bilgiyi aramaktadır. Modern dünyada teknolojinin ve bilimin ilerlemesi ile insanın mutluluğunun artacağı düşünülmektedir. Teknolojinin ilerlemesi insanın mutlu olmasına vesile olmamış, aksine kaygı, sıkıntı ve stresinin artmasına neden olmuştur. Bu ortam içerisinde insan kendisini mutlu edecek her yöntemi kullanmaya çalışmıştır. Bireyleri mutluluğa götürecek çeşitli formüller üretilmeye çalışılmış ve bu formüllerle ilgili yöntemler ve kitaplar tüm dünyada oldukça ilgi görmüştür. Bütün bu çabalara karşın, insanlar ne kadar mutlu olmakta? Bir mesleği icra edecek olmak, insanın mutlu olmasına bir araç olabilir mi? sorularının yanıtı bilinmemektedir (Vanlıoğlu vd., 2010).

Mutluluk, “Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, mut, olgunluk, kut, saadet, bahtiyarlık” olarak tanımlanabilmektedir. Huzur ise, “Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık, erinçtir. Tanımlardan da anlaşılacağı gibi huzur ve mutluluk iç içe iki işlevdir. Ama aynı zamanda birbirlerinden ayrı ve farklıdır. Her ikisinde de istekler ve ulaşılabilirlikler söz konusudur. Bu kavramlar; ulaşabildiklerimizin ve hedeflediklerimizin oranıyla ilgilidir. Mutlu olmak için istekler ve ulaşılmışlar arasında denge sağlamış olmak

gerekmektedir. İsteklerimiz, eriştiklerimizden az olmalıdır. Yani yapabildiklerimiz hedeflediklerimizin önüne geçebilmelidir (Sütel, 2009).

2.10.Mutluluğu Etkileyen Faktörler

Genel olarak insan yaşamında neşe, heyecan, ilgi, güven, sevinç, heves, cesaret, coşku gibi olumlu duyguları sık yaşayan; öfke, nefret, üzüntü, suçluluk, korku, kaygı ve huzursuzluk gibi olumsuz duyguları az yaşayan ve yaşamından memnuniyet duyan bireyler mutlu olarak kabul edilmektedir. Bu tanım çerçevesinde mutluluğu ölçmeye yönelik psikolojik testler ve ölçme araçları geliştirilmiştir. Bu sayede de bireysel anlamda ya da toplum bazında, hatta ülkeler düzeyinde mutluluk araştırmaları yapılmaktadır (Doğan, 2012).

. Lyubomirsky ve arkadaşları mutlulukla ilgili yapılmış pek çok araştırmadan yola çıkarak bir model öne sürmüşlerdir. Buna göre mutluluğu etkileyen faktörler, genetik faktörler, yaşam şartları ve amaçlı etkinlikler olmak üzere üç başlık altında toplanmıştır. Özellikle ikizler üzerinde yapılan araştırmalar mutluluğun en önemli belirleyicisinin genetik faktörler olduğunu göstermiştir. Buna göre genetik faktörlerin mutluluk üzerindeki etkisi yaklaşık olarak %50'dir. Bu sonuç biraz karamsar olsa da, mutluluğu belirleyen diğer % 50'lik dilim biraz daha bizim denetimimizdedir. Yaşam şartları adı verilen ikinci grup faktörler ise mutluluğu % 10 oranında etkilemektedir. Yaşam şartlarının kapsamında yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ekonomik durum, yaşanılan yer gibi demografik faktörler yer almaktadır. İnsanların büyük çoğunluğu mutlu olabilmek için bu faktörler üzerinde durmakta ve bunları daha iyi duruma getirmeye çalışmaktadırlar(Lyubomirsky, 2014).

2.11.Gelişim Dönemleri

Gelişim doğumdan yetişkinliğe, yetişkinlikten yaşlılığa kadar uzanan bir süreç olarak yaşam boyunca devam etmektedir (Atkinson vd., 2002). Bu dönemlerle ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar göre insanların yaşamları süt çağı, oyun çağı, okul çağı, ergenlik öncesi, ergenlik çağı, genç yetişkinlik çağı, orta yetişkinlik çağı ve yaşlılık gibi dönemlere ayrılmıştır (Baymur, 2000).

2.11.1.Ergenlik Dönemi

Ergenlik; 9-11 yaşlarından başlayarak 17-18 yaşlarına kadar sürmektedir. Ergenlikte hızlı fiziksel, zihinsel ve sosyal-duygusal değişimler ve bunların yarattığı kaygı ve stres kız ve erkek ergenlerde farklı tepkilere yol açmaktadır. çalışmasında da belirtildiği gibi ergenlik çağı ülkemizde kadınlar için 13-14, erkek çocuklar için de 14-15 yaş aralıklarıdır (Çubukcu ve Sivaslıgil, 2007). Ergenlikte en dikkate değer değişiklik ergenlik döneminin başlangıcında meydana gelmektedir. Herkes bu evreden er ya da geç geçmektedir. Ergenlik fiziksel değişiklikleri de beraberinde getirmektedir ve bir kişinin sesi ve yüz çehresini değiştirmenin yanı sıra ikincil cinsiyet özellikleri de ortaya çıkarmaktadır (örneğin, görebildiğiniz fiziksel değişimler). Fiziksel değişikliklerin ortaya çıkışı sırasında etraftaki diğer kişilerle nasıl temasa geçildiği önem taşımaktadır. Bazı çocuklar fiziksel olarak kendilerini olduğundan olgun göstermeye çalışırken, bazıları ise olgun davranarak farklı görünmeye çalışırlar (Gül ve Güneş, 2009).

Ergenlik dönemi çocukluktan gençliğe bir geçiş dönemi olarak adlandırılmaktadır (Atkinson vd., 2002; Erden ve Akman, 2001). Ergen, büyümek ve olgunlaşmak anlamına gelmektedir, bireyde gözlenebilen hızlı ve sürekli bir gelişme evresi olarak tanımlanmaktadır. Ergenlik biyolojik gelişme ile başlamakta ve bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişmeyle son bulmaktadır (Yavuzer, 1995). Ergenlik döneminin yaş sınırını, diğer dönemlerde de olduğu gibi açık bir biçimde belirlemek zordur. 12 yaşından başlayarak 20'li yaşlara kadar devam edebilmektedir (Atkinson vd., 2002). Bu dönemde bedensel, bilişsel, duygusal ve sosyal yönden yaşanan değişimler içerisinde, ergenin yerine getirmesi gereken bazı görevleri vardır. Bu görevlerden başlıcası kimlik duygusunu geliştirmektir. Ergen “ben kimim” ve “ne olacağım” gibi sorular sormaktadır (Atkinson vd., 2002).

2.11.2.Gençlik Dönemi

Ergenliğin son dönemi veya yetişkinliğin ilk dönemi olarak adlandırılan bu dönemi birey, ergenlik döneminden kimliğini bularak çıkmışsa başarıyla geçirebilmektedir (Erden ve Akman, 2001). Bu dönemde de ergenlik dönemindeki gibi, bedensel ve zihinsel gelişmeler devam etmektedir (Peker, 2000). Genç, ergenlik

döneminde başkaları ile ilgili yakın ilişkiler kurma yeteneğine sahip olmuşsa, bu dönemde bir aile sahibi olmaya doğru yönelmektedir, ayrıca belirli bir mesleği benimsemiş olmaktadır (Erden ve Akman, 2001; Atkinson, 2002). Din konusunda da şüphecilikten sıyrılmaktadır. Dini inanç konularında da daha bir kararlılık görülmektedir. Ancak yine de din konusundaki problemler tam bir çözüme ulaşmamıştır. Bazı gençler dini ya tamamen reddeder veya bazı noktalarını reddetmektedir, bazılarını ise kabul etmektedir. Bazıları ise hayatlarında dinin yerini, ihtiyacını hissetmektedir ve inançlarını bazen olduğu gibi, bazen de çok az değişikliğe uğratarak benimsemektedirler (Peker, 2000).

2.11.3.Yetişkinlik Dönemi

Bu araştırmada yetişkinlik dönemi içerisinde orta yetişkinlik ve yaşlılık dönemi bir arada ele alınmıştır. Bu dönem üretken dönem olarak değerlendirilebilmektedir. Bu dönemde insanlar genelde mesleklerinde en yüksek noktada olurlar. Bu dönemde bulunanlar bir sonraki kuşağa yol göstererek ve topluma katkıda bulunarak doyum yaşayabilirler. Fakat aynı zaman da bu dönem orta yaş krizinin de yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemde yine ergenlikteki “ben kimim” ve “ne olacağım” gibi sorular yeniden önem kazanmaktadır (Atkinson, 2002). Çünkü bu dönem de ergenlikteki gibi bir geçiş dönemidir. Yetişkinler yaşamlarında kaç yıl kaldığını düşünerek hayata bakmaya başlamaktadırlar. Bu dönemlerde çevrelerindeki insanların yaşlandıklarını veya öldüklerini gördükçe ölümün kaçınılmazlığını daha iyi anlarlar. Bu noktada pek çok yetişkin geriye kalan yıllarda “ben kimim” ve “ne olacağım” sorularına cevap ararken kendileri için neyin önemli olduğu yaklaşımına göre davranışta bulunurlar (Atkinson, 2002).

Ergenlikten sonra başlayan ve yaşlılığa dek uzanan yetişkinlik dönemi (18-65 yaş arası), yaşamın en uzun dönemlerinden birisidir. Eğer 18-25 yaş arasındaki bireyler için erken yetişkinlik kavramı kullanılırsa, 30’lu veya 40’lu yaşlardaki bireyler için orta yetişkinlik kavramını kullanmak uygun mudur? Ekonomik, demografik ve toplumsal değişmeler sebebiyle, günümüz bireyleri çalışmak, evlenmek ve çocuk sahibi olmak gibi yetişkinliğe atfedilen rolleri ancak 30’lu yaşların başı veya ortalarında edinmektedirler. Dolayısıyla 30’lu yaşlardaki bireyleri erken yetişkin olarak tanımlamak daha uygundur. Ayrıca, 18-25 yaş dönemini erken

yetişkinlik dönemi olarak tanımlarsak, bu bireylerin yetişkin olduklarını kabul etmemiz gerekmektedir. Oysa yapılan görgül araştırmaların sonuçları bizlere bu yaş grubundaki kişilerin yarısından fazlasının kendilerini ergenlik ve yetişkinlik arasında gördüklerini göstermektedir (Doğan ve Cebioğlu, 2011).

2.12.Felsefede Mutluluk

Mutlulukçu filozof olarak adlandırılan Demokritos'a göre mutluluk ruhun dinginliği olarak tanımlanmaktadır (Özgen, 1997). Mutluluğun tek yolu ise iyinin ne olduğunun bilinmesi olarak görülmektedir. Bunun ölçüsünü de insan haz ve acı duyguları ile bulabilmektedir. Yalnız, insan gerekli olan iyi ile mutlak olan iyiyi de ayırmak gerekmektedir. Mutlak olan iyi, ruhun iyi durumda bulunmasıdır. Ruhun böyle bir durumda bulunmasıyla insan, yalnız iyi olandan sevinç duymaktadır. İnsanın ahlakça değer ölçüsü düşüncesinden geçmektedir. İşte insan, düşünceleri ile dışardan bağımsız olarak sevincini kendisi oluşturmaktadır. Bundan dolayı mutlu olmak için yapılacak şey, ruh dinginliğine erişmektir. Ruh dinginliğine erişmek için de sarsıcı tutku ve duygulanımlardan kaçmak gerekmektedir (Gökberk, 1996).

Sokrates'e göre erdemli olmak, mutlu olmak demektir. Erdemlilik ise bilgiye dayanmaktadır. Çünkü doğru bilgi insanı iyi eyleme götürmektedir. Bilgiden doğan iyi ise insanı mutlu yapmaktadır, ruha sağlık kazandırmaktadır. Görüldüğü gibi Sokrates, erdem ile mutluluk arasında bir bağ kurmaktadır(Gökberk, 1996). Stoalılara göre ise en yüksek iyi, en yüksek amaç olan mutluluktur. Mutluluk ise erdemle bulunmaktadır, iyi olan şey yalnızca erdemdir (Akarsu, 1997). Yani erdem, mutluluğun şartıdır. Erdem de ancak iyide bulunmaktadır. Ayrıca Stoalılar, dış değerlerin mutluluk üzerinde etkisinin olmadığına inanmışlardır. Erdemin tek başına mutluluğu sağlayacağını söylemişlerdir. Bundan dolayı sıradan insanlar tarafından değerli olarak atfedilen zenginlik, maddi zevkler, şeref, saygınlık, sağlık gibi şeyler ilgisiz kalınması gereken şeylerdir. Yani mutluluğu sağlayan şey bunlar değil, biricik iyi olan erdemdir (Gökberk, 1996).

Platon'a göre en yüksek iyi mutluluktur, mutluluğun yolu ise erdemden geçmektedir. Erdem insanın ruhunu mutlu yapmaktadır (Gökberk, 1996). Descartes, mutluluk konusunda ilk çağdakilerden farklı düşünmez. Ona göre mutluluk tam bir

ruh memnunluğu ve iç hoşnutluğudur. İnsan bulanık duygu algılarına ve bulanık duygulanımlara kapılmadan aklın açık ve seçik düşüncelerine göre hayatını düzenlerse mutlu olabilmektedir. Mutluluğun yolu üç şeyden geçmektedir. Doğruyu açık ve dolaysız bilmek, doğruyu bütün gücüyle istemek, elde edilmesi imkânsız olanı yok saymaktır. İşte insan, iradesini aklın emrine vermektedir ve doğru bilgiyi, diğer insanlarla ve nesnelere olan ilişkisinde kullanabilirse hem iyiyi elde etmekte hem de mutlu olmaktadır. İnsan erdemli olmak ile mutluluğa ulaşmaktadır. Erdemli olmanın yolu da yukarıda ifade edildiği gibi iradeyi, duyguların kölesi yapmayıp, aklın kölesi yapmaktan geçmektedir (Tuğcu, 2000).

Mutluluk, Ahlâk felsefesi (etik) çerçevesinde ele alınmış olmakla birlikte psikoloji, siyaset ve hukuk gibi alanlarda da incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Hemen her ahlâk felsefesi akımı, tüm insanların ulaşmak istediği en son gayenin mutluluk olduğu konusunda hem fikirdir; ancak, mutluluğun mahiyetinin ne olduğu, hangi alanlarda kazanıldığı ve ne ölçüde gerçekleştiği veya gerçekleşeceği, insan hayatında mutluluğun yerinin tespit edilmesi konularında farklılık gösterir. Felsefe tarihinde, mutluluğu ilk kez insanın nihai amacı olarak ortaya koymasından dolayı, Demokritos bu konuda bir önceliğe sahiptir. Mutluluğun içle ilgili bir şey olmasının, ahlâki olanın otonomisi düşüncesinin ilk defa kendisinde belirmesiyle Demokritos; Sokrates ve Platon etiğinin hazırlayıcısı sayılabilmektedir. Böylece mutluluk, Demokritos ile birlikte Antik Yunan ahlak felsefesinin ana ilkesi olmuştur. Antik Yunan ahlak felsefesinin mutluluk anlayışı, tek tek bireylerin mutluluğa nasıl ulaşabileceklerini araştırmayı amaç edinmekle bireyci mutluluk anlayışı niteliği taşımaktadır. Ancak Platon ve Aristoteles ile birlikte bu anlayış, toplumu göz önünde tutan, ama bireyi ortadan kaldırmayan toplumcu bir mutluluk anlayışına dönüşmüştür (Ocak, 2012).

2.13.Psikolojide Mutluluk

Psikolojik iyi olmaya ilişkin ilk düşünceler felsefe alanında ortaya konmuştur. Mutluluğu ele almanın tarihi çok eskiye dayanmaktadır. Mutluluğun ne olduğu, mutluluğa nasıl ulaşıldığı Aristo'dan beri düşünülmektedir. Bunun ilk örnekleri M.Ö. 384-322 yılları arasında yaşamış olan Aristoteles'in mutluluk üzerine koyduğu düşüncelerdir. Ona göre, erkeklerde, kadınlarda yaşamlarında her şeyden daha çok

mutluluk isterler. Sokrates'in (M.Ö. 470-399) temel sorusu, "nasıl yaşayacağım?"dır. Sokrates'ten yaklaşık 130 yıl sonra ortaya çıkan Stoa Okulu'na göre, insan yaşamının anlamını öğrenmek oldukça önemlidir. Sonuçta, Aristo'dan beri 2000 yıldır insan yaşamının amacı tartışılmaktadır. Ne yazık ki, günümüzde maddi imkânlarla ve teknolojik gelişmişliğe rağmen, insanlar yaşamlarının büyük bir çoğunluğunu kaygı, stres ve sıkıntılarla dolu bir yaşam sonucunda kendini kendilerini tüketmektedirler. İnsanoğlu, bunca imkâna rağmen geçmişe göre, günümüzde kendini daha mutsuz hissetmektedir (Tatlılıoğlu, 2012).

Fromm'a (1993) göre mutluluk ve mutsuzluk tüm organizmanın, tüm kişiliğin içinde bulunduğu durumun ifadesi olarak tanımlanmaktadır. Mutluluk canlılığın ve yaratıcılığın artması, duyguların ve düşüncelerin keskinleşmesi olarak da görülmektedir. Mutsuzluk ise bu yeteneklerin ve fonksiyonların zayıflaması olarak tanımlanmaktadır. Mutluluk ve mutsuzluk tüm kişiliğe öyle bağlıdır ki bedenimizin tepkileri dahi çoğu zaman onu daha iyi dile getirmektedir. Gergin bir yüz, yorgunluk ve baş ağrıları gibi fiziki rahatsızlıklar, hatta daha ciddi olan hastalıklar dahi mutsuzluğun belirtileri olabileceği gibi, bedensel bir rahatlık duygusu da mutluluğun belirtilerinden olabilmektedir. Doğrusu mutluluk konusunda bedenimiz ruhumuzdan daha az yanılmaktadır Mutluluk ruhsal fonksiyonları arttırıcı iken mutsuzluk azaltıcı olabilmektedir (Fromm, 1993).

Russel'in görüşü de bu düşünceyi destekler niteliktedir. Russell'e göre mutluluğun yolu ilgilerimizi olabildiği kadar genişletmekten geçmektedir. Ayrıca mutlu olabilmek için heves ve hoşnutluk duygusuna sahip olunması gerekmektedir. Aile, iş, sevgi, çaba, tevekkül gibi kavramlara da önem verilmelidir. Çünkü bu tür kavramlar mutluluk için önemli kavramlardır. İşte bu açıdan tüm bu kavramların önemini anlayabilme ve hayatı bir bütün olarak görebilme mutlu bir yaşam için vazgeçilmez bir koşuldur. Mutluluk kısmen dış koşullara, kısmen de kişinin kendisine bağlıdır. Dış etkilerin gerçekten kötü ve ters olmadığı durumlarda bir insan, tutku ve ilgilerini dışa yönelterek yani sevgiyle dış dünyaya açılarak mutluluğa ulaşabilmektedir (Russell, 2003).

Freud'a göre ise mutlu ve sağlıklı bir ruha sahip olabilmek için tüm içgüdüsel isteklerin engellenmeden doyurulması gerekmektedir. Oysa Russell'in ifadesinde

heves ve hoşnutluk duygusunun bunu sağlayacağı söylenmektedir. Fromm, Freud'un görüşüne karşı çıkmaktadır. Ona göre bütün klinik gerçekler de göz önüne alınırsa tüm içgüdüsel isteklerin karşılanması, bırakın mutluluğun yolu olmasını deliliği bile önleyici olamamaktadır (Fromm, 2003). Tarhan, mutlu yaşamak bizim vereceğimiz kararlara bağlıdır demektedir. Bunun için dünyayı değiştirmek yerine, kendimizi değiştirir isek mutlu olabileceğimizi ifade etmektedir (Tarhan, 2005).

2.14.Mutluluğun Sporla İlişkisi

Spor, her yaştan ve cinsten insanların her türlü rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilecek güce ve özelliğe sahip sosyal bir olgudur. Spor; açık veya kapalı alanlarda, araçlı veya araçsız, hafif veya sert, ferdi veya grup olarak, zamana karşı veya zaman kavramı olmadan, milli veya milletler arası yapılabilen ve daha birçok özelliğini, çeşidi, değişkenliği ve sosyalliği ile insanlara birçok alternatif sunabilmektedir. Gelişmiş ya da gelişmekte olan toplumlarda çeşitli sorunlar, bunalımlar ve moral krizler gibi bireyin ve sosyal kesimlerin karşı karşıya buldukları olumsuzlukların ortadan kaldırılması, yine toplum içinde ve sosyal ilişkiler sisteminde aramak gerekmektedir. (Öztürk vd., 2003).

Hareketin kalple ilgili rahatsızlıklar ile bazı hastalıkları azaltıcı etkisi bulunmaktadır. Düzenli ve ölçülü yapılan sporun, beden sağlığı yanında duygusal boşalma, sükûnet, rahatlık ve zihinsel gevşemeye katkısı bilinmektedir. Bir uğraşı tedavisi kapsamında kabul edilmektedir. Spor veya diğer egzersizler, bir kimse ile veya kendisi ile yarışmadan zevkle yapılırsa ruh ve sağlığına katkısı fazladır. Sporun sonunda hissedilen zindelik ve dinçlik, sporun fayda verdiğini göstermektedir. Aktif sporda endorfin denilen mutluluk hormonu salgılandığı dopamin gibi zevk maddesini arttırdığı bilimsel olarak gösterilmiştir (Tarhan, 2005).

Spor; beynimizde ve sinir sistemimizde olumlu yönde değişikliklere neden olmaktadır. Vücut kasları gevşerken zihinsel boyutta da gevşeme oluşmaktadır bu da duygusal bir rahatlamayı eşliğinde getirmektedir. Spor yaparken, vücuttaki, stres hormonlarının yapımı yavaşlamaktadır. Bu şekilde; depresyon ve anksiyete semptomları azalmaktadır. Kişi kendini mutedil, serinkanlı, huzurlu ve sevinçli hissetmektedir. Egzersiz yaparken beyin ek olarak seratonin hormonu

salgılamaktadır. Serotonin salgılanması kişide sevince neden olduğu gibi, uyku düzeninde de olumlu etkilere neden olmaktadır. Uyku kalitesi artmakta, kesintisiz ve dinlendirici hale gelmektedir (Tokdemir, 2015).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

Spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin değerlendirilmesine yönelik yapılan çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanma sürecinde yapılan çalışmalar ve verilerin analizi ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin belirlenerek durum tespitinin ve bağımsız değişkenler arası karşılaştırmaların yapıldığı bu çalışmada betimleyici araştırma modellerinden biri olan karşılaştırmalı araştırma yöntemi kullanılmıştır.

3.2.Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışmanın evrenini 2014-2015 öğretim yılı bahar döneminde Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören 196 (n=69 kadın, n=127 erkek) ve Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 229 (n=148 kadın, n=81 erkek) gönüllü öğrencilerden oluşmaktadır.

3.3.Veriler Toplama Tekniği

Çalışmanın bu bölümünde öğrencilerin demografik özelliklerinin, spor yapma sıklıklarının, sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

3.3.1.Sosyalleşme Ölçeği (SÖ)

Öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde Şahan (2007) tarafından geliştirilen Sosyalleşme Ölçeği (SÖ) kullanılmış ve iç tutarlılık kat sayısı (Cronbach Alpha) 0.77 olarak belirlenmiştir. Sosyalleşme Ölçeği 2 bölümden

oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde öğrencilerin demografik özelliklerini (cinsiyet, yaş, ikamet vb.), ikinci bölümünde sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesine yönelik 5'li likert tipi soru ölçeği kullanılmıştır. 34 sorudan oluşan SÖ, kullanmış olduğumuz likert ölçeği puanlaması için 1 (kesinlikle katılmıyorum), 2 (katılmıyorum), 3 (kararsızım), 4 (katılıyorum), 5 (kesinlikle katılıyorum) şeklindedir. Araştırmada, Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin Sosyalleşme düzeylerinin belirlenmesinde iç tutarlılık kat sayısı (Cronbach Alpha) 0.79 olarak belirlenmiştir.

3.3.2.Oxford Mutluluk Ölçeği (OMÖ)

Öğrencilerin mutluluk düzeyleri Hills ve Argyle (2002) tarafından geliştirilen, Türkçe uyarlaması Doğan ve Çötök (2011) tarafından yapılan 29 maddelik, 6'lı likert tipi soru ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada kullandığımız Oxford Mutluluk Ölçeği likert ölçeği puanlaması için 1 (hiç katılmıyorum), 2 (çoğunlukla katılmıyorum), 3 (biraz katılıyorum), 4 (katılıyorum) 5 (çoğunlukla katılıyorum) ve 6 (tamamen katılıyorum) şeklindedir. OMÖ'nün iç tutarlılık kat sayısının (Cronbach Alpha) 0.91 olduğu belirtilmiştir (Hills ve Argyle 2002). Ölçeğin orijinal hali ile Türkçe'ye uyarlanmış hali arasındaki korelasyon kat sayısı 0.80 ($p < 0.001$) olarak bulunmuştur (Doğan ve Çötök 2011). Araştırmada, Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin Mutluluk düzeylerinin belirlenmesinde iç tutarlılık kat sayısı (Cronbach Alpha) 0.88 olarak belirlenmiştir.

3.4.Verilerin Analizi

Çalışmaya katılan öğrencilerin bazı demografik (cinsiyet, yaş grubu, ikamet vb.) özellikleri, ilgi alanları, hayattan memnuniyet ve iletişim düzeyleri, spor yapma amaçları, biçimleri, sıklıkları, ailelerinin yaşam ve eğitim düzeyleri, sosyalleşme ve mutluluk düzeylerini belirlemeye yönelik kullanılan ölçeklerin maddelerine ilişkin aritmetik ortalamaları, frekans dağılımı ve madde analizi yapılmıştır. Çalışmada kullanılan verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşıldığından bağımsız iki grubun veya bağımsız ikiden çok grubun karşılaştırıldığı durumlarda parametrik testlerden

İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi (Independent Sample t-testi) ve Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way Anova) kullanılmıştır. Bağımsız ikiden çok grubun karşılaştırılmasında gruplar arasında farklılığın olduğu durumlarda söz konusu farklılığın hangi gruba ait olduğunun belirlenmesinde gruplar, homojen dağılım gösteriyorsa Tukey analizinden, homojen dağılım göstermiyorsa Scheffe analizinden yararlanılmıştır.

Çalışmada kullanılan istatistiksel analizler %95 güven aralığında 0.05 ve 0.01 hata düzeylerinde gerçekleştirilmiştir. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 22.0 (Statistical Package for Social Science) paket program kullanılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 1 Katılımcıların Demografik Özelliklerinin Tanımlayıcı İstatistikleri

Değişkenler		Yüksekokul / Fakülte				Toplam	
		Besyo		Eğitim		Sayı	%
		Sayı	%	Sayı	%		
Cinsiyet	Kadın	69	35.2	148	64.6	217	51.1
	Erkek	127	64.8	81	35.4	208	48.9
	Toplam	196	100	229	100	425	100
Yaş Grubu	19 ve Altı	21	10.7	121	52.8	142	33.4
	20-22	123	62.8	97	42.4	220	51.8
	23-25	46	23.5	5	2.2	51	12
	26 ve Üstü	6	3.1	6	2.6	12	2.8
	Toplam	196	100	229	100	425	100
Lise Mezuniyeti	Genel Lise	101	51.5	67	29.3	168	39.5
	Anadolu Lisesi	30	15.3	118	51.5	148	34.8
	Meslek Lisesi	34	17.3	25	10.9	59	13.9
	Spor Lisesi	25	12.8	-	-	25	5.9
	Diğer	6	3.1	19	8.3	25	5.9
	Toplam	196	100	229	100	425	100
Üniversite Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	51	26	64	27.9	115	27.1
	2. Sınıf	39	19.9	68	29.7	107	25.2
	3. Sınıf	56	28.6	45	19.7	101	23.8
	4. Sınıf	50	25.5	52	22.7	102	24
	Toplam	196	100	229	100	425	100
İkamet Edilen Yer	İl Merkezi	114	58.2	114	49.8	228	53.6
	İlçe Merkezi	57	29.1	66	28.8	123	28.9
	Kasaba	4	2	15	6.6	19	4.5
	Köy	21	10.7	34	14.8	55	12.9
	Toplam	196	100	229	100	425	100
Aile Gelir Düzeyi	Çok kötü	4	2	6	2.6	10	2.4
	Kötü	38	19.4	41	17.9	79	18.6
	Orta	101	51.5	123	53.7	224	52.7
	İyi	46	23.5	56	24.5	102	24
	Çok iyi	7	3.6	3	1.3	10	2.4
	Toplam	196	100	229	100	425	100

Tablo 1 incelendiğinde örneklemin %51.1'ini (n=217) kadın, %48.9'unu (n=208) erkek öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Yaş gruplarına bakıldığında en fazla katılımın %51.8'lik (n=220) oranla 20-22 yaş grubu, en az katılımın ise %2.8'lik (n=12) oranla 26 ve üstü yaş grubu öğrencilerden olduğu tespit edilmektedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun (%74.3; n=316) Genel ve Anadolu Liselerinden mezun olduğu; okudukları bölümlerdeki sınıf düzeylerine bakıldığında öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu anlaşılmaktadır (1. sınıf=%27.1, n=115; 2. sınıf=%25.2, n=107; 3. sınıf=%23.8, n=101 ve 4. sınıf=%24, n=102). Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu il ve ilçe merkezinde (%82.5; n=351) ikamet ettikleri ve %52.7'sinin (n=224) orta gelir düzeyine sahip ailelere mensup oldukları görülmektedir.

Tablo 2 Katılımcıların Ailelerinin Yaşam ve Eğitimine İlişkin İstatistikleri

Değişkenler	Aile				Toplam		
	Anne		Baba		Sayı	%	
	Sayı	%	Sayı	%			
Yaşam Durumu	Sağ	420	98.8	399	93.9	819	96.3
	Vefat Etti	5	1.2	26	5.9	31	3.7
	Toplam	425	100	425	100	850	100
Eğitim Durumu	Okuryazar Değil	47	11.1	11	2.6	58	11.1
	İlkokul	202	47.5	174	40.9	376	47.5
	Ortaokul	76	17.9	76	17.9	152	17.9
	Lise	74	17.4	104	24.5	178	17.4
	Üniversite	26	6.1	60	14.1	86	6.1
	Toplam	425	100	425	100	850	100

Tablo 1'de öğrencilerin ailelerinin yaşam ve eğitimine ilişkin veriler incelendiğinde %96.3'lük büyük bir bölümünün anne ve babalarının sağ olduğu; %47.5'inin ilkokul mezunu ve %6.1'inin üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3 Katılımcıların İlgilendiği Alanı İletişim ve Hayattan Memnuniyet Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler		Yüksekokul / Fakülte				Toplam	
		Besyo		Eğitim		Sayı	%
		Sayı	%	Sayı	%		
Hayattan Memnuniyet Düzeyi	Memnun	106	54.1	108	47.2	214	50.4
	Kısmen	76	38.8	104	45.4	180	42.4
	Memnun Değil	14	7.1	17	7.4	31	7.3
	Toplam	196	100	229	100	425	100
İletişim Düzeyi	İyi	103	52.6	66	28.8	169	40
	Orta	87	44.4	152	66.4	239	56
	Kötü	6	3.1	11	4.8	17	4
	Toplam	196	100	229	100	425	100
İlgi Alanı	Kitap / Dergi	32	16.3	31	13.5	63	14.8
	Sinema	39	19.9	56	24.5	95	22.4
	Tiyatro	22	11.2	40	17.5	62	14.6
	Müzik	54	27.6	73	31.9	127	29.9
	Bilgisayar	27	13.8	19	8.3	46	10.8
	Diğer	22	11.2	10	4.4	32	7.5
	Toplam	196	46.1	229	53.9	425	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin %50.4'ünün (n=214) hayatından memnun olduğu; ancak %7.3'ünün (n=31) hayatından memnun olmadığı Tablo 3'de görülmektedir. Öğrencilerin %96'sının (n=408) iletişim düzeyinin orta ve iyi düzeyde, %4'ünün (n=17) ise kötü olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin en çok ilgi duyduğu faaliyetlerin müzik dinlemek (%29.9, n=127) ve sinemaya gitmek (%22.4, n=95) olduğu görülmektedir.

Tablo 4 Katılımcıların Spor Yapma Amacı Biçimi ve Sıklıklarına Göre Frekans Dağılımları

Değişkenler		Yüksekokul / Fakülte				Toplam	
		Besyo		Eğitim		Sayı	%
		Sayı	%	Sayı	%		
Spor Yapma Biçimi	Antrenörle	92	46.9	51	22.3	143	33.6
	Arkadaşlarla	39	19.9	55	24	94	22.1
	Bireysel	59	30.1	110	48	169	39.8
	Diğer	6	3.1	13	5.7	19	4.5
	Toplam	196	100	229	100	425	100
Spor Yapma Amacı	Kişisel Gelişim	121	61.7	92	40.2	213	50.1
	Sağlıklı Yaşam	38	19.4	66	28.8	104	24.5
	Sosyal Etkinlik	30	15.3	62	27.1	92	21.6
	Diğer	7	3.6	9	3.9	16	3.8
	Toplam	196	100	229	100	425	100
Haftalık Spor Yapma Sıklığı	Spor Yapmayan	30	15.3	139	60.7	169	39.8
	1-2 Gün	102	52	67	29.3	169	39.8
	3-4 Gün	22	11.2	16	7	38	8.9
	5-7 Gün	42	21.4	7	3.1	49	11.5
	Toplam	196	100	229	100	425	100

Tablo 4’de katılımcıların spor yapma biçimi, amacı ve sıklıklarına ilişkin tanımlayıcı istatistikleri görülmektedir. Buna göre öğrencilerin %39.8’i (n=169) bireysel olarak spor yapmayı tercih ederken %33.6’sı (n=143) antrenör gözetiminde spor yapmayı tercih etmektedir. Spor yapan öğrencilerin %50.1’inin (n=213) kişisel gelişim amacıyla spor yaptıkları, spor yapmayan veya sadece 1-2 gün spor yapan öğrencilerin oranının %79.6 (n=338) olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5 Katılımcıların Cinsiyete Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Cinsiyet	N	X	SS	T	p
Spor Yapma Durumu	Kadın	217	1.50	0.5	-4.817	0.000*
	Erkek	208	1.28	0.45		
Spor Yapma Sıklığı	Kadın	217	1.64	0.79	6.158	0.000*
	Erkek	208	2.20	1.05		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 5’de cinsiyete göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından erkek öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($t = -4.817$ ve $t = 6.158$; $p = 0.000$).

Tablo 6 Katılımcıların Cinsiyete Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Cinsiyet	N	X	SS	T	p
Sosyalleşme Düzeyi	Kadın	217	127.9	10.15	-0.059	0.953
	Erkek	208	127.8	12.89		
Mutluluk Düzeyi	Kadın	217	118.8	20.10	-2.041	0.042*
	Erkek	208	114.8	20.02		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 6 incelendiğinde cinsiyete göre sosyalleşme düzeyi açısından kadın ve erkek öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı ($t = -0.059$; $p > 0.953$), mutluluk düzeyinde ise kadın öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu anlaşılmaktadır ($t = -2.041$; $p < 0.042$).

Tablo 7 Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Medeni Durum	N	X	SS	t	p
Spor Yapma Durumu	Bekar	420	1.39	0.48	1.852	0.065
	Evli	5	1.80	0.44		
Spor Yapma Sıklığı	Bekar	420	1.93	0.97	-1.675	0.095
	Evli	5	1.20	0.44		

Tablo 7’de medeni duruma göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($t=1.852$ ve $t=-1.675$; $p=0.065$ ve 0.095).

Tablo 8 Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Medeni Durum	N	X	SS	t	p
Sosyalleşme Düzeyi	Bekar	420	127.8	11.57	1.154	0.249
	Evli	5	133.8	10.20		
Mutluluk Düzeyi	Bekar	420	117	19.95	-1.038	0.300
	Evli	5	107	34.34		

Öğrenciler medeni durumlarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri açısından karşılaştırıldıklarında öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı Tablo 8’de görülmektedir ($t=1.154$ ve $t=-1.038$; $p=0.249$ ve 0.300).

Tablo 9 Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Lisans Programlarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Yüksekokul / Fakülte	N	X	SS	t	p
Spor Yapma Durumu	Besyo	196	1.15	0.36	-10.724	0.000*
	Eğitim Fakültesi	229	1.60	0.48		
Spor Yapma Sıklığı	Besyo	196	2.38	0.98	10.179	0.000*
	Eğitim Fakültesi	229	1.52	0.75		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık; Besyo: Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

Tablo 9’da öğrenciler öğrenim gördükleri lisans programına göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından karşılaştırıldıklarında Besyo’da öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t=-10.724$ ve $t=10.179$; $p=0.000$).

Tablo 10 Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Lisans Programlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Yüksekokul / Fakülte	N	X	SS	t	p
Sosyalleşme Düzeyi	Besyo	196	130.9	11.6	5.206	0.000*
	Eğitim Fakültesi	229	125.2	10.8		
Mutluluk Düzeyi	Besyo	196	119.05	20.3	2.055	0.040*
	Eğitim Fakültesi	229	115.04	19.7		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık; Besyo: Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

Tablo 10 incelendiğinde öğrenim görülen lisans programına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından Besyo’da öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu anlaşılmaktadır ($t=5.206$ ve $t=2.055$; $p=0.000$ ve $p=0.040$).

Tablo 11 Katılımcıların Ailelerinin Sağ Olup Olmamalarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Ailenin Durumu	N	X	SS	t	p
Spor Yapma Durumu	Anne Sağ	420	1.40	0.49	0.907	0.365
	Anne Vefat Etmiş	5	1.20	0.44		
	Baba Sağ	400	1.39	0.48	-0.445	0.657
	Baba Vefat etmiş	25	1.44	0.50		
Spor Yapma Sıklığı	Anne Sağ	420	1.92	0.97	0.283	0.777
	Anne Vefat etmiş	5	1.80	0.44		
	Baba Sağ	400	1.93	0.97	0.648	0.517
	Baba Vefat Etmiş	25	1.80	0.91		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 11’de Katılımcıların anne ve babalarının sağ olup olmamalarına göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından öğrenciler anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

Tablo 12 Katılımcıların Ailelerinin Sağ Olup Olmamalarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Ailenin Durumu	N	X	SS	t	p
Sosyalleşme Düzeyi	Anne Sağ	420	127.85	11.58	-0.254	0.800
	Anne Vefat Etmiş	5	129.20	10.32		
	Baba Sağ	400	127.83	11.65	-0.099	0.921
	Baba Vefat etmiş	25	128.44	10.17		
Mutluluk Düzeyi	Anne Sağ	420	116.97	20.22	0.770	0.442
	Anne Vefat etmiş	5	110	9.97		
	Baba Sağ	400	116.87	20.25	-0.099	0.921
	Baba Vefat Etmiş	25	117.28	18.54		

Tablo 12’de öğrenciler anne ve babalarının sağ olup olmamalarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından karşılaştırıldıklarında öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanamamıştır (sırasıyla $t = -0.254$; -0.099 ; 0.770 ve -0.099 ; sırasıyla $p = 0.800$; 0.921 ; 0.442 ve 0.921).

Tablo 13 Spor Yapan ve Spor Yapmayan Katılımcıların Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Spor Yapma Durumu	N	X	SS	T	p
Sosyalleşme Düzeyi	Spor Yapan	256	128.9	11.02	2.284	0.023*
	Spor Yapmayan	169	126.3	12.20		
Mutluluk Düzeyi	Spor Yapan	256	118.7	19.89	2.350	0.019*
	Spor Yapmayan	169	114	20.23		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 13’de spor yapan ve spor yapmayan öğrenciler arasında sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından spor yapan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($t=2.284$ ve $t=2.350$; $p=0.023$ ve $p=0.019$).

Tablo 14 Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Yaş Grubu	N	X	Ss	F	P
Spor Yapma Durumu	19 ve Altı	142	1.52	0.5	5.832	0.001*
	20-22 Yaş	220	1.34	0.47		
	23-25 Yaş	51	1.25	0.44		
	26 ve Üstü	12	1.41	0.51		
Spor Yapma Sıklığı	19 ve Altı	142	2.02	0.99	5.507	0.001*
	20-22 Yaş	220	2.13	0.95		
	23-25 Yaş	51	2.16	1.26		
	26 ve Üstü	12	1.92	0.97		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 14 incelendiğinde yaş gruplarına göre öğrenciler arasında spor yapma durumları ve spor yapma sıklıkları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($F=5.832$; $p=0.001$ ve $F=5.507$; $p=0.001$).

Tablo 14a Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Spor Yapma Durumlarının Çoklu Karşılaştırması (Scheffe ve Tukey Analizi)

Değişken	Yaş (I)	Yaş (J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Spor Yapma Durumu	19 Yaş ve Altı	20-22 Yaş	<u>0.18271*</u>	0.007
		23-25 Yaş	<u>0.27327*</u>	0.008
		26 Yaş ve Üstü	0.11150	0.898
	20-22 Yaş	19 Yaş ve Altı	<u>-0.18,271*</u>	0.007
		23-25 Yaş	0.09055	0.691
		26 Yaş ve Üstü	-0.07121	0.969
	23-25 Yaş	19 Yaş ve Altı	<u>-0.27327*</u>	0.008
		20-22 Yaş	-0.09055	0.691
		26 Yaş ve Üstü	-0.16176	0.778
	26 Yaş ve Üstü	19 Yaş ve Altı	-0.11150	0.898
		20-22 Yaş	0.07121	0.969
		23-25 Yaş	0.16176	0.778
Spor Yapma Sıklığı	19 Yaş ve Altı	20-22 Yaş	<u>-0.36530*</u>	0.002
		23-25 Yaş	<u>-0.47528*</u>	0.013
		26 Yaş ve Üstü	-0.50469	0.297
	20-22 Yaş	19 Yaş ve Altı	<u>0.36530*</u>	0.002
		23-25 Yaş	-0.10998	0.881
		26 Yaş ve Üstü	-0.13939	0.961
	23-25 Yaş	19 Yaş ve Altı	<u>0.47528*</u>	0.013
		20-22 Yaş	0.10998	0.881
		26 Yaş ve Üstü	-0.02941	1.000
26 Yaş ve Üstü	19 Yaş ve Altı	0.50469	0.297	
	20-22 Yaş	0.13939	0.961	
	23-25 Yaş	0.02941	1.000	

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından hangi yaş grupları arasında farkın olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Scheffe ve Tukey analizinde 19 yaş altı grubunda yer alan öğrencilerle hem 20-22 yaş grubu hem de 23-25 yaş grubunda olan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu 14a'da görülmektedir. Belirlenen bu farklılığın 20-22 yaş grubu ve 23-25 yaş grubu öğrenciler lehine olduğu, yaş ilerledikçe öğrencilerin spor yapma durumlarında ve

spor yapma sıklıklarında artışın olduğu; ancak bu durumun 26 yaş ve üzerindeki öğrenciler için söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 15 Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Yaş Grubu	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	19 ve Altı	142	127.19	9.47	2.627	0.051
	20-22 Yaş	220	127.32	12.13		
	23-25 Yaş	51	132.09	13.1		
	26 ve Üstü	12	127.91	13.97		
Mutluluk Düzeyi	19 ve Altı	142	116.6	20.58	0.314	0.815
	20-22 Yaş	220	117.08	19.57		
	23-25 Yaş	51	118.03	21.03		
	26 ve Üstü	12	111.91	22.94		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 15’de yaş gruplarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=2.627$; $p=0.051$ ve $F=0.314$; $p=0.815$).

Tablo 16 Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Ortaöğretim Kurumu	N	X	Ss	F	P
Spor Yapma Durumu	Genel Lise	168	1.32	0.46	6.852	0.000*
	Anadolu Lisesi	148	1.48	0.5		
	Meslek Lisesi	59	1.5	0.5		
	Spor Lisesi	25	1.04	0.2		
	Diğer	25	1.48	0.5		
Spor Yapma Sıklığı	Genel Lise	168	1.98	0.91	6.273	0.000*
	Anadolu Lisesi	148	1.75	0.91		
	Meslek Lisesi	59	1.77	0.98		
	Spor Lisesi	25	2.72	0.97		
	Diğer	25	2.04	1.24		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 16'ya bakıldığında, mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($F=6.852$; $p=0.000$ ve $F=6.273$; $p=0.000$).

Tablo 16a Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Spor Yapma Durumlarının Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)

Değişken	Lise (I)	Lise (J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Spor Yapma Durumu	Genel Lise	Anadolu Lisesi	-0.16506	0.053
		Meslek Lisesi	-0.18705	0.154
		Spor Lisesi	0.28143	0.111
		Diğer	-0.15857	0.662
	Anadolu Lisesi	Genel Lise	0.16506	0.053
		Meslek Lisesi	-0.02199	0.999
		Spor Lisesi	<u>0.44649*</u>	0.001
		Diğer	0.00649	1.000
	Meslek Lisesi	Genel Lise	0.18705	0.154
		Anadolu Lisesi	0.02199	0.999
		Spor Lisesi	<u>0.46847*</u>	0.002
		Diğer	0.02847	1.000
	Spor Lisesi	Genel Lise	-0.28143	0.111
		Anadolu Lisesi	<u>-0.44649*</u>	0.001
		Meslek Lisesi	<u>-0.46847*</u>	0.002
		Diğer	<u>-0.44000*</u>	0.032
	Diğer	Genel Lise	0.15857	0.662
		Anadolu Lisesi	-0.00649	1.000
		Meslek Lisesi	-0.02847	1.000
		Spor Lisesi	-0.44000	0.032

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 16a incelendiğinde spor yapma durumu açısından mezun olunan ortaöğretim kurumlarından hangileri arasında farklılık olduğunu belirlemek amacı ile yapılan Scheffe analizinde Spor Lisesinden mezun olan öğrenciler ile Anadolu Liseleri, Meslek Liseleri ve diğer liselerden (Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Liseleri, Güzel Sanatlar Liseleri vb.) mezun olan öğrenciler arasında spor lisesinden mezun olan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu anlaşılmaktadır. Ancak söz konusu bu anlamlı farklılık spor lisesinden mezun olan öğrenciler ile genel liselerden mezun olan öğrenciler arasında görülmemiştir.

Tablo 16b Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Spor Yapma Sıklıklarının Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)

Değişken	Lise (I)	Lise (J)	Ortalamalar arası fark	P
Spor Yapma Sıklığı	Genel Lise	Anadolu Lisesi	0.23810	0.293
		Meslek Lisesi	0.20843	0.716
		Spor Lisesi	<u>-0.73190*</u>	0.012
		Diğer	-0.05190	0.999
	Anadolu Lisesi	Genel Lise	-0.23810	0.293
		Meslek Lisesi	-0.02966	1.000
		Spor Lisesi	<u>-0.97000*</u>	0.000
		Diğer	-0.29000	0.736
	Meslek Lisesi	Genel Lise	-0.20843	0.716
		Anadolu Lisesi	0.02966	1.000
		Spor Lisesi	<u>-0.94034*</u>	0.002
		Diğer	-0.26034	0.857
	Spor Lisesi	Genel Lise	<u>0.73190*</u>	0.012
		Anadolu Lisesi	<u>0.97000*</u>	0.000
		Meslek Lisesi	<u>0.94034*</u>	0.002
		Diğer	0.68000	0.172
	Diğer	Genel Lise	0.05190	0.999
		Anadolu Lisesi	0.29000	0.736
		Meslek Lisesi	0.26034	0.857
		Spor Lisesi	-0.68000	0.172

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 16b’de spor yapma sıklığı açısından mezun olunan ortaöğretim kurumlarından hangileri arasında farklılık olduğunun belirlenmesine yönelik yapılan Scheffe analizine göre Spor Lisesinden mezun olan öğrenciler ile Genel Lise, Anadolu Lisesi ve Meslek Lisesinden mezun olan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Buna karşın Spor Lisesinden mezun olan öğrenciler ile diğer liselerden (Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Liseleri, Güzel Sanatlar Liseleri vb.) mezun olan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 17 Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Ortaöğretim Kurumu	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Genel Lise	168	128.2	12.15	2.775	0.027*
	Anadolu Lisesi	148	126.4	10.61		
	Meslek Lisesi	59	129.4	10.72		
	Spor Lisesi	25	133.2	10.92		
	Diğer	25	124.6	11.74		
Mutluluk Düzeyi	Genel Lise	168	116.1	20.35	0.362	0.835
	Anadolu Lisesi	148	117.4	19.99		
	Meslek Lisesi	59	117.5	18.74		
	Spor Lisesi	25	119.9	23.76		
	Diğer	25	114	19.83		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 17 incelendiğinde mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre sosyalleşme düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülürken ($F=2.775$; $p=0.027$); mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=0.362$; $p=0.835$).

Tablo 17a Katılımcıların Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Tukey Analizi)

Değişken	Lise (I)	Lise (J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Sosyalleşme Düzeyi	Genel Lise	Anadolu Lisesi	1.72860	0.668
		Meslek Lisesi	-1.28319	0.947
		Spor Lisesi	-5.07167	0.238
		Diğer	3.60833	0.584
	Anadolu Lisesi	Genel Lise	-1.72860	0.668
		Meslek Lisesi	-3.01180	0.431
		Spor Lisesi	<u>-6.80027*</u>	0.050
		Diğer	1.87973	0.942
	Meslek Lisesi	Genel Lise	1.28319	0.947
		Anadolu Lisesi	3.01180	0.431
		Spor Lisesi	-3.78847	0.638
		Diğer	4.89153	0.382
	Spor Lisesi	Genel Lise	5.07167	0.238
		Anadolu Lisesi	<u>6.80027*</u>	0.050
		Meslek Lisesi	3.78847	0.638
		Diğer	8.68000	0.059
	Diğer	Genel Lise	-3.60833	0.584
		Anadolu Lisesi	-1.87973	0.942
		Meslek Lisesi	-4.89153	0.382
		Spor	-8.68000	0.059

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 17a'ya bakıldığında sosyalleşme düzeyi açısından öğrencilerin mezun oldukları hangi ortaöğretim kurumları arasında farklılığın olduğunun belirlenmesi amacıyla yapılan Tukey analizine göre sadece Spor lisesinden mezun olan öğrenciler ile Anadolu lisesinden mezun olan öğrenciler arasında Spor lisesinden mezun olanlar lehine anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 18 Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Sınıf Düzeyi	N	X	Ss	F	P
Spor Yapma Durumu	1. Sınıf	115	1.36	0.48	0.996	0.394
	2. Sınıf	107	1.46	0.5		
	3. Sınıf	101	1.38	0.48		
	4. Sınıf	102	1.37	0.48		
Spor Yapma Sıklığı	1. Sınıf	115	2	1.00	0.341	0.796
	2. Sınıf	107	1.89	1.07		
	3. Sınıf	101	1.9	0.91		
	4. Sınıf	102	1.88	0.89		

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre spor yapma durumları ve spor yapma sıklıkları açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı Tablo 18’de anlaşılmaktadır (F=0.996; p=0.394 ve F=0.341; p=0.796).

Tablo 19 Katılımcıların Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Sınıf Düzeyi	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	1. Sınıf	115	127	10.22	4.048	0.007*
	2. Sınıf	107	126.4	13.14		
	3. Sınıf	101	126.9	11.09		
	4. Sınıf	102	131.2	11.15		
Mutluluk Düzeyi	1. Sınıf	115	118.5	19.64	0.625	0.599
	2. Sınıf	107	117.1	20.4		
	3. Sınıf	101	114.8	17.82		
	4. Sınıf	102	116.6	22.54		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 19’da öğrenim görülen sınıf düzeyine göre sosyalleşme düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu (F=4.048; p=0.007); buna karşın mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı görülmektedir (F=0.625; p=0.599).

Tablo 19a Katılımcıların Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Tukey Analizi)

Değişken	Sınıf (I)	Sınıf (J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Sosyalleşme Düzeyi	1. Sınıf	2. Sınıf	0.65030	0.974
		3. Sınıf	0.14128	1.000
		4. Sınıf	<u>-4.23214*</u>	0.034
	2. Sınıf	1. Sınıf	-0.65030	0.974
		3. Sınıf	-0.50902	0.989
		4. Sınıf	<u>-4.88244*</u>	0.012
	3. Sınıf	1. Sınıf	-0.14128	1.000
		2. Sınıf	0.50902	0.989
		4. Sınıf	<u>-4.37342*</u>	0.034
	4. Sınıf	1. Sınıf	<u>4.23214*</u>	0.034
		2. Sınıf	<u>4.88244*</u>	0.012
		3. Sınıf	<u>4.37342*</u>	0.034

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 19a incelendiğinde öğrenim görülen sınıf düzeyine göre sosyalleşme düzeyi açısından sadece 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ile 1, 2 ve 3. sınıfta öğrenim gören öğrenciler arasında 4. sınıftaki öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 20 Katılımcıların Anne Eğitim Durumuna Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Anne Eğitim Durumu	N	X	Ss	F	P
Spor Yapma Durumu	Okuma-Yazma Bilmiyor	91	1.46	0.5	1.157	0.328
	İlkokul	410	1.42	0.49		
	Ortaokul	118	1.35	0.48		
	Lise	100	1.35	0.47		
	Üniversite	32	1.43	0.5		
Spor Yapma Sıklığı	Okuma-Yazma Bilmiyor	91	1.8	0.93	1.024	0.394
	İlkokul	410	1.87	0.96		
	Ortaokul	118	2	0.99		
	Lise	100	1.95	0.95		
	Üniversite	32	2.09	1.20		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Anne eğitim durumuna göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı Tablo 20’de görülmektedir (F=1.157; p=0.328 ve F=1.024; p=0.394).

Tablo 21 Katılımcıların Anne Eğitim Durumuna Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Anne Eğitim Durumu	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Okuma-Yazma Bilmiyor	91	128.6	11.57	1.427	0.223
	İlkokul	410	126.9	10.91		
	Ortaokul	118	129.0	11.21		
	Lise	100	126.8	9.80		
	Üniversite	32	129.2	12.85		
Mutluluk Düzeyi	Okuma-Yazma Bilmiyor	91	106.3	19.07	9.587	0.000*
	İlkokul	410	119.5	20.09		
	Ortaokul	118	116.1	17.21		
	Lise	100	115.4	19.99		
	Üniversite	32	123.2	18.50		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 21 incelendiğinde anne eğitim durumuna göre sosyalleşme düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanamamıştır (F=1.427; p=0.223). Ancak anne eğitim durumuna göre mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür (F=9.587; p=0.000).

Tablo 21a Katılımcıların Anne Eğitim Durumuna Göre Mutluluk Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)

Değişken	Anne Eğitim (I)	Anne Eğitim (J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Mutluluk Düzeyi	Okuryazar Değil	İlkokul	<u>-13.18856*</u>	0.000
		Ortaokul	<u>-9.75945*</u>	0.012
		Lise	<u>-9.04538*</u>	0.037
		Üniversite	<u>-16.83413*</u>	0.002
	İlkokul	Okuryazar Değil	<u>13.18856*</u>	0.000
		Ortaokul	3.42910	0.585
		Lise	4.14317	0.458
		Üniversite	-3.64558	0.903
	Ortaokul	Okuryazar Değil	<u>9.75945*</u>	0.012
		İlkokul	-3.42910	0.585
		Lise	0.71407	0.999
		Üniversite	-7.07468	0.506
	Lise	Okuryazar Değil	<u>9.04538*</u>	0.037
		İlkokul	-4.14317	0.458
		Ortaokul	-0.71407	0.999
		Üniversite	-7.78875	0.423
	Üniversite	Okuryazar Değil	<u>16.83413*</u>	0.002
		İlkokul	3.64558	0.903
		Ortaokul	7.07468	0.506
		Lise	7.78875	0.423

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 21a'ya baktığımızda, Anne eğitim durumuna göre mutluluk düzeyi açısından hangi gruplar arasında fark olduğunu belirlemek için yapılan Scheffe analizinde annesi okuryazar olmayan öğrenciler ile annesi ilkokul, ortaokul ve üniversite mezunu olan öğrenciler arasında annesi okuryazar olmayan öğrenciler aleyhine anlamlı bir farklılık görülmüştür. Buna karşın annesi ilkokul, ortaokul ve üniversite mezunu olan öğrenciler arasında herhangi bir farklılığa ulaşılamamıştır.

Tablo 22 Katılımcıların Baba Eğitim Durumuna Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Baba Eğitim Durumu	N	X	Ss	F	P
Spor Yapma Durumu	Okuma Yazma Bilmiyor	11	2.45	0.93	0.491	0.742
	İlkokul	174	2.16	0.89		
	Ortaokul	76	2.10	0.98		
	Lise	104	2.09	0.96		
	Üniversite	60	2.21	1.00		
Spor Yapma Sıklığı	Okuma Yazma Bilmiyor	11	2.09	1.13	0.450	0.772
	İlkokul	174	1.81	0.88		
	Ortaokul	76	1.72	0.91		
	Lise	104	1.76	0.92		
	Üniversite	60	1.78	0.92		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 22 incelendiğinde baba eğitim durumuna göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık gözlenememiştir ($F=0.491$; $p=0.742$ ve $F=0.450$; $p=0.772$).

Tablo 23 Katılımcıların Baba Eğitim Durumuna Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Baba eğitim durumu	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Okuma Yazma Bilmiyor	11	130	13.93	0.154	0.961
	İlkokul	174	127.9	11.03		
	Ortaokul	76	127.8	10.79		
	Lise	104	127.3	12.32		
	Üniversite	60	128.0	12.49		
Mutluluk Düzeyi	Okuma Yazma Bilmiyor	11	107	20	1.712	0.146
	İlkokul	174	117.8	21		
	Ortaokul	76	116	20.01		
	Lise	104	114.6	18.41		
	Üniversite	60	120.9	18.81		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 23’de baba eğitim durumuna göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır (F=0.154; p=0.961 ve F=1.712; p=0.146).

Tablo 24 Katılımcıların Aile Gelir Düzeyine Göre Spor Yapma Durumu ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Aile Gelir Düzeyi	N	X	Ss	F	P
Spor Yapma Durumu	Çok Kötü	10	1.2	0.42	1.602	0.173
	Kötü	79	1.41	0.49		
	Orta	224	1.42	0.49		
	İyi	102	1.37	0.48		
	Çok İyi	10	1.1	0.31		
Spor Yapma Sıklığı	Çok Kötü	10	2	0.81	1.586	0.177
	Kötü	79	1.9	1.01		
	Orta	224	1.86	0.93		
	İyi	102	1.99	1		
	Çok İyi	10	2.6	1.07		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 24 incelendiğinde aile gelir düzeyine göre öğrenciler arasında spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür (F=1.602; p=0.173 ve F=1.586; p=0.177).

Tablo 25 Katılımcıların Aile Gelir Düzeyine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Aile Gelir Düzeyi	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Çok Kötü	10	116.4	18.9	3.424	0.009*
	Kötü	79	125.5	11.28		
	Orta	224	129	11.4		
	İyi	102	127.7	11.11		
	Çok İyi	10	125.8	5.45		
Mutluluk Düzeyi	Çok Kötü	10	104.6	13.15	1.642	0.163
	Kötü	79	115.5	18.9		
	Orta	224	116.7	21.11		
	İyi	102	118.8	18.7		
	Çok İyi	10	124.7	23.87		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Aile gelir düzeyine göre sosyalleşme düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($F=3.424$ ve $p=0.009$); ancak aile gelir düzeyine göre mutluluk düzeyi açısından herhangi bir farklılığın olmadığı Tablo 25’de görülmektedir ($F=1.642$; $p=0.163$).

Tablo 25a. Katılımcıların Aile Gelir Düzeyine Göre Sosyalleşme Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)

Değişken	Gelir Düzeyi (I)	Gelir Düzeyi (J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Sosyalleşme Düzeyi	Çok Kötü	Kötü	-10.15696	0.138
		Orta	<u>-12.61339*</u>	0.021
		İyi	-11.30588	0.065
		Çok İyi	-9.40000	0.497
	Kötü	Çok Kötü	10.15696	0.138
		Orta	-2.45643	0.610
		İyi	-1.14892	0.978
		Çok İyi	.75696	1.000
	Orta	Çok Kötü	<u>12.61339*</u>	0.021
		Kötü	2.45643	0.610
		İyi	1.30751	0.922
		Çok İyi	3.21339	0.944
	İyi	Çok Kötü	11.30588	0.065
		Kötü	1.14892	0.978
		Orta	-1.30751	0.922
		Çok İyi	1.90588	0.993
	Çok iyi	Çok Kötü	9.40000	0.497
		Kötü	-.75696	1.000
		Orta	-3.21339	0.944
		İyi	-1.90588	0.993

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Aile gelir düzeyine göre sosyalleşme açısından hangi gruplar arasında farkın olduğunun belirlenmesi amacıyla yapılan Scheffe analizinde, gelir düzeyi orta olan ailelere mensup öğrenciler ile gelir düzeyi çok kötü olan ailelere mensup olan öğrenciler arasında gelir düzeyi orta olan ailelere mensup öğrenciler lehine anlamlı bir farklılığın olduğu Tablo 25a’ da görülmektedir.

Tablo 26 Katılımcıların En Uzun Süre İkamet Ettikleri Yerleşim Merkezine Göre Spor Yapma Durumlarının ve Spor Yapma Sıklıklarının Karşılaştırılması

Değişken	Yerleşim merkezi	N	X	Ss	F	P
Spor Yapma Durumu	İl Merkezi	228	1.38	0.48	0.641	0.589
	İlçe Merkezi	123	1.39	0.48		
	Kasaba	19	1.52	0.11		
	Köy	55	1.43	0.06		
Spor Yapma Sıklığı	İl Merkezi	228	1.93	0.95	0.655	0.580
	İlçe Merkezi	123	1.95	1		
	Kasaba	19	1.63	0.83		
	Köy	55	1.89	0.97		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 26 incelendiğinde en uzun süre ikamet edilen yerleşim yerine göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($F=0.641$; $p=0.589$ ve $F=0.655$; $p=0.580$).

Tablo 27 Katılımcıların En Uzun Süre İkamet Ettikleri Yerleşim Merkezine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Yerleşim merkezi	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	İl Merkezi	228	128.5	11.87	0.614	0.606
	İlçe Merkezi	123	127.2	12.35		
	Kasaba	19	125.7	10.58		
	Köy	55	127.3	8.34		
Mutluluk Düzeyi	İl Merkezi	228	117.1	20.68	0.566	0.637
	İlçe Merkezi	123	115.3	19.30		
	Kasaba	19	121.1	20.18		
	Köy	55	117.7	19.89		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 27'da en uzun süre ikamet edilen yerleşim merkezine göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmaktadır ($F=0.614$; $p=0.606$ ve $F=0.566$; $p=0.637$).

Tablo 28 Katılımcıların İlgi Alanlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	İlgi alanı	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Kitap - dergi	63	129.1	11.58	0.382	0.861
	Sinema	95	126.8	10.84		
	Tiyatro	62	127.8	11.40		
	Müzik	127	127.7	12.04		
	Bilgisayar	46	127.7	11.43		
	Diğer	32	129.2	12.65		
Mutluluk Düzeyi	Kitap - dergi	63	118.8	22.34	0.541	0.745
	Sinema	95	116.3	17.96		
	Tiyatro	62	114.8	21.54		
	Müzik	127	118.4	20.58		
	Bilgisayar	46	115.2	20.82		
	Diğer	32	114.8	16.41		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 28 incelendiğinde öğrenciler arasında ilgi alanlarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir (F=0.382; p=0.861 ve F=0.541; p=0.745).

Tablo 29 Katılımcıların Hayat Memnuniyetlerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Hayat Memnuniyeti	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Evet	214	129	11.3	2.509	0.083
	Kısmen	180	127	10.9		
	Hayır	31	124.9	15		
Mutluluk Düzeyi	Evet	214	124.7	18.9	47.577	0.000
	Kısmen	180	110.9	16.6		
	Hayır	31	97.2	22.1		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Hayat memnuniyetlerine göre sosyalleşme düzeyi açısından öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı (F=2.509; p=0.083); buna karşın mutluluk

düzeyi açısından anlamlı bir farklılığın olduğu Tablo 29'dan anlaşılmaktadır (F=47.577; p=0.000).

Tablo 29a Katılımcıların Hayat Memnuniyetlerine Göre Mutluluk Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)

Değişken	Hayat Memnuniyeti(I)	Hayat Memnuniyeti(J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Mutluluk Düzeyi	Evet	Kısmen	13.83390*	0.000
		Hayır	27.53588*	0.000
	Kısmen	Evet	-13.83390*	0.000
		Hayır	13.70197*	0.001
	Hayır	Evet	-27.53588*	0.000
		Kısmen	-13.70197*	0.001

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Öğrencilerin hayat memnuniyetlerine göre mutluluk düzeyi açısından hangi guruplar arasında farklılık olduğunu belirlemeye yönelik yapılan Scheffe analizinde hayatından memnun olanlar ile kısmen memnun olanlar ve memnun olmayanlar arasında hayatından memnun olanlar lehine anlamlı bir farklılığın olduğu Tablo 29a da tespit edilmiştir. Benzer bir farklılık hayatından kısmen memnun olanlar ile memnun olmayanlar arasında da hayatından kısmen memnun olanlar lehine gözlenmiştir.

Tablo 30 Katılımcıların İletişim Düzeylerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	İletişim Düzeyi	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	İyi	169	128	11.6	1.999	0.303
	Orta	239	127.4	11.1		
	Kötü	17	131.8	16.5		
Mutluluk Düzeyi	İyi	169	125.7	19.3	33.579	0.000*
	Orta	239	111.6	17.1		
	Kötü	17	102.3	31.1		

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 30'a göre iletişim düzeyine göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığa ulaşılammıştır (F=1.999; p=0.303 ve F=33.579 ve p=0.000).

Tablo 30a Katılımcıların İletişim Düzeylerine Göre Mutluluk Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Scheffe Analizi)

Değişken	İletişim Düzeyi (I)	İletişim Düzeyi (J)	Ortalamalar Arası Fark	P
Mutluluk Düzeyi	İyi	Orta	-9,27886	0,145
		Kötü	<u>-23,44588*</u>	0,000
	Orta	İyi	9,27886	0,145
		Kötü	<u>-14,16702*</u>	0,000
	Kötü	İyi	<u>23,44588*</u>	0,000
		Orta	<u>14,16702*</u>	0,000

* $p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Öğrencilerin iletişim düzeylerine göre mutluluk düzeyi açısından hangi gruplar arasında farkın olduğunu belirlenmesine yönelik yapılan Scheffe analizinde iletişim düzeyi kötü olanlarla iletişim düzeyi orta ve iyi olanlar arasında iletişim düzeyi iyi ve orta olanlar lehine anlamlı bir farklılığın olduğu Tablo 30a'dan anlaşılmaktadır. Ancak iletişim düzeyi iyi olanlarla orta olanlar arasında herhangi bir farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 31 Spor Yapan Katılımcıların Spor Yapma Biçimlerine Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Spor Yapma Biçimi	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Antrenörle	105	130	10.46	1.175	0.320
	Arkadaşlarla	63	128	11.06		
	Bireysel	79	128.5	10.41		
	Diğer	9	123.7	19.68		
Mutluluk Düzeyi	Antrenörle	105	117.8	21.01	0.579	0.629
	Arkadaşlarla	63	120.3	17.89		
	Bireysel	79	119.5	20.31		
	Diğer	9	112.1	17.09		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Öğrenciler spor yapma biçimlerine göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri açısından karşılaştırıldıklarında öğrenciler arasında herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı Tablo 31’de görülmektedir (F=1.175; p=0.320 ve F=0.579; p=0.629).

Tablo 32 Spor Yapan Katılımcıların Spor Yapma Amaçlarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Spor Yapma Amacı	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	Kişisel Gelişim	147	129.3	10.35	1.040	0.375
	Sağlıklı Yaşam	58	128.3	11.21		
	Sosyal Etkinlik	46	129.2	10.76		
	Diğer	5	120.8	25.25		
Mutluluk Düzeyi	Kişisel Gelişim	147	116.3	19.97	2.266	0.081
	Sağlıklı Yaşam	58	123.6	21.15		
	Sosyal Etkinlik	46	120.9	17.32		
	Diğer	5	112	16.08		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 32 incelendiğinde öğrenciler arasında spor yapma amaçlarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyi açısından anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir (F=1.040; p=0.375 ve F=2.266; p=0.081).

Tablo 33 Spor Yapan Katılımcıların Spor Yapma Sıklıklarına Göre Sosyalleşme ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması

Değişken	Spor Yapma Sıklığı	N	X	Ss	F	P
Sosyalleşme Düzeyi	1-2 Gün	169	128.5	10.1	1.783	0.170
	3-4 Gün	38	131.8	10.4		
	5-7 Gün	49	127.6	13.9		
Mutluluk Düzeyi	1-2 Gün	169	119.3	19.5	0.297	0.743
	3-4 Gün	38	116.6	20.3		
	5-7 Gün	49	118.3	21		

$p < 0.05$ düzeyinde anlamlılık

Tablo 33’e bakıldığında öğrencilerin spor yapma sıklıklarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri açısından aralarında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır (F=1.783; p=0.170, F=0.297; p=0.743).

Tablo 34 Sosyalleşme Ölçeği Madde Analizi

S	Ölçek Maddeleri (SÖ)	Cevap Seçenekleri										Etki D. X
		Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	Herkes kültür ve değerlerini özgürce ifade edebilmelidir.	3	0.7	17	4	42	9.9	180	42.4	183	43.1	4.23
2	Okul toplumsal bütünleşmeyi sağlar.	7	1.6	15	3.5	39	9.2	175	41.2	189	44.5	4.23
3	Farklı kültürlerle saygılı davranırım.	3	0.7	15	3.5	41	9.6	199	46.8	167	39.3	4.20
4	Farklı kültürler toplumsal barışın temel dinamiğidir.	4	0.9	10	2.4	53	12.5	198	46.6	160	37.6	4.17
5	Toplumsal aktivitelerde ayırım yapmama	10	2.4	13	3.1	67	15.8	148	34.8	187	44	4.15
6	İnsanlarla tartışmaktan ziyade onlara yardım etmeyi severim.	3	0.7	13	3.1	52	12.2	205	48.2	152	35.8	4.15
7	Farklı kültürlerin barış içerisinde yaşaması bizi farklı kılar.	7	1.6	13	3.1	63	14.8	172	40.5	170	40	4.14
8	Okul farklı insanlar arasında toplumsal diyalogun ilk adımudur.	6	1.4	14	3.3	52	12.2	215	50.6	138	32.5	4.09
9	Okul toplumsal ve kişisel değerlere saygıyı geliştirir.	10	2.4	20	4.7	56	13.2	182	42.8	157	36.9	4.07
10	Etkinliklere katılan bireyler kendisiyle barışık olur.	3	0.7	20	4.7	63	14.8	204	48	135	31.8	4.05
11	Davranışlarının yargılanmasından hoşlanmam.	7	1.6	39	9.2	64	15.1	131	30.8	184	43.3	4.04
12	Sevdiklerimle keder ve dertlerimi unutum.	6	1.4	21	4.9	66	15.5	193	45.4	139	32.7	4.03
13	Aile ile ilgili kararların alınmasına katkıda bulunurum.	5	1.2	17	4	57	13.4	232	54.6	114	26.8	4.01
14	Etkinliklere katılım ile yeteneklerimi fark edebilirim.	2	0.5	22	5.2	71	16.7	212	49.9	118	27.8	3.99
15	Yeni insanlarla tanışıp, sosyal aktivitelerle katılmaktan hoşlanırım.	6	1.4	21	4.9	74	17.4	205	48.2	119	28	3.96
16	İnsanlar benimle kolayca diyalog kurabilirler.	5	1.2	27	6.4	66	15.5	211	49.6	116	27.3	3.95
17	Ailem fikir ve davranışlarıma hoşgörü gösterir.	9	2.1	19	4.5	93	21.9	189	44.5	115	27.1	3.89
18	Toplum içerisinde insanlarla kolay iletişim kurarım.	3	0.7	29	6.8	88	20.7	205	48.2	100	23.5	3.87
19	Toplumsal değerlere bağlıyım.	15	3.5	37	8.7	78	18.4	190	44.7	105	24.7	3.78
20	Toplumsal kurallara uymayanları haklı görmem.	11	2.6	34	8	112	26.4	151	35.5	117	27.5	3.77
21	İnsanların özgürce davranmalarına izin verilmelidir.	16	3.8	40	9.4	93	21.9	161	37.9	115	27.1	3.75
22	Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.	9	2.1	37	8.7	113	26.6	169	39.8	97	22.8	3.72
23	Toplumsal değerlere aykırı davranışlardan rahatsız olurum.	18	4.2	44	10.4	96	22.6	167	39.3	100	23.5	3.67
24	İnsanlarla iletişim kurmada seçici davranırım.	11	2.6	57	13.4	83	19.5	206	48.5	68	16	3.61
25	Toplumun huzurunu bozanlardan hoşlanmam.	18	4.2	58	13.6	112	26.4	160	37.6	77	18.1	3.51
26	Toplumunu yönlendirmede başarılıyım.	15	3.5	44	10.4	145	34.1	156	36.7	65	15.3	3.49
27	Aile ile toplumsal değer yargılarındaki farktan etkilenmem.	18	4.2	65	15.3	135	31.8	161	37.9	46	10.8	3.35
28	Ailenin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam.	20	4.7	75	17.6	121	28.5	158	37.2	51	12	3.34
29	Farklı grupların aktivitelerine ayırım yapmaksızın katılırım.	35	8.2	56	13.2	136	32	130	30.6	68	16	3.32
30	Toplumsal olaylarda topluma liderlik yaparım.	17	4	79	18.6	142	33.4	139	32.7	48	11.3	3.28
31	Ailem arkadaş çevremi belirlemede etkin rol oynar.	58	13.6	119	28	85	20	108	25.4	55	12.9	2.96
32	Kalabalıktan olabildiğince uzak kalmayı tercih ederim.	52	12.2	143	33.6	100	23.3	97	22.8	33	7.8	2.80
33	Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim	66	15.5	127	29.9	113	26.6	82	19.3	37	8.7	2.75
34	Toplum içerisinde kendimi yalnız hissederim	72	16.9	159	37.4	96	22.6	70	16.5	28	6.6	2.58

Tablo 34'e baktığımızda, sosyalleşme ölçeği içerisindeki faktörlerden (maddelerden) ikisi diğer faktörlere (maddelere) oranla “kesinlikle katılıyorum” düzeyinde etkili olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu faktörler “Okul toplumsal bütünleşmeyi sağlar” (X=4.23) ve “Herkes kültür ve değerlerini özgürce ifade edebilmelidir” (X=4.23) olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunu sırası ile “katılıyorum” aralığında “farklı kültürlere saygılı davranış” (X=4.20), “Farklı kültürler toplumsal barışın temel dinamiğidir” (4.17), “Toplumsal aktivitelerde ayırım yapmama” (X=4.15), “İnsanlarla tartışmaktan ziyade onlarla yardım etmeyi severim” (X=4.15), “Farklı kültürlerin barış içerisinde yaşaması bizi farklı kılar” (X=4.14), “Okul farklı insanlar arasında toplumsal diyalogun ilk adımıdır” (X=4.09), “Okul toplumsal ve kişisel değerlere saygı gösterir” (X=4.07), “Etkinliklere katılan bireyler kendisiyle barışık olur” (X=4.05), “Davranışlarının yargılanmasından hoşlanmam” (X=4.04), “Sevdiklerimleyken keder ve dertlerimi unuturum” (X=4.03), “Aile ile ilgili kararların alınmasına katkıda bulunurum” (X=4.01), “Etkinliklere katılım ile yeteneklerimi fark edebilirim” (X=3.99), “Yeni insanlarla tanışıp, sosyal aktivitelere katılmaktan hoşlanırım” (X=3.96), “İnsanlar benimle kolayca diyalog kurabilirler” (X=3.95), “Ailem fikir ve davranışlarıma hoşgörü gösterir” (X=3.89), “Toplum içerisinde insanlarla kolay iletişim kurarım” (X=3.87), “Toplumsal değerlere bağlıyım” (X=3.78), “15-Toplumsal kurallara uymayanları haklı görmem” (X=3.77), “İnsanların özgürce davranmalarına izin verilmelidir” (X=3.75), “5- Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım” (X=3.72), “Toplumsal değerlere aykırı davranışlardan rahatsız olurum” (X=3.67), “İnsanlarla iletişim kurmada seçici davranırım” (X=3.61) maddeleri takip etmektedir.

“Kararsızım” cevaplarını veren katılımcılar ise sırası ile “Ailenin toplumsal değer yargılarındaki farktan etkilenmem” (X=3.35), “Ailenin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam” (X=3.34), “Farklı grupların aktivitelerine ayırım yapmaksızın katılırım” (X=3.32), “Toplumsal olaylarda topluma liderlik yaparım” (X=3.28), “Ailem arkadaş çevrem belirlenmesinde etkin rol oynar” (X=2.96), “Kalabalıktan olabildiğince uzak kalmayı tercih ederim” (X=2.80), “Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim” (2.75) maddelerinde belirtilen ortalamalarla cevap vermişlerdir. “Katılmıyorum” cevabına verilen en düşük cevap ise X=2.58 ortalama ile “Toplum içerisinde kendimi yalnız hissederim” maddesi olmuştur.

Tablo 35 Oxford Mutluluk Ölçeği Madde Analizi

S	Ölçek Maddeleri (OMÖ)	Cevap Seçenekleri												Etki D. X
		Hiç Katılmıyorum		Çoğunlukla Katılmıyorum		Biraz Katılmıyorum		Katılıyorum		Çoğunlukla Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		
		f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	
1	Yaşamımın belli bir amacı ve anlamı yok	20	4.7	27	6.4	33	7.8	58	13.6	83	19.5	203	47.8	4.84
2	İnsanlarla birlikte olmaktan keyif almıyorum	21	4.9	28	6.6	35	8.2	55	12.9	110	25.9	176	41.4	4.72
3	Her bir konuda sorumluluk alacak güçte hissediyorum	7	1.6	20	4.7	68	16	111	26.1	86	20.2	132	31.1	4.52
4	Geleceğim hakkında pek iyimser değilim	18	4.2	25	5.9	53	12.5	85	20	114	26.8	130	30.6	4.51
5	Kendimi çok sağlıklı hissetmiyorum	32	7.5	26	6.1	49	11.5	60	14.1	113	26.6	145	34.1	4.48
6	Hayat güzeldir	22	5.2	25	5.9	55	12.9	102	24	90	21.2	131	30.8	4.42
7	Genellikle neşeli ve sevinçliyim	11	2.6	28	6.6	57	13.4	117	27.5	110	25.9	102	24	4.39
8	Çok gülen birisiyim	10	2.4	34	8	76	17.9	98	23.1	86	20.2	121	28.5	4.36
9	Yaptığım şeylere karşı ilgili ve kendini adayan birisiyim	9	2.1	25	5.9	62	14.6	145	34.1	82	19.3	102	24	4.34
10	Çevremdeki güzellikleri fark ederim	12	2.8	24	5.6	71	16.7	115	27.1	107	25.2	96	22.6	4.33
11	Geçmişimle ilgili pek mutlu anılara sahip değilim	45	10.6	34	8	37	8.7	70	16.5	99	23.3	140	32.9	4.32
12	İnsanlar üzerinde daima neşeli bir etki bırakırım	9	2.1	32	7.5	75	17.6	109	25.6	101	23.8	99	23.3	4.31
13	Olaylar üzerinde olumlu bir etkim vardır	9	2.1	24	5.6	83	19.5	125	29.4	108	25.4	76	17.9	4.24
14	Çekici birisi olduğumu düşünmüyorum	27	6.4	23	5.4	78	18.4	92	21.6	112	26.4	93	21.9	4.21
15	Dünyanın iyi bir yer olduğunu düşünmüyorum	39	9.2	40	9.4	53	12.5	94	22.1	78	18.4	121	28.5	4.16
16	Yaşamımın kontrolü elimde değilmiş gibi hissediyorum	31	7.3	41	9.6	65	15.3	101	23.8	96	22.6	91	21.4	4.08
17	Kendimi oldukça enerjik hissediyorum	22	5.2	36	8.5	89	20.9	107	25.2	96	22.6	75	17.6	4.04
18	Çok mutluyum	23	5.4	38	8.9	115	27.1	106	24.9	77	18.1	66	15.5	3.88
19	Zihinsel olarak kendimi dinç hissediyorum	24	5.6	50	11.8	94	22.1	107	25.2	82	19.3	68	16	3.88
20	Pek çok şeyi eğlenceli buluyorum	20	4.7	44	10.4	95	22.4	138	32.5	71	16.7	57	13.4	3.86
21	İnsanlara karşı oldukça ilgiliyim	20	4.7	41	9.6	112	26.4	118	27.8	77	18.1	57	13.4	3.85
22	Yapmak istediğim her şeye zaman bulabilirim	23	5.4	43	10.1	110	25.9	109	25.6	80	18.8	60	14.1	3.84
23	Herhangi bir konuda karar vermekte zorlanırım	44	10.4	51	12	85	20	94	22.1	87	20.5	64	15.1	3.75
24	Hayatımdaki her şeyden oldukça memnunum	28	6.6	46	10.8	122	28.7	95	22.4	81	19.1	53	12.5	3.73
25	Neredeyse herkese oldukça sıcak duygular besliyorum	32	7.5	48	11.3	113	26.6	116	27.3	71	16.7	45	10.6	3.66
26	Hayatın oldukça ödüllendirici olduğunu düşünüyorum	36	8.5	51	12	109	25.6	113	26.6	62	14.6	54	12.7	3.64
27	Yaptıklarım ile yapmak istediklerim arasında fark var	60	14.1	44	10.4	79	18.6	95	22.4	96	22.6	51	12	3.64
28	Sabahları dinlenmiş olarak uyanırım	101	23.8	76	17.9	99	23.3	72	16.9	41	9.6	36	8.5	2.96
29	Kendimden hoşnut değilim	226	53.2	103	24.2	53	12.5	29	6.8	6	1.4	8	1.9	1.84

Tablo 35'e bakıldığında mutluluk ölçeğindeki faktörlerden diğerlerine oranla "çoğunlukla katılıyorum" düzeyinde etkili olarak "Yaşamın belli bir amacı ve anlamı yok" (X=4.84) ve "İnsanlarla birlikte olmaktan keyif almıyorum" (X=4.72) ortalamalara sahip en yüksek oranlı maddeler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Bunu sırası ile "- Her bir konuda sorumluluk alacak güçte hissediyorum" (X=4.52), "Geleceğim hakkında pek iyimser değilim" (X=4.51), "Kendimi çok sağlıklı hissetmiyorum" (X=4.48), "Hayat güzeldir" (X=4.42), "Genellikle neşeli ve sevinçliyim" (X=4.39), "Çok gülen birisiyim" (X=4.36) maddeleri takip etmektedir. Bununla beraber "katılıyorum" aralığında "Yaptığım şeylere karşı ilgili ve kendini adayan birisiyim" (X=4.34), "Çevremdeki güzellikleri fark ederim" (X=4.33), "Geçmişimle ilgili pek mutlu anılara sahip değilim" (X=4.32), "İnsanlar üzerinde daima neşeli bir etki bırakırım" (X=4.31), "Olaylar üzerinde olumlu bir etkim vardır" (X=4.24), "Çekici birisi olduğumu düşünmüyorum" (X=4.21), "Dünyanın iyi bir yer olduğunu düşünmüyorum" (X=4.16), "Yaşamımın kontrolü elimde değilmiş gibi hissediyorum" (X=4.08), "Kendimi oldukça enerjik hissediyorum" (4.04), "Çok mutluyum" (X=3.88), "Zihinsel olarak kendimi dinç hissediyorum" (X=3.88), "Pek çok şeyi eğlenceli buluyorum" (X=3.86), "İnsanlara karşı oldukça ilgiliyim" (X=3.85), "-Yapmak istediğim her şeye zaman bulabilirim" (X=3.84), "Herhangi bir konuda karar vermekte zorlanırım" (X=3.75), "Hayatımdaki her şeyden oldukça memnunum" (X=3.73), "Neredeyse herkese oldukça sıcak duygular besliyorum" (X=3.66), "Hayatın oldukça ödüllendirici olduğunu düşünüyorum" (X=3.64) ve "Yaptıklarım ile yapmak istediklerim arasında fark var" (X=3.64) maddeleri takip etmektedir.

"Biraz katılıyorum" cevaplarını veren katılımcılar "Sabahları dinlenmiş olarak uyanırım" (X=2.96), "çoğunlukla katılmıyorum" cevaplarını verenlerin ortalaması ise X=1.84 oranıyla "Kendimden hoşnut değilim" maddesi olmuştur.

5.TARTIŞMA VE SONUÇ

Sporun önemli işlevlerinden birisi bireyin bir gruba ait olma duygusunu aşılması ve geliştirmesidir. Aidiyet duygusu sosyal bir varlık olan insanın sosyalleşme sürecinde önemli değerlerden birisi olarak kabul edilmektedir. Aileye, takıma, millete ait olma, kişinin toplumda üstlendiği rolün belirlenmesinde, belirli bir statü kazanmasında önemli bir olgu olarak görülmektedir. Spor alanında elde edilecek başarılar bu duyguların artarak devam etmesine ve bireylerin sosyalleşmesine yardımcı olacaktır (Nirun ve Cihat 1990).

Spor vasıtasıyla sosyalleşen bireyler sporun fiziksel, duygusal ve mental rahatlatıcı etkisine bağlı olarak kendilerini daha sakin, huzurlu ve mutlu hissedebilmektedir. Ancak dünya genelindeki ekonomik büyüme ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak insanların yaşam standartlarının yükselmesi, yaşamı daha kolay hale getirse de hareketsizlik epidemisinin ortaya çıkmasına neden olmuştur (Abadie ve Brown, 2010). Ortaya çıkan bu durum üniversite öğrencilerini de etkilemiştir. Günümüzde öğrenciler günün büyük bir bölümünü televizyon, video oyunları ve bilgisayar/internet ortamında geçirmekte ve buna ek olarak spor ve rekreatif alanlarının yetersiz olması, öğrenim gördükleri ön lisans ve lisans programlarının gerektirdiği yoğunluk ve mezuniyet sonrası yer alan merkezi sınavlardan kaynaklanan yoğunluk nedeniyle spor yapamamaktadırlar. Sporun kişilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimleri üzerine etkisi düşünüldüğünde öğrencilerin sportif etkinliklerde yer almamaları kaygı vericidir. Üniversite öğrencilerinin spor yapma durumlarının ve sıklıklarının belirlenerek sunulacak önerilerle spora katılım ve spor yapma sıklıklarının artışı sağlanarak daha sosyal ve daha mutlu bireyler haline gelmeleri sağlanabilir. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin spor yapma durumlarına göre sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin değerlendirildiği çalışmanın bu bölümünde öğrencilerin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerini belirlemeye yönelik ölçeklerden elde edilen verilerin tartışılıp yorumlanmasına yer verilmiştir.

Araştırma grubunun %51.8'inin 20-22 yaşlar arasındaki öğrenciler oluştururken bunu %33.4 oranla 19 yaş ve altı grubu öğrenciler izlemektedir. Diğer yaş gruplarına ilişkin verilerin ise %10 civarı ve altında olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin %51.1 kadın, % 48.9 erkektir. Örnekleme oluşturan öğrencilerin %39.5'i Genel lise, %34.8'i Anadolu lisesinden mezundur. Spor lisesi ile diğer liselerden mezun olan öğrencilerin, %5.9'luk oranla en düşük değerlere sahip oldukları görülmektedir. Çalışmaya her sınıf düzeyinden hemen hemen eşit oranlarda katılımın olduğu tespit edilmiştir (1.sınıf %27.1, 2. sınıf %25.2, 3.sınıf %23.8, 4.sınıf %24). Öğrencilerin yarısından fazlası il merkezlerinde ikamet ederken (% 53.6), kasaba (%4.5) ve köyde (%12.9) ikamet eden öğrencilerin en düşük oranlara sahip olduğu ve katılımcıların %52.7'sinin orta gelir düzeyine sahip ailelere mensup oldukları görülmektedir (Tablo 1).

Tablo 5 ve Tablo 9'da öğrencilerin cinsiyetlerine ve öğrenim gördükleri lisans programlarına göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından kadın ($X_{\text{sporyapma}}=1.50, X_{\text{spor sıklık}}=1.64$) ve erkek ($X_{\text{sporyapma}}=1.28, X_{\text{spor sıklık}}=2.20$) öğrenciler arasında ve Besyo ($X_{\text{sporyapma}}=1.15, X_{\text{spor sıklık}}=2.38$) ile Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ($X_{\text{sporyapma}}=1.60, X_{\text{sporsıklık}}=1.52$) arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Ancak Tablo 7 ve Tablo 11 incelendiğinde medeni duruma ve ailelerinin sağ olup olmamalarına göre spor yapma durumu ve spor yapma sıklığı açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($p>0.05$).

Öğrencilerin yaş gruplarına ve mezun oldukları ortaöğretim kurumlarına göre öğrenciler arasında spor yapma durumları ve spor yapma sıklıkları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu Tablo 14 ve Tablo 16'da görülmektedir ($p<0.05$). Tablo 14a incelendiğinde belirlenen bu farklılığın 20-22 yaş grubu ($X=1.34$) ile 23-25 yaş grubu öğrenciler ($X=1.25$) arasında olduğu, yaş ilerledikçe öğrencilerin spor yapma durumlarında ve spor yapma sıklıklarında artışın olduğu; ancak bu durumun 26 yaş ve üzerindeki öğrenciler için söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır. Yaş ilerledikçe spor yapma durumu ve spor yapma sıklığında gözlenen artışın 26 yaş ve üzerindeki öğrencilerin üzerinde görülmemesinin nedeninin bu yaş grubundaki öğrencilerin örnekleme sayılarının az ($n=12$) ve örneklemin ortalamasına olan etki düzeyinin düşük olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Spor lisesinden mezun olan öğrencilerin spor yapma durumu ($X=1.04$) ve spor yapma sıklığı ($X=2.72$) açısından daha iyi ortalamalara sahip

oldukları anlaşılmaktadır. Spor yapma durumu ve spor yapma sıklığına göre Spor Lisesi mezunları lehine gözlenen ortalama değerler arasındaki farklılık, spor yapma durumu açısından Spor lisesi mezunları ($X=1.04$) ile genel lise mezunları ($X=1.32$) arasında görülmemektedir. Benzer bir durum spor yapma sıklığı açısından Spor Lisesi mezunları ($X=2.72$) ile diğer liselerden ($X=2.04$) (Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Liseleri, vb) mezun olan öğrenciler arasında gözlenmektedir (Tablo 16a ve 16b).

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri, anne ve baba eğitim durumları, aile gelir düzeyleri ve en uzun süre ikamet ettikleri yerleşim merkezine göre spor yapma durumları ve spor yapma sıklıkları açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sırasıyla Tablo18, 20, 22, 24 ve 26'da görülmektedir ($p>0.05$).

Bu araştırmada, kadın öğrencilerin ($X=118.8$) erkek öğrencilerden ($X=114.8$) daha mutlu oldukları ($p<0.05$), ancak sosyalleşme düzeyleri açısından bakıldığında kadın ve erkek öğrenciler arasında herhangi bir farklılığın olmadığı ($p>0.05$) Tablo 6'da görülmektedir. Bu araştırmada ulaşılanın aksine Theberge (2000), Abraham (1998) ve Şahan (2007) spora katılımın kadınların, Özdiç (2005) ise erkeklerin sosyalleşme düzeylerine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmayı destekler nitelikteki çalışmalarında Forrest ve Mchale (2009) spora katılımın kadın öğrencilerin mutluluk düzeylerine katkı sağladığı sonucuna varmışlardır. Doğan ve Sapmaz (2012) ise spora katılımın erkeklerin mutluluk düzeyi puan ortalamalarını arttırdığını ifade etmişlerdir.

Tablo 8 ve 12'de öğrenciler medeni durumlarına ve ailelerinin sağ olup olmamalarına göre karşılaştırıldıklarında öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır ($p>0.05$). Ancak öğrenim görülen lisans programlarına göre yapılan karşılaştırmada ise Besyo'da öğrenim gören öğrencilerin ($X_{\text{sosyalleşme}}=130.9$, $X_{\text{mutluluk}}=119.05$) Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden ($X_{\text{sosyalleşme}}=125.5$, $X_{\text{mutluluk}}=115.04$) daha sosyal ve mutlu oldukları ($p<0.05$) tespit edilmiştir (Tablo 10). Gove vd., (1990), McKenry ve Kim'in (2002) evli kişilerin yaşam kalitelerinin ve memnuniyetlerinin oldukça yüksek olduğunu belirttikleri çalışmaları bu yönüyle bu araştırmadan farklılık göstermektedir. Bu araştırmaya katılan öğrencilerin çok küçük bir bölümünün evli olduğu ($n=5$) ve yaşlarının 19-26

arasında değiştiği Tablo 1 ve 8'de görülmektedir. Ancak; Gove vd., (1990), McKenry ve Kim'in (2002) alışmalarının örneklem grubunu yetişkin ve evli bireyler oluşturmuştur. Bu nedenle bu araştırmada ulaşılan sonuçların Gove vd., (1990), McKenry ve Kim'in (2002) ulaştıkları sonuçlardan farklı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 13'de spor yapan öğrenciler spor yapmayan öğrencilerden daha sosyal ($X_{\text{sporyapan}}=128.9$, $X_{\text{sporyapmayan}}=126.3$) ve mutlu ($X_{\text{sporyapan}}=118.7$, $X_{\text{sporyapmayan}}=114$) oldukları ($p<0.05$); Tablo 31, 32 ve 33'de spor yapan öğrencilerin spor yapma biçimlerinin, amaçlarının ve sıklıklarının sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri üzerinde etkisinin olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Buna göre sportif aktivitelere katılımın, sporun hangi amaçla veya nasıl yapıldığından daha önemli olduğu söylenebilir. Spor yapma sıklığının öğrencilerin sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri üzerinde herhangi bir etkisinin olmamasının spor yapma sıklığı yüksek olan (haftada 5-7 gün) ğrenci sayısının az olmasından ($n=49$) kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Spor yapan öğrencilerin daha sosyal ve mutlu oldukları (Tablo 13) düşünüldüğünde, öğrencilerin haftalık spor yapma sıklıklarında artış olması durumunda spor yapma sıklığının sosyalleşme ve mutluluk düzeyi ortalamalarını olumlu yönde etkileyebileceği öngörülmektedir. Araştırma kapsamında incelenen bazı çalışmalarda ulaşılan sonuçların bir kısmı bu çalışmada elde edilen sonuçlarla benzerlikler gösterirken bir kısmı ise farklılıklar göstermektedir. Karapınar (1997), Koşu (1998), akmakı (2001), elik (2002), kmen (2003), Bulgu ve Akan (2003), Yaman ve arkadaşları (2003), zdin (2005), Yılmaz (2006), Filiz (2010) niversite öğrencileri ile yapmış oldukları çalışmalarda sporun öğrencilerin sosyalleşmelerine katkı sağladığını belirtmişlerdir. Kızmaz (2004) alışmasında spor yapma yılı arttıa sporcunun sosyal olgunluk yönünün, sosyal beceri yönünün arkadaşları ile dostça yaşama gibi özelliklerin geliştiğini belirtmiştir. Spor yapan ve spor yapmayan niversite ğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini değerlendirdiği çalışmasında şahan (2007), örneklemin geneli açısından sporun öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını; ancak cinsiyet açısından ise sporun kadın öğrencilerin sosyalleşmelerine katkı sağladığını belirtmiştir. Huang ve Humphreys (2012), spora katılımın mutluluk üzerine etkisini değerlendirdikleri çalışmalarında fiziksel aktivite ve sporun hem erkek hem de kadın öğrencilerin mutluluk düzeylerini olumlu yönde etkilediğini tespit etmişlerdir. Kelinske ve arkadaşları (2001)

üniversite öğrencilerinin sportif aktivitelere katılımları üzerine yaptıkları çalışmada öğrencilerin sağlık için; Snyder ve Spreitzer (1983), Alparslan vd., (2003) ise çalışmaya katılan öğrencilerin arkadaşlarıyla birlikte olmak için spor yaptıklarını belirtmişlerdir.

Öğrenciler yaş grupları, baba eğitim durumları, en uzun süre ikamet ettikleri yerleşim merkezleri ve ilgi duydukları alanlara göre sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri açısından karşılaştırıldıklarında anlamlı bir farklılığın olmadığı ($p>0.05$) belirlenmiştir (Tablo 15, 23, 27 ve 28). Çalışmamızda ulaşılan sonucunun aksine Aytan (2010) çalışmasında büyükşehir ve il merkezinde uzun süre ikamet eden öğrencilerin sosyalleşme puanlarının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Her iki çalışmada ulaşılan sonuçların farklılık göstermesinin nedeninin örnekleme oluşturan öğrencilerin en uzun süre ikamet ettikleri yerleşim merkezlerinin değişiklik göstermesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Çalışmamızda katılan öğrencilerin %53.6'sının ($n=228$) il merkezinde, %46.4'ünün ilçe merkezi, köy ve kasabalarda uzun süre ikamet ettiği belirlenmiştir. Aytan'ın (2010) çalışması incelendiğinde ise örneklemin %81.6'sının ($n=670$) büyükşehir ve il merkezinde ikamet ettiği anlaşılmıştır. Tingaz'ın (2013) üniversite öğrencilerinin yaşları ilerledikçe mutluluk düzeylerinin de arttığını belirttiği ve baba eğitim durumuna göre mutluluk düzeyi açısından öğrenciler arasında farklılık olduğunu belirttiği çalışması bu çalışmayı destekler nitelikte değildir. Tingaz (2013) çalışmasını sadece tek bir lisans programında öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirirken bu araştırma farklı lisans programlarından öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle söz konusu iki çalışma paralellik göstermediği düşünülmektedir. Bu çalışmada her ne kadar yaş gruplarına göre mutluluk açısından öğrenciler arasında bir farklılık olmasa da literatürde Gülcan'ın (2014) yaş arttıkça mutluluk düzeyinin azaldığını, Diener ve Myers'in (1997) ise mutluluğun yaşamın belli dönemlerinde farklılıklar gösterdiğini belirttikleri çalışmalara ulaşmak mümkündür.

Öğrenciler arasında mezun olunan ortaöğretim kurumlarına göre mutluluk düzeyleri açısından herhangi bir farklılığın olmadığı ($p>0.05$) ancak sosyalleşme düzeyleri açısından anlamlı bir farklılığın olduğu ($p<0.05$) Tablo 17'den anlaşılmaktadır. Söz konusu bu farklılığın Spor lisesinden mezun olan öğrenciler

($X=133.2$) ile Anadolu lisesinden mezun olanlar ($X=126.4$) arasında olduğu ($p<0.05$) tespit edilmiştir (Tablo 17a). Aytan (2010) çalışmasında en yüksek sosyalleşme düzeyi puanına fen liselerinden mezun olan öğrencilerin en düşük sosyalleşme düzeyi puanına ise teknik liselerden mezun olan öğrencileri sahip olduğunu belirtmiştir. Buna göre Aytan'ın (2010) çalışmasına katılan öğrencilerin akademik başarı düzeyleri yükseldikçe sosyalleşme düzeylerinde artışın olduğu bu araştırmada ise öğrencilerin akademik başarı düzeyleri düştükçe sosyalleşme düzeyinde artışın olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu çalışmalarda görülen bu farklılık her iki çalışmaya katılan öğrencilerin yaş, eğitim düzeyi ve sosyo kültürel yapılarının benzerlik göstermemesinden kaynaklanabileceği öngörülmektedir.

Öğrencilerinin okudukları okul türlerine göre sosyalleşme düzeyleri ortalamaları arasında farklılığın olduğunu belirttiği çalışması bu araştırmayı destekler niteliktedir. Ancak bu araştırmada en sosyal öğrenciler spor lisesinden mezun olanlarken Aytan'ın (2010) çalışmasında sosyalleşme düzeyi en düşük olan öğrencilerin teknik lisesinden mezun olanlar olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrenciler sınıf düzeylerine göre sosyalleşmeleri açısından karşılaştırıldıklarında sadece 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler ($X=131.2$) ile 1. ($X=127$), 2. ($X=126.4$) ve 3. sınıfta ($X=126.9$) öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($p<0.05$); mutluluk açısından ise herhangi bir farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir (Tablo 19). Aytan'ın (2010) sınıf düzeylerine göre öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirttiği çalışması bu araştırmayla paralellik göstermektedir.

Tablo 21 incelendiğinde anne eğitim durumuna göre sosyalleşme düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmezken ($p>0.05$); mutluluk düzeyi açısından anlamlı bir farklılık görülmektedir ($p<0.05$). Annesi, ilkokul ($X=119.5$), ortaokul ($X=116.1$), lise ($X=115.4$) ve üniversite mezunu ($X=123.2$) olan öğrencilerin, annesi okuma yazma bilmeyen ($X=106.3$) öğrencilerden daha mutlu olduğu Tablo 21a'dan anlaşılmaktadır. Bu bulguya göre anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin mutluluk düzeyi de arttığı sonucuna ulaşmak mümkün gözükmemektedir. Tingaz'ın (2013) çalışması anne eğitim durumuna göre mutluluk

düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığı ortaya koymasından dolayı bu çalışmayla paralellik göstermektedir.

Aile gelir düzeyine göre sosyalleşme düzeyi açısından öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($p < 0.05$); ancak mutluluk düzeyi açısından ise anlamlı bir farklılığın olmadığı ($p > 0.05$) belirlenmiştir (Tablo 25). Öğrenciler arasında sosyalleşme düzeyi açısından gözlenen bu farklılığın sadece aile gelir düzeyi çok düşük olan öğrencilerle ($X=116.4$), orta gelir düzeyine sahip ailelere mensup öğrenciler ($X=129$) arasında olduğu Tablo 25a'da görülmektedir. Bu çalışmada aile gelir durumunun öğrencilerin mutluluk düzeyleri üzerine herhangi bir etkisinin olmadığı anlaşılmaktadır. Literatür incelendiğinde farklı sonuçların elde edildiği çalışmalara ulaşmak mümkündür. Aydemir (2008), Atay (2012) ve Gülcan (2014) çalışmalarında ailelerin sosyo ekonomik düzeyi arttıkça katılımcıların mutluluk düzeylerinin de arttığını belirtmiştir. Diener vd., (2002), Lyubomirsky vd., (2005) sosyo ekonomik düzeyin mutluluk üzerinde çok az bir etkiye sahip olduğunu savunmuşlardır. Ancak Dost (2010), Cummins (2000) çalışmalarında diğer demografik değişkenlere göre sosyo ekonomik düzeyin mutluluk üzerinde en büyük etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir. Diener ve Seligman'a (2004) göre ülkelerin refah düzeyleri arttıkça insanların mutluluk düzeyleri de artmaktadır. Bütün bu çalışmalardan farklı olarak Tingaz (2013) aile gelir düzeyi arttıkça mutluluk düzeyinin azaldığını belirtmiştir.

Öğrenciler arasında hayattan memnuniyet ve iletişim düzeyine göre sosyalleşme düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık görülmezken ($p > 0.05$); mutluluk düzeyi açısından anlamlı bir farklılık olduğu Tablo 29 ve 30'da görülmektedir ($p < 0.05$). Hayatından memnun olanlar ($X=124.7$), memnun olmayanlar ($X=110.9$) ve kısmen memnun ($X=97.2$) olan öğrenciler arasında görülen farklılığın (Tablo 29a) hayattan memnuniyet düzeyinin artışına bağlı olarak yükseldiği söylenebilir. İletişim düzeyine göre mutluluk açısından görülen farklılığın ise iletişim düzeyi iyi ($X=125.7$) ve orta düzeyde ($X=111.6$) olan öğrenciler ile kötü düzeyde ($X=102.3$) olan öğrenciler arasında olduğu Tablo 30a'da görülmektedir.

Spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin değerlendirildiği bu çalışmada sonuç olarak; sporun

öğrencilerin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerine katkı sağladığı görülmüştür. Spor yapan öğrencilerin, haftalık spor yapma sıklıklarının düşük olduğu, spor yapma biçimlerinin, amaçlarının ve sıklıklarının sosyalleşme ve mutluluk düzeyleri üzerinde etkisinin olmadığı görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri, öğrenim gördükleri lisans programları, yaşları ve mezun oldukları ortaöğretim kurumlarının spor yapma durumları ve sıklıkları üzerinde etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin medeni durumlarının, sınıf düzeylerinin, aile gelir düzeylerinin, ikamet ettikleri yerleşim merkezlerinin ebeveynlerinin sağ olup olmamalarının ve eğitim durumlarının, spor yapma durumları ve sıklıklarına katkı sağlamadığı belirlenmiştir. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim kurumları, sınıf düzeyleri, anne eğitim ve aile gelir düzeyleri sosyalleşmelerine; cinsiyetleri, kişisel iletişim ve hayattan memnuniyet düzeyleri mutluluklarının artmasına neden olmaktadır. Medeni durum, yaş, baba eğitim durumu, ikamet edilen yerleşim merkezi ve ilgi alanları gibi değişkenler, öğrencilerin ne sosyalleşme ne de mutluluk düzeylerine katkı sağlamaktadır. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerden daha sosyal ve daha mutlu oldukları anlaşılmıştır.

6.ÖNERİLER

Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgulara ve sonuçlara dayanarak çeşitli önerilerde bulunulabilir:

Öğrencilerin spor yapmaları, kültürel etkinlikte bulunmaları ve boş zamanlarını en verimli şekilde değerlendirebilmeleri için çeşitli branşlarda etkinlikler gerçekleştirilmelidir.

Öğrencilerin spor yapmalarını teşvik etmek, uygun ortam ve olanaklar sağlamak amacıyla üniversitelerin Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü koordineli olarak çalışmalar yapmalılar.

- Üniversitelerde öğrencilere sporu sevdirmek, spor alışkanlığı kazandırmak, sporu bir yaşam tarzı haline getirmek ve sağlıklı yaşam bilincini aşlamak için kurs, seminer, sempozyum, konferans ve panel gibi eğitim çalışmaları düzenlenmelidir.
- Üniversite kampüsleri içerisindeki spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alanlar kolay ulaşılabilir olmalıdır.
- Fakülte ve yüksekokulların öğretim programlarında sağlığın korunmasına ve grup içi etkileşimlerinin sağlanmasına yönelik hobi, spor, dans gibi derslere yer verilmelidir.
- Kadın öğrencilerin spora katılımlarının sağlanması amacıyla kadınlara yönelik sportif faaliyetler düzenlenmelidir.
- Üniversitelerin yerleşkelerinde öğrencilerin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerine katkı sağlayabilecek açık ve kapalı spor alanlarının yapılmalı, mevcut olanlar iyileştirilmeli ve işlevselliği artırılmalıdır.
- Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde bulunan bölümlerin öğretim programlarında öğrencilerin mesleki ve fiziksel gelişimlerinin yanında sosyalleşme ve mutluluk düzeylerine katkı sağlayabilecek uygulama ağırlıklı fiziksel etkinlikler içeren derslere daha çok yer verilmelidir.

- Üniversitelerin buldukları şehirlerdeki sosyal, kültürel ve sportif etkinlik alanlarından üniversite öğrencilerinin yararlanabilmesi sağlanarak kent halkı ile öğrenciler arasındaki sosyal bütünleşme sağlanmalıdır. Üniversite yerleşkelerinde yer alan kütüphane, sinema, tiyatro, konser salonları, seminer, konferans salonları, eğlence ve alışveriş yerlerinden kent halkı da yararlanabilmelidir.
- Öğrencilerin toplumsal ve kültürel gelişimlerine yardımcı olan, beden ve ruh sağlığını koruyan, araştırmacı ve yaratıcı niteliklere sahip kişilerin geliştirilmesine katkıda bulunan, dinlenme ve boş zamanlarını değerlendirme gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan öğrenci toplulukları üniversite yönetimlerince desteklenmelidir.

KAYNAKÇA

- Abadie, B.R. ve Brown, S.P. (2010). *Physical activity promotes academic achievement and a healthy lifestyle when incorporated into early childhood education*. Forum on Public Policy Online, (5).
- Abraham, A. (1998). *Geschlecht als Strukturdimension Sozialer Ungleichheit-auch im Sport*, in: K. Cachayand I. Hartmann-Tews (Ed.) Sport und Soziale Ungeichkeit (Stuttgart: Verlag Staphanie Naglschmid).
- Akarsu, B. (1997). *Mutluluk Ahlakı*, İstanbul: İnkılap Yayınevi.
- Akpınar, R. B. (2004). Duygusal Yüz İfadelerini Anlama Becerisini Geliştirmeye Yönelik Örnek Bir Eğitim Programı. *Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi*,1-10.
- Akyüz, H. (2002). *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma*, İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Alain, A. (1992). *Mutlu Olma Sanatı*, Çeviren: Ayda Yörükan, İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*, Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Arseven, A. (2001). *Alan Araştırma Yöntemi*, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Atay, B. (2012). *Happiness in east europe in Comparison With Turkey*, Yüksek Lisans Tezi. Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Atkinson, R. L., Atkinson, R.C., Smith, E.E., Bem, D.J. ve Nolen-Hoeksema, S. (2002). *Psikolojiye Giriş*, Çeviren: Y. Alogan, Ankara.
- Aydemir, R. E. (2008). *Dindarlık ve Mutluluk İlişkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Aydın, M. (2000). *Kurumlar Sosyolojisi*, Ankara: Vadi Yayınları.
- Aytan, G.K. (2010). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Sosyalleşmelerinde Sporun Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Balcı, A., Baltacı, A., Fidan, T., Cereci, C. ve Acar, U. (2012). Örgütsel Sosyalleşmenin, Örgütsel Özdeşleşme ve Örgütsel Vatandaşlıkla İlişkisi: İlköğretim Okulu Yöneticileri Üzerinde Bir Araştırma, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi, Uluslararası E-Dergi*, c:2, s:2, ss.48.
- Baran, A.G. (2013). Genç ve Gençlik: Sosyolojik Bakış, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, Yıl:1, c:1, s:1, ss.10-12.
- Binbaşıoğlu, C. (1982). *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Binbaşıoğlu Yayınevi.
- Budak, S. (2003). *Psikoloji Sözlüğü*, Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Bulgu, N., Akçan, F. (2003). *Spor ve Toplumsallaşma*. Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, Ankara, ss:156-159
- Coşgun, M. (2012). Gençlerin Kimlik Gelişimi ve Sosyalleşme Sürecine Televizyon Dizilerinin Etkisi (Sakarya İli Kocaali İlçesi Örneği), *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı:28, Ocak-Şubat: 4, ss:15-25.

- Çaha, Ö. (1999). *Spora Yaslanarak Bir Nefes Alma*, Ankara: Beta Yayınları.
- Çakmakçı, S. (2001). *Okullarda Beden Eğitimi Dersi Faaliyetlerinin Öğrencilerin Sosyalleşmesine Etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kütahya.
- Çelebi, N. (1990). *Genç ve Kültürel Bütünleşme, Kültürel Değerler ve Sosyal Değişme*, Der.Beylü Dikeçligil-Ahmet Çıgdem, Aile Yazıları 2, Bilim Serisi 5/2, Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu.
- Çelik, İ.İ. (2002). *Sporun Sosyalleşme Sürecindeki Rolü*. Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Diener, E. (1984). Subjective Well-being. *Psychological Bulletin*, 95, ss. 542-575.
- Diener, E. ve Diener, M. (1995). Cross Cultural Correlates of Life Satisfaction and Self-Esteem, *Journal of Personality and Social Psychology*, 68, ss. 653-663.
- Diener, E., Sandvik, E., Seidlitz, L., Diener, M. (1993). "The relationship between income and subjective well-being: Relative or absolute?". *Social Indicators Research* 28, ss.195–223.
- Diener, E., Myers D. G. (1997). *The Science of Happiness* (Cover Story). *Futurist*, 31(5), 3.
- Diener, E., Lucas, R. E. ve Oishi, S. (2002). *Subjective Well-Being: The Science of Happiness and Life Satisfaction*. In CR.Snyder ve S. T. Lopez (Eds.). *Handbook of positive psychology*, s.63-74. New York: Oxford University Press.
- Diener, E. ve Seligman, M. E. P. (2004). *Beyond Money*. *American Psychological Society*, 5(1), 1-31.
- Dilmen, N. E., Öğüt, S. (2013). *Sosyalleşmenin Yeni Yüzü: Sosyal Paylaşım Ağları*, <http://www.ocelott.com/documents/papers/sosyallesmenin-yeni-yuzu-sosyal-paylasim-aglari-ogut-dilmen-tr.pdf>, Erişim Tarihi:23.01.2015, ss. 237.
- Doğan, A., Cebioğlu, S. (2011). *Beliren Yetişkinlik: Ergenlikten Yetişkinliğe Uzanan Bir Dönem*, *Türk Psikoloji Yazıları*, 14(28), s:15.
- Doğan, T. ve Çötök, N. A. (2011). *Oxford mutluluk ölçeği kısa formunun Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması*.
- Doğan, T. ve Sapmaz, F. (2012). Examination of psychometric properties of the Turkish version form of the Oxford Happiness Questionnaire in university students. *Düşünen Adam: The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 25(4), 297-304.
- Doğan, T. (2012). *Mutluluğa Bilimsel Açıdan Bir Bakış*. Erişim tarihi:12.04.2015, <http://www.internethaber.com/mutluluga-bilimsel-acidan-bir-bakis-12789y.htm>
- Dönmezer, S. (1994). *Toplumbilim*, İstanbul.
- Elmacioğlu, T. (2002). *Başarıda Aile Faktörü*, İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- Erden, M., Akman, Y. (2001). *Gelişim ve Öğrenme*, Ankara: Arkadaş Yayınları.

- Erkal, M. E. (1992). *Sosyolojik Açıdan Spor*, Türk Dünyası Araştırmalar Vakfı, İstanbul: Kutsun Matbaa ve Reklamcılık Merkezi.
- Erkal, M.E. (2006). *Sosyoloji (Toplum Bilimi)*, İstanbul: Der Yayınları.
- Erkal, M., Güven, Ö. Ayan, D. (1998). *Sosyolojik Açıdan Spor*, İstanbul: Der Yayınları.
- Filiz, Z. (2010). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşmesinde Spora katılımı Değerlendirilmesi* *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3).
- Forrest, D., & Mchale, I. (2009). *Public Policy, Sport and Happiness: An Empirical Study. In Annual Conference Arbeitskreis Sportökonomik: Sport and Urban Economics*
- Fromm, E. (1994). *Sevginin ve Şiddetin Kaynağı*, Çeviren: Y. Salman- N. İçten, İstanbul: Payel Yayınları.
- Fromm, E. (1997). *Sahip Olmak ya da Olmak*, Çeviren: A. Arıtan, İstanbul: Arıtan Yayınları.
- Garip, N.E. (2009). *Okul Yöneticilerinin, Göreve Yeni Başlayan Öğretmenlerin Örgütsel Sosyalleşme Sürecinde, Sosyalleştirme Stratejilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi (Tekirdağ İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekirdağ.
- Giddens, A. (2005). *Sosyoloji*, Ankara: Ayraç Yayınevi.
- Gove, W. R., Style, C. B. ve Hughes, M. (1990). *The Effect of Marriage On The Wellbeing of Adults: A Theoretical Analysis*. *Journal of Family Issues*, 11(1), 4-35.
- Gökberk, M. (1996). *Felsefe Tarihi*, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Gökçe, B. (1996). *Türkiye'nin Toplumsal Yapısı ve Toplumsal Kurumlar*, Ankara: Savaş Yayınevi.
- Gül, S. K., Güneş, İ.D. (2009). Ergenlik Dönemi Sorunları ve Şiddet, *Sosyal Bilimler Dergisi*, c:IX, ayı:1, ss.82.
- Gülcan, A. (2014). *Genç Yetişkinlerde İyimserliğin Mutluluk ve Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Günay, Ü. (2003). *Din Sosyolojisi*. İstanbul: İnsan Yayınları.
- Güney, S. (2000). *Davranış Bilimleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Hançerlioğlu, O. (1996). *Felsefe Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Huang, H. ve Humphreys, B. R. (2012). *Sports participation and happiness: Evidence From U.S. Microdata*. *Journal of economic Psychology*, 33(4), 776-793.
- İkizler, H.C. (2000). *Sporda Sosyal Bilimler*, İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1990). *İnsan Aile Kültürü*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar*, İstanbul: Evrim Yayınevi.

- Kaplan, Y., Çetinkaya, G. (2014). Spor Yoluyla Toplumsallaşma-Yeniden Toplumsallaşma Süreci, *International Journal of Science Culture and Sport*, August, Special Issue 2, ss.122-123.
- Kaya, Y. (2005). *Sosyal ve Kültürel Değişme*, İstanbul: Turan Yayıncılık.
- Kaya, K., Tuna, M. (2008). İlköğretim Çağındaki Çocukların Sosyalleşmesinde Televizyonun Etkisi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, s:17, ss:160.
- Kelinske, B., Mayer, B. W. ve Chen, K. L. (2001). *Perceived benefits from participation in sports: A gender study*. *Women in Management Review*, 16(2), 75-84.
- Kenyon, G., McPherson, B. (1974). Approach To The Study Of Sport Socialization, *International Review Of Sport Sociology*, 9(1), ss.127-129.
- Kırık, A.M. (2014). Aile ve Çocuk İlişkisinde İnternetin Yeri: Nitel Bir Araştırma, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Şubat, c:3, S:1, ss.338.
- Koç, A. (2008). Okul Çağı Çocuklarının Ailede Din Eğitimi, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, s:17, s:147-156.
- Koştaş,M.(1990). *Sosyalleşme*, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/37/770/9798.pdf>, Erişim Tarihi: 03.01.2015.
- Köksal, O., Dilci, T., Koç, M. (2013). *Çocuklarda Görülen Sosyal Problemlerin Akademik Başarıya Etkisi Üzerine Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*, *Turkish Studies-International Perodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume:8/8:874.
- Kula, N. (2002). *Gençlik Döneminde Kimlik ve Din, Gençlik, Din ve Değerler Psikolojisi*, Der.: H. Hökelekli, Ankara: Ankara Okulu Yayınları.
- Kuter, F.Ö. (2012). *Toplumsallaşma ve Spor*, www.sporbilim.com, Erişim Tarihi:24.01.2015
- Küçük, V. ve Acet, M. (2002). Bir Kişilik Özelliği Olarak Suçluluk ve Sporla İlişkisi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, ss.369-375.
- Küçük, V., Koç, H. (2011). *Psiko-Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi*,http://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/17/files/DE RG_/11/131-141.pdf, Erişim Tarihi:24.01.2015.
- Lu, L. (1995). The Relationship Between Subjective Well-Being and Psychosocial Variables in Taiwan. *The Journal of Social Psychology*, 135, ss.351–357.
- Lyubomirsky, S. (2001). Why Are Some People Happier Than Others? The Role of Cognitive and Motivational Processes in Well-Being”, *American Psychologist*, 56, ss.239-249.
- Lyubomirsky, S., King, L., & Diener, E. (2005). “The Benefits of Frequent Positive Affect: Does Happiness Lead to Success?”, *Psychological Bulletin*, 131, ss.803–855.
- Lyubomirsky, S. (2014), *The Journal of Happiness Studies*, *The Journal of Happiness and Well-Being*, p.564-568.

- McKenry, P.C. ve Kim, H.K. (2002). The Relationship Between Marriage and Psychological Well-Being. *Journal of Family Issues*, 23(8), 885-911.
- Memduhoğlu, H.B. (2008). Örgütsel Sosyalleşme ve Türk Eğitim Sisteminde Örgütsel Sosyalleşme Süreci, *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, c:V., Sayı:11, ss.138-140.
- Morgan, C. T. (1998). *Psikolojiye Giriş, Çeviren: H. Arıcı ve Diğerleri*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları.
- Nirun, N. Ö. ve Cihat, M. (1990). *Türk sosyo-kültür yapısı içinde âdetler, örfler, görenekler, gelenekler*. Millî Kültür Unsurlarımız Üzerinde Genel Görüşler, AKM Yayınları, Ankara, 251-264.
- Nirun, N. (1994). *Sistematik Sosyoloji Yönünden Aile ve Kültür*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Ocak, H. (2012). Kınalızade Ali Efendi’de Mutluluk Ahlakı Kavramının Felsefi Temelleri, *İğdır Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, No:1, s.126-132.
- Onur, B., (2004). *Gelişim Psikolojisi*, Ankara: İmge Kitabevi.
- Özdemir, Y., Koruklu, N. (2011). “Üniversite Öğrencilerinde Değerler ve Mutluluk Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Yeni Yüzyıl Üniversitesi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, c:VIII, sayı:1, ss.190-191.
- Özdiñç, Ö. (2005). Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri, *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, III(2),
- Özkalp, E. (1993). *Sosyolojiye Giriş*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Bağırhan Yayinevi. Ankara.
- Öztürk, S. (2004). *Siyasal Toplumsallaşma ve Çocuk: Ankara’da İlköğretim Çağı Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, Yıl:5, Özel Sayı:57, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Öztürk, E., Hanbay, E., Kaya, B. (2003), Sabah Sporlarına Katılan Ev Hanımlarının Spor Konusundaki Bilgiler, İlgiler ve Görüşlerinin İncelenmesi, İstanbul Üniversitesi. *Spor Bilim Dergisi*, s.151-156.
- Özyurt, S., Doğan, M.S. (2002). *Gençlik Problemleri Açısından Üniversite Gençliği*, Adapazarı: Değişim Yayınları.
- Parlak, C. (2005). *Stajyer Öğretmenlerin Formal ve İnfomal Sosyalleşme Süreçleri (İğdır İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Peker, H. (2000). *Din Psikolojisi*, Samsun: Aksiseda Matbaası.
- Russell, B. (2003). *Mutluluk Yolu*, Çeviren: N. Özyürek, İstanbul: Varlık Yayınları.
- Sağır, A. (2013). Gün Algısı ve Sosyalleşme: Safranbolu Örneği’nde “Gün” Sosyolojisi Denemesi, *The Journal Academic Social Science Studies*, V:6, Issue:5, ss.478-480.
- Sayın, Ö. (1994). *Sosyolojiye Giriş*, 2. Baskı, İzmir: Neşayayınevi.

- Sayın, Ö. (1990). *Aile Sosyolojisi*, İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Serter, N. (1994). *Türkiye'nin Toplumsal Yapısı*, İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Sonuç, A. (2012). *Zihinsel Engellilerde Sporun Öfke Düzeyine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Karaman.
- Sütel, D. (2009). Mutluluğun Felsefesi, *Eğitim Dergisi*, ss.21-25.
- Şahan, H. (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı Araştırma Yöntemleri Bilim Dalı. Konya.
- Şahin H. M. (2002). *Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar Sözlüğü*, Gaziantepspor Kulübü Yayınları, Yayın No:1, Nobel Yayın Dağıtım, I. Baskı, Ankara, ss.45-68
- Tarhan, N. (2005). *Mutluluk Psikolojisi*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tatlılıoğlu, K. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Kardeş Sayıları İle Psikolojik İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume:7/4, ss.2860.
- Tingaz, E. O. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği İle Bazı Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekâ ve Mutluluklarının Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bölümleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Theberge, N. (2000). *Gender and Sport*, in: J. Coakley and E. Dunning (Ed.) *Handbook of Sport Studies* (London: Sage).
- Tuzgöl Dost, M. (2010). *Güney Afrika ve Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin bazı değişkenlere göre öznel iyi oluş ve yaşam doyumlarının incelenmesi*. Eğitim ve Bilim, 35(158), 75-89.
- Türk Dil Kurumu, (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*, Düz.: C. Dilçin, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tezcan, M. (1996). *Eğitim Sosyolojisi*, Ankara: Dünya Kitabevi.
- Tokdemir, C. (2015). *Spor ve Mutluluk*, <http://www.psikolojiniz.org/spor-ve-mutluluk/> Erişim Tarihi:16.02.2015.
- Tolon, B., İsen, G. ve Batmaz, V. (1991). *Sosyal Psikolojisi*, Ankara: Adım Yayıncılık.
- Toprak, H. (2014). *Ergenlerde Mutluluk ve Yaşam Doyumunun Yordayıcısı Olarak Psikolojik Sağlık ve Psikolojik İhtiyaç Doyumu*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı, Sakarya.
- Tuçcu, T. (2000). *Batı Felsefesi Tarihi*, Ankara: Alesta Yayınları.

- Uluğtekin, S. (1991). *Hükümlü Çocuk ve Yeniden Toplumsallaşma*, Ankara: Bizim Baro.
- Vanlıoğlu, B., Öntürk, Z., K., Aslan, F.E. (2010). Mutluluk: Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Hemşireliği Tercih Ettikleri İçin Mutluluk/Mutsuzluk Nedenleri, *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 7(3), s.11.
- Yaman, M., Yaan, T. ve Türkmen, M. (2003). Sporun Üniversite Adayı Öğrencilerinin Ataklık ve Pratik Olma kişilik Özellikleri Üzerine Etkisi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5,16-132.
- Yazıcı, A. G. (2014). Toplumsal Dinamizm ve Spor, *Uluslararası Türkçe Edebiyat ve Kültür Dergisi*, Sayı:3/1, s.396.
- Yavuzer, H. (1995). *Çocuk Psikolojisi, İstanbul: Remzi Kitabevi, İstanbul.*
- Yetim, A. (2000). *Sosyoloji ve Spor*, Ankara: Topkar Matbaacılık.
- Yıldırım, D., Yıldırım, E., Ramazanoğlu, F., Uçar, Ü., Tuzcuoğulları, Ö.T., Demirel, E. T. (2006). *Üniversite Öğrencilerinin Spora Bakış Açılı ve Spor Yapma Durumu*, Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, ss.53-55.
- Yıldız, S. M. (2009). Spor ve Fiziksel Etkinlik Hizmetleri: Geniş Bir Sınıflama, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, c:12, s:22, ss.2-5.
- Yılmaz, B. (2006). *Doğa Sporlarına Katılımın Sosyal Bütünleşmeye Etkisi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, N. (2013). Sosyalleşme Sürecinin Siyasallaşma Boyutu, *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, C:9(19), ss.320.
- Yüksel, B., Ramazanoğlu, F. (2013). Spor Medyasının Toplum Üzerindeki Sosyolojik Etkisi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, c:2, S:1, ss.37.

EKLER

Sayın katılımcı:

Bu araştırma, **Spor yapan ve spor yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi** konulu Yüksek lisans tez çalışmamda veri oluşturmak amacıyla yapılmaktadır. Yanıtlarınız tamamen akademik amaçlar için kullanılacaktır. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Arş.Gör.

Yasin Yıldız

Anket Formu

1. Cinsiyetiniz? Erkek () Kadın ()
2. Yaş grubunuz? 19 ve altı () 20-22() 23-25() 26 ve üstü ()
3. Medeni haliniz Evli () Bekar ()
4. Bitirdiğiniz lise türü?
5. Okuduğunuz bölüm? Sınıfınız 1 () 2 () 3 () 4 ()
6. Annem: Sağ () Vefat Etti ()
Babam: Sağ () Vefat Etti ()
7. Anne eğitim durumu: Okuryazar değil() İlkokul () Ortaokul() Lise() Üniversite()
8. Baba eğitim durumu: Okuryazar değil() İlkokul () Ortaokul() Lise() Üniversite()
9. Ailenizin aylık gelir düzeyi? Çok Kötü () Kötü () Orta () İyi () Çok İyi ()
10. En uzun nerede ikamet ettiniz? İl merkezi () İlçe merkezi () Kasaba () Köy ()
11. Herhangi bir spor branşı yapıyor musunuz? Evet() Hayır()
12. İlgilediğiniz spor branşını hangi sıklıkla yaparsınız?
1) 1-2 gün () 2) 3-4 gün () 3) 5-7 gün ()
13. İlgilediğiniz spor branşını nasıl yapıyorsunuz?
1) Antrenörle ()
2) Arkadaşlarla ()
3) Bireysel olarak ()
4) Diğer ()
14. Belirli bir spor branşı ile ilgilenme amacınız nedir?
1) Kişisel gelişim ()
2) Sağlıklı yaşam ()
3) Sosyal etkinlik ()
4) Diğer ()
15. İlgi alanlarınız?
1) Kitap-dergi () 2) Sinema () 3) Tiyatro () 4) Müzik () 5) Bilgisayar () 6) Diğer ()
16. İnsanlarla olan ilişkinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? İyi () Orta () Kötü ()
17. Bugünkü hayatınızdan genel olarak memnun musunuz? Evet () Kısmen () Hayır ()
18. Çevrenizdekilerle olan iletişim durumunuz? İyi () Orta () Kötü ()

		1	2	3	4	5
	SOSYALLEŞME ÖLÇEĞİ	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Olabildiğince kalabalıktan uzak kalmayı tercih ederim.					
2	Toplum içerisinde insanlarla iletişim kurmada seçici davranırım.					
3	İnsanlar toplum içerisinde benimle kolayca diyalog kurabilirler.					
4	Toplumsal olaylarda genellikle topluma liderlik yaparım.					
5	Her türlü sosyal etkinliklere katılmaktan hoşlanırım.					
6	Toplum içerisinde insanlarla tartışmaktan ziyade insanlara yardım etmeyi tercih ederim.					
7	Toplumsal olaylarda toplumu yönlendirmekte başarılıyım. (Örneğin sönük geçen bir toplantıda yol gösterici rolü)					
8	Yeni tanıştığım insanlarla diyalog kurmaktan çekinirim.					
9	Toplum içerisinde çoğunlukla kendimi yalnız hissedirim.					
10	Toplum içerisinde başkaları ile kolaylıkla iletişim kurarım.					
11	Toplumsal etkinliklere katılan insanlar kendisiyle barışık olur.					
12	Toplumsal etkinliklere katılım ile kişisel beceri ve yeteneklerimi keşfedebilir ve ifade edebilirim.					
13	Toplum içerisinde sevdiğim insanlarla birlikte olduğumda keder ve dertlerimi unuturum.					
14	Toplumda insanların özgürce davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısındayım.					
15	Toplumsal kurallara uymayan insanları haklı görmem.					
16	Toplumsal değerlere bağlı bir kişiliğe sahip birisiyim. (gelenek, töre, inançlar)					
17	Toplumsal değerlere aykırı davranan bireylerin davranışları beni rahatsız eder.					
18	Toplumsal uzlaşmayı bozan davranış sahiplerine hoşgörülü davranmam.					
19	Aileyle ilgili kararların alınmasında katkıda bulunurum.					
20	Aile büyüklerinin kararlarına her zaman itaat etmekten hoşlanmam.					
21	Ailem benim fikir ve davranışlarıma her zaman hoşgörülü davranır.					
22	Ailenizin değer yargıları ile toplumun değer yargıları arasındaki farklılık beni fazla etkilemez.					
23	Ailem arkadaş çevremi belirlemede etkin rol oynar.					
24	İnsanların benim davranışlarımı yargılamaya ya da yönetmeye çalışmasından rahatsız olurum.					
25	Okul farklı kültürdeki insanların tanışmasını ve böylece toplumsal bütünleşmenin etkin faktörüdür.					
26	Okul bireyin, toplumsal ve kişisel değerlere saygının benimsenmesinde önemli rol oynar.					
27	Toplumsal aktivitelere katılmakta yaş, cinsiyet ve inanç vb ayrım yapmaktan hoşlanmam.					
28	Toplum içerisinde başkalarının ihtiyacı olduğu zaman kendime ters düşse de o davranışı yaparım.					
29	Yeni insanlarla tanışıp sosyal aktiviteler yapmaktan hoşlanırım.					
30	Okul farklı insan grupları arasında toplumsal diyalogun ilk adımındır.					
31	Farklı kültürdeki değer anlayışlarına saygılı davranmayı tercih ederim.					
32	Herkes kültür ve değerlerini özgürce yaşayabilmeli ve ifade edebilmelidir.					
33	Farklı kültür anlayışları toplumsal barışın temel dinamiğidir.					
34	Bizi diğer kültürlerden farklı kılan değer; farklı kültürlerin barış ve uyum içerisinde yaşamasıdır.					

	Hiç katılmıyorum	Çoğunlukla katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Katılıyorum	Çoğunlukla katılıyorum	Tamamen katılıyorum
OXFORD MUTLULUK ÖLÇEĞİ						
1. Kendimden hoşnut değilim.						
2. Diğer insanlara karşı oldukça ilgiliyim.						
3. Hayatın oldukça ödüllendirici olduğunu düşünüyorum.						
4. Neredeyse herkese karşı oldukça sıcak duygular besliyorum.						
5. Sabahları dinlenmiş olarak uyanırım.						
6. Geleceğim hakkında pek iyimser değilim.						
7. Pek çok şeyi eğlenceli buluyorum.						
8. Yaptığım şeylere karşı ilgili ve kendini adayan birisiyim.						
9. Hayat güzeldir.						
10. Dünyanın iyi bir yer olduğunu <u>düşünmüyorum.</u>						
11. Çok gülen birisiyim.						
12. Hayatımdaki her şeyden oldukça memnunum.						
13. Çekici birisi olduğumu <u>düşünmüyorum.</u>						
14. Yaptıklarım ile yapmak istediklerim arasında büyük fark var.						
15. Çok mutluyum.						
16. Çevremdeki güzellikleri fark ederim.						
17. Diğer insanlar üzerinde daima neşeli bir etki bırakırım.						
18. Yapmak istediğim her şeye zaman bulabilirim.						
19. Yaşamımın kontrolü elimde değilmiş gibi hissediyorum.						
20. Kendimi herhangi bir konuda sorumluluk alabilecek güçte hissediyorum.						
21. Zihinsel olarak kendimi tamamen zinde (dinç) hissediyorum.						
22. Genellikle neşeli ve sevinçliyim.						
23. Herhangi bir konuda karar vermekte zorlanırım.						
24. Yaşamımın belli bir amacı ve anlamı yok.						
25. Kendimi oldukça enerjik hissediyorum.						
26. Genellikle olaylar üzerinde olumlu etkim vardır.						
27. Diğer insanlarla birlikte olmaktan keyif <u>almıyorum.</u>						
28. Kendimi çok sağlıklı <u>hissetmiyorum.</u>						
29. Geçmişimle ilgili pek mutlu anılara sahip değilim.						

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : YASİN YILDIZ

Doğum Yeri : AYDIN

Doğum Yılı : 14.06.1984

Medeni Hali : Evli

EĞİTİM VE AKADEMİK BİLGİLER

Lise 1998-2002 : Aydın Lisesi (Yabancı Dil Ağırlıklı)

Lisans 2006-2010 : Adnan Menderes Üni./Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Yabancı Dil : İngilizce/Almanca

MESLEKİ BİLGİLER

2010-2014 : Başbakanlık Koruma Daire Başkanlığı/Ankara/Y.Koruma

2014- ... : Adnan Menderes Üniversitesi / Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu/
Araştırma Görevlisi